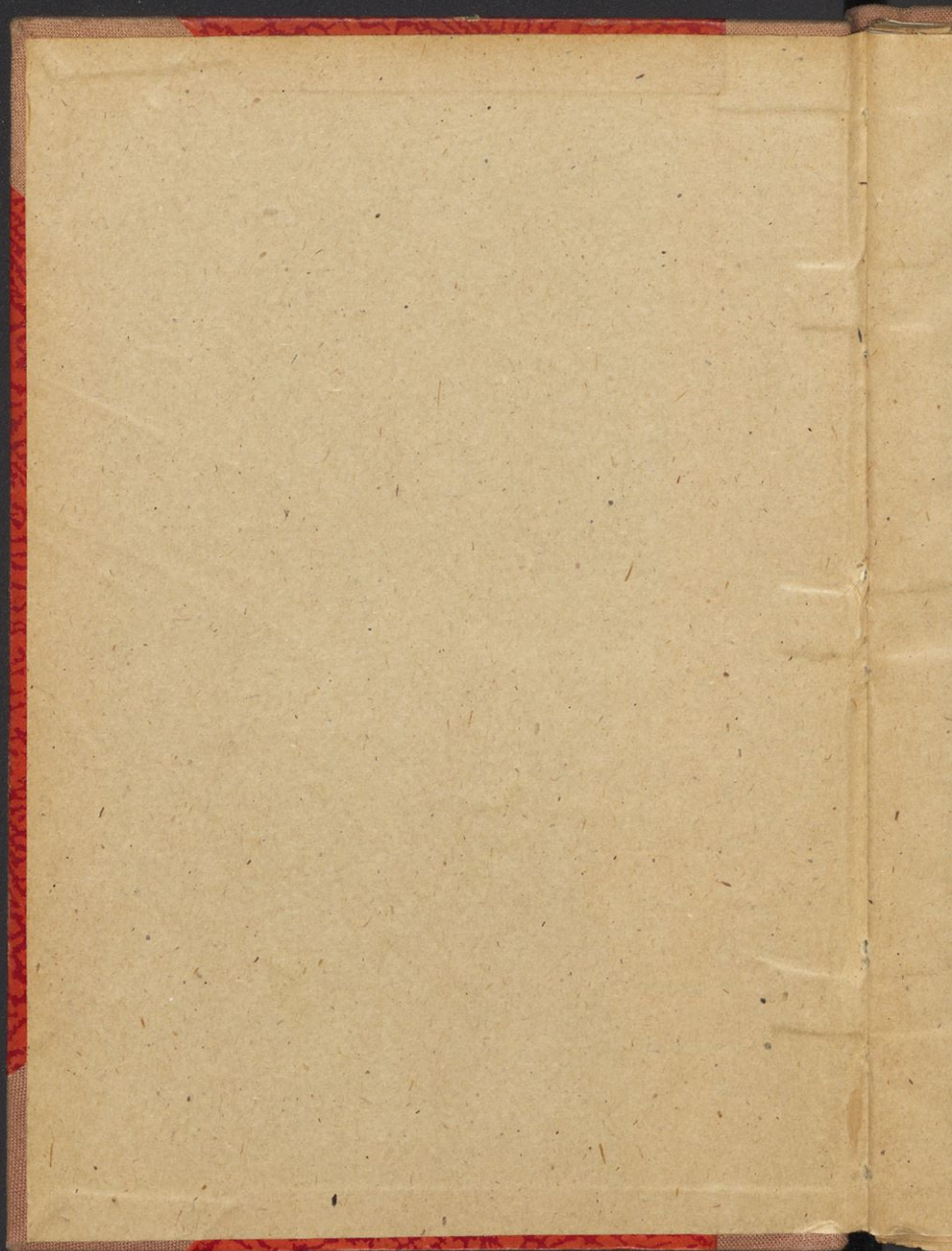

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

102112

Stapleton.

Neznanega prelagatelja evangelija preložena
po Stapletonu v XVII. veku.

Objavil

A n t. R a i ó

c. kr. prof. vélike realke.

Ponatis iz progr. c. kr. vél. realke l. 1887 i 1888.

V Ljubljani 1888.

Tiskala Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

Stapleton.

Neznanega prelagatelja evangelija preložena po Stapletonu v XVII. veku.

Objavil

A n t. R a i ć

c. kr. profesor velike realke.

V Ljubljani 1888.

Založil spisatelj.

Tiskala Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg.

102/12

102112

DR. GOJMIR KNEK

2 FEL 136/1951

V c. kr. knjižnici Ljubljanski je rokopis (br. 178. II. C. a.) iz XVII. veka od neznanega pisatelja. Ta rokopis — 15 cm visok in 10 cm širok — prišel je iz Zoisove zapuščine v knjižnico. Da je bil ta rokopis nekedaj svojina Zoisova, sodimo po tem, ker je ravno tako vezan, kakor so vezane vse knjige, ki so bile nekedaj Zoisove.

Rokopis ima 114 listov, ki pa neso vsi popisani; često je popisana samo jedna stran, druga pa je prazna (n. pr. list 19, 26, 28, 33, 38, 50, 52, 54, 57, 60, 62, 65, 69, 71, 74, 80, 85 in 88), včasih pa je napisanih samo nekoliko vrstic na jedni strani. — Vsebina tega rokopisa so evangelija; vseh je 82. S številkami nê zaznamnana nobeno evangelije; — v tem izvestji so zaznamnana zarad citiranja. — Osemindvajset evangelij je iz zimskega dela Angleža Tome Stapletona, kajti prelagatelj je sam zapisal za 28. evangelijem: *Promptuary Moralis in Euangelia Dominicalia partis Hyemalis Finis. Authore Magistro Thoma Stapletono etc.* Od 29 do 55 pa so evangelija preložena po tistem Stapletonu, in sicer po poletnem delu: *Dominicarum Partis Aestualis Finis*. Za vsakim evangelijem zimskega in poletnega dela se nahaja: «*Pericope moralis huius evangelii*», samo za 26. evangelijem (l. 43.) manjka «*pericope*». Med 6. in 7. evangelijem pa nê evangelija: *Evangelium Dominicae I. post Epiphaniam, Luc.: 21. cap.*, no se nahaja zapored dvakrat «*pericope*», i sicer za 6. i 7. evangelije. Po pravem je zatore 7. evangelije že 8... 82. pa 83.; sedmega evangelija pa nê. Za vzgled ponatisnol se je «*pericope*» za 28. evangelijem. — Na listih 89 do 114 pa so «*Euangelia in Festis Sanctorum totius Anni*» — ev. 56 do 82. Tu se vendar ne nahajajo vsa evangelija, no se pri 59. ev. napotiš na evangelije «na ta 8. Dan po Velikinozhi» in pri 81. ev. «na S: Nicolausha dan no prafnik».

Nepoznan duhovnik prelagal in pisal si je na posamezne liste sproti za posamezne nedelje in praznike dotična evangelija, koja je čital raz propovednico ob nedeljah in praznikih.

Težko je povedati, kedaj so bila ta evangelija preložena. Mi sodimo, da so se preložila začetkom XVII. veka še pred letom 1612., zatore prvlje nego je izdal vladika Toma Hren svoja «*Euangelia inv Lystove*», kajti ko bi ta bila že na svetlem, bi je pač bil poznal dotični duhovnik in jemu bi jih ne bilo treba še le prelagati — na Dalmatina pa se menda nê hotel ozirati, ker je ta bil protestant.

Pri Miklošiči (Vrgl. gramm. I.² pag. 597¹ in III.² pag. 549¹) navaja se kriva letnica (1620, 1629) o času, kedaj so se tiskala Stapletonova evangelija, ravno tako po njem i v «Slovenski slovnici» (pag. 374) iz leta 1881. Stapleton je izdal svojo knjigo: *Promptvarium morale super Evangelia Dominicalia totius anni*:

Ad { *Instructionem Concionatorum,*
Reformationem Peccatorum,
Consolationem Piorum.

*Ex Sacris Scripturis, SS. Patribus, & optimis quibusque authoribus studiosè collectum: Authore THOMA STAPLETONO ANGLLO, S. Theol. Doctore, & Regio Professore Louany. Editio altera, ab ipso authore aucta & recognita. Pars AEstivalis. Antverpiae. M.D.XCIII. tedaj že 1593. Pars Hyemalis pa je prišel tudi že drugikrat na svetlo 1615 v Kolonji. Editio altera ab ipso authore aucta & recognita. Coloniae Agrippinae. Ravno tam je prišla spet nova izdaja zimskega dela na svetlo l. 1620. — Po kaki knjigi da je prelagal: *Euangelia in Festis Sanctorum totius Anni*, tega ne pripoveduje naš anonymus.*

Rokopis ima svojo važnost v jezikoslovnem oziru, — dokaz je že to, ker ga prof. Miklošič po našem prepisu večkrat citira v navedeni Vgl. gramm. d. slav. spr. I.² & III.² — o čemer se uveri kmalu vsak čitatelj, ki le nekoliko pazljivo čita ta evangelija. On nahaja stare, vele redke oblike in druge slovniške prikazni, ki so tem zanimivejše, ker dotični prelagatelj nê poznal nobene (nam. Bohoričeve) slovnice in je zatore pisal, kakor je govoril sam in kakor zvečine govori še denes naše prosto ljudstvo.

Konečno še se naj omeni, da nê pisala vsega rokopisa samo jedna roka, no pisali sta ga dve. Druga roka pisala je 29. i 31. evangelije; pri inih pa samo tu i tam kaj vmes: bodi si samo kake besede ali pa cele stavke na pr. evang. 11, 12.

Imenitnost rokopisa in želja, da i mi nekoliko pripomoremo ž njegovo objavo k spoznavanju našega slovstva, kakor tudi želja, izražena v «Ljubljanskem Zvonu» VI., 434, naj opišemo kde obsirneje ta rokopis, napotile so nas, da ga tu v celoti podajemo prosvetljenim rojakom v blagohotno presojo.

¹ Pod naslovom Stapl. Neuslovenische übersetzung des winterteils der evangelien aus dem werke des Engländers Stapleton, das 1620 (1629) gedruckt worden ist.

1.

Euangelium Dominicae I. Aduentus. 2

Matth.: 21. cap.

H TEISTIMV Zhasu, kadar fe ie perblifhiuol Jefus h temu mestu Jerufalemu, no ie prifhel kakaye h ti gori oliueti, poshle suoyh dua Jogra, inu yem ie rekel: poidite V ta terg oli meftu, kateru pred uami lefhi; per prizh bodete neshli eno Oslizho peruefano, f tem mladim. Odueshithe io no yo perpelita kh meni. Akhu uom kateri khei porezhe, rezite: Gospud ye potrebuye; per priz yo bodeyo uom pustili. Tu fe ye pakh Vse fgodilu, de bode dopolnenu, kar ye gouoryenu fkufi tiga Preroka rekozh: Rezite ty Hzheri Syon: merkay, ta kral h tebi pride pohleunu, fedezh na eni Oslizi, ured fh ne mladim. Sta fhla pakh ta dua Jogra, no sta sturila, kar yma ye Vkafol Jefus. No sta perpelala to Oflizo f tem mladim, no fo poloshili nih Guant Gori na ti poti. Drugi pakh fo lomili te ueye no zuetye od tih Dreues no fo trofili na ta pot. Ta Volkh, kateri ye naprey fhel no faday, so fhrayali no rekli: Hofano finoui Daidouimu. Pofuezhen ye ta, kateri pride u tim imenu tiga Gospodi.

Pericope moralis huius Euangely.

2.

Euangelium Dominicae II. Aduentus. 3

Luc.: 21. cap.

H teistimu Zhafu ie rekel Jefus h suoim Jogram: fe bodo Veliki zaihni sgodili na fonzi, luni inu fuesdah; no na ti femli bode en Velikh dren tiga Volka pred tim gorirasenum tiga Moria. Bode en Velikh beghe no strah mei tim Volkam pred tem zhakanam, katero pride Vfemu fuetoui. Sakai Vse Tugendte teh Nebes fe bodo tresle no spreminale. Potim bodo uidili Synu tiga zhlouestua priti V tih oblakah S ueliko gualtio no maystetam. Kadar fe bode toysto sazhelu, toko gledaite no Vsignite Vafe Gloue gori; sakay fe bode perblishuualu to uashe odriftuu. Inu ie k nem rekol Eno pergliho: Gledaite na to figou no na ufa Dreuefa; kader bodeyo ta berst oli frucht naprei pognali, toko bodete Vedilli, de fe blifa to letu. Toko tudi Vi kader bodete uidili tu goditi: toko fe spredramite gori, sakai ie blifo to nebesko

kraleustuu. Sarisnizo Vom poucim, de na bo praefhla ta raifinga (olli roiftuu), datler fe bode tu Vse fgodillu. Nebesfa nu ta fembla bode prefhla, pac ta befseda moya ne bo prefhla.

Pericope moralis huius Euangely.

3.

Euangelium Dominicae III. Aduentus. 21.5

Math.: 11. cap.

H TEJSTJMV Zhafu: kader ye fhlishol S: Joannes noter V ti Jezhi to diane oli della Chriftosoue poflol ye dua smey fuoyh Jogrou no ye rekol: fe li ty, ker fi pershel olli moremo eniga drugiga zhakat? Je antuertouol Jesus no ye rekel kh nem: poidite no ofnanite Joannefu, kar fte Vidili no fhlishali: Ti flepi Vidio, kruloui hodio, ti goboui fo ozhisheni, glubi fhlishyo, mertui gori Vstayaio, tym Vbosym ye ta S: Euangelium Pridigouan. Suet ye ta, kateri fe na meni na pohuifha. Kader fo pakh oni odshli, fazhel ye Jesus prauiti no reskladat timu Volku od Joannefa: kay fte prefhli V to pushauo gledat? en ror, f katerim ta Veter femterke maye? olli kai fte uon perfhli gledat? Eniga zhloueka, kateri ye V enim mehkim Guantu oblezhen? Gledaj, katri fe tako guantayo u teh hishah tega kraleustua praebiuayo. Olli kay fte pershli, de oshte Vidit? Eniga Propheta? tudi uom faresnizo poucim, de ye Vezh koker En prophet. To ye ta, od kateriga ye pifsano: Merkay, iest bom poflol moyga Angolza pred tuoye oblizhye, kateri bode praed tabo perpraulo tuoyo pott.

Pericope moralis huius Euangely.

4.

Euangelium Dominicae IV. Aduentus. 7

Joann.: 1. cap.

H teistimu Zhasu So poslalj ti Judie f ierufalema te farye no leuite k ioannefu, de bi nega Vprafhali: Du fi ty? odgouoril ye, no ni hotil tayti, no ye rekol: fakay iest nifem Chriftus. No fo nega Vprafhali: Gdu fy pakh ty? Sy ty Elyas? no ie odgouoril: Nyefem. Olli fi ty en prophet? ie rekel: Nifem. So pakh rekhli kh nemu: Gdu fy pakh ty, de homo vedili antuert dati tem, kyr fo nas poflali? kay ty od sam sebe derfhish olli prauish? ye rekai: iest fem ta Vpyeza styma V ti pushauui: perprauite pot tymo Gospodi; koker ye rekol prophet Jsaias. Kateri pakh fo bili poflani fo byli fmei tih Pharifeeriu, No fo nega Vprashali no fo rekli: Sakaj ti karshtish, zhe nifi Chriftus, tudi nikar Elias, malo mi ne en Prophet? odgouoril im ie Joannes rekozh: Jest karstim V ti Vodi. Vsred mey uami ie pakh, kateriga Vi ne

snate. Tyfti ie, kateri ie fa mano praefhel, no ye pređ mano bil; katerimo iest neifem vreden to iermene na negouih zheulah oduesat. To fe ye pakh fgdilu V betanei na guni strani iordane, ker ye ioannes kerftel.

Pericope moralis huius Euangely.

5.

Euangelium Dominicae IV. Aduentus. 9

Luc.: 3. cap.

V petimnaistim leti pakh tiga Caefarstua Tiberia Caefaria, kader ie Pontio Pilatsh Defhelski flegar bil V irtey, inu Erodesh Tetrarh V galilei, inu negou brat Philippus Tetrarh V Iturei inu u Trahonitiski defheli, inu Lyfanas Tetrarh V abileni, kadar fta Annas inu Kaiphas Vishi farya bila: tedai se ie boshia befseda k ioannefu, Zaharieuimu fynu fturila V pushau. Jnu on ie prishel na ufe strani okoli Jordana inu ye pridigouol karst te pokore k od-pushainu grehou, koker stoy pifanu V buquah tiga gouoriena Jeseia Preroka, kir prau: Eniga pridigaria fhtyma ie V pushaue: perprauite tega Gospoda pot, inu porounaite negoue ftese; Vse doline imaio napolnene biti, inu Vse Goree no hribi imaio ponishani biti; inu kar ye kriuga, tu ima frounano biti; inu kar ie gerzhastu, tu ima gladik pot biti: Inu Vse Mefsu bo Jsuelizhria Boshiga Vidilu.

Pericope moralis huius Euangely.

6.

Euangelium Dominicae Infra OCT. Natiuitatis Domini.

Luc.: 2. cap.

H teiftimu Zhafu fta fe Joseph no Diuiza Maria, Mati Jefusoua fauzhudila zhes to, kar fe ye gouuorilo od nega. Shegnol ich ye pakh Symeon, inu ie dial k Mary, negoui Materi: polle, postaulen ye k enimu padzhu inu gori Vftayenu neh Veliku V Jsraelu, inu k enimu fnaminu, katerimu fe bo fuper gouuorilo. Jnu en mezh poide fkofi tuoyo lostno Dufho, de bode dosti ferz mifli refodeuene olli refhalene. Jenu ie billa ena prerokina, Anna Phaneloua hzhi, od Aseroue fhlahte; ta ye billa fhe dobru stara, inu ie fhiuela po fuoym dezhestui fuoym Moshom sedem let, inu ie Vduua billa okoli fhtir ino ofsemdefset leit; ta nigdar ni prozh pershla od Tempelna, ie fhlushilla Bogu f postam inu molenam po dneui inu V nozhi. Taifta ie tudi perftopilla toyfto Vro, Jenu ye zhestilla Gospuda, inu ie Gouorilla od nega pruti Vsem tem, kateri fo V Jerufalemu zhakali na odrefhene. Jnu kader fo oni billi Vse dopernesli po postau tiga Gospuda, fo fe fpet Vernili V Galileo, V suoye mestu Nazharet. Tu Deite ie pakh raflu ienu ie V tem Duhu mozhnu perhayolu, polnu modrosti inu Boshya Gnada ye billa per nemu.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae II. post Epiphaniam.

Joann.: 2. cap.

H teistimu Zhasu Ie bila ena Ohzet V Kani Galiley, ino Jesufoua mat ie bila tamkai. Jesus pakh inu negoui Jogri fo tudi bili na to OHZET po-uableni. Inu kader ie bilu Vina smankalu, ie Jefufoua Mati k nemu diala: Ony Vina nimayo. Iefus ie pakh rekel kh ne: Shena, kai je meni f tabo? Moia Vra fhe nei prifhla. Negoua Mati ye rekla h tem Slushabnikam: Kar on Vom rezhe, tu sturite. Ondakai fo pakh postaulene belle Shest kamenate Krugle Po Nouadi Judoufkiga ozhifuuaina, te fo derfhale Vsakotera po duei ali try Veidra. Jesus ie rekel k nym: Napolnite te krugle f uodo. Inu oni fo ye polne nalili. Inu on ie rekel kh nim: Saimite sedai inu nefsite Stara-fhinu. Inu ony fo nefli. Kader ye pakh starafhina to Vodo Vinu storyeno bil pokufil, inu nei Vedel, od kod bi bilo, Temuzh Ti flushabniki, kateri fo bili to Vodo Sayeli, fo ueidili, ie ta starafhina Shenina poklizol inu ye rekel kh nemu: Vsaki zhlouikh peruizh dobru Vinu daye inu kader Vineni postane-yo, taku tedai tu fhlehtnifhi. Ti si ohranil tu dobru Vinu dofehmal. Le-tu ie ta perui zaihen, kateri ie Jesus sturil V Kani Galilei inu ie fuoio mozh pufil Viditi inu negoui Jogri fo V nega Verouali.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae III. post Epiphaniam.

16+17

Matth.: 8. cap.

H teistimu zhasu: Kader je on pak is Gore doli fhal, ie ueliko Volka fa nim fhlu. Inu pole, en Gobovez ie prifhel inu ga ie molil no ie dial: Gospud, aku hozhesh taku ti mene dobru moresh ozhistiti. Inu Jefus ie stegnil fuoyo roko, fe ga ie dotiknel inu ie dial: Iest hozhem, Bodi ozhishen. Inu fdaizi ie on zhifh postol od fuoih Gob. Jnu Jesus ie rekel kh nemu: Gledai, ni-komer ne poui, temuzh poidi tiakai inu ifkashi se timu Mashniku, inu offrei ta dar, kateri je Mofes sapouedol h prizhi zhes ne. Kadar ie pak Jesus noter shel V capernaum, ie k nemu en kapitan stopil, S iemenam Centurio; ta ie niega profil inu ie dial: GOSPVD! mui flushabnikh leshy doma od Boshyga fhkaka Vdaryen, inu ima uelike bolesni. Iefus ie rekol kh nemu: Jest hozhem priti inu niega osrauiti. Ta kapitan ie odgouoril inu ie dial: Gospud! iest neifem ureiden, de ti gresh pod moyo streho; femuzh rezi le eno befsedo, taku bo moi flosabnikh osraulen. Sakai, iest fem tudi en zhlouikh drugi Gosposki poduershen, inu imam pod faboi folnerie, inu kader rezhem kh enimu: poidi tiakai, taku on gre; inu g drugimu: poidi fem, taku on pride;

inu k moimu hlapzu: fturi tu, taku ie ftury. Kadar ie Jefus tu fhlihol, fe ie fazhudil inu ie dial h tem, kateri fo fa nim fhli: Rífnizhnu iest uom poueim: takoue Vere nefim iest V Israeli nefhel. Jest uom pak poueim, de bo nih dosti prishlu od iutra nu Od uezhera inu bodo S ABraham, S JSakam inu S JAcobam v nebekim kraleuftui fedeli: Ampakh Otrozi tiga Kraleuftua bodo unkai pahneni V te Vnane timnize, tamkai bode iokane no feripaine tih fob. Jnu iefus ie rekol h timu Centuriu: Poidi, inu kokor fi Verouol, taku se tebi fturi. Jnu negou flushabnikh ie toysto Vro frau postol.

Pericope moralis huius Euangely.

9.

Euangelium Dominicae IV. post Epiphaniam.

Matth.: 8. cap. 18

H teistimu Zhasu Je Jesus noter V ta zholn stopil inu negoui Jogri fo fhli fa nim. Inu pole, ena Velika fortuna ie Vftala na mory, taku, de fo Voloue zholn Pogninuuali. On pak ye spal. Jnu Jogri fo stopili k nemu, inu fo ga sbudili no fo diali: GOSPVD! pomagai nam, my konez Vsamemo. Na tu ye k nim rekel: O uy. male uere, fakay se toku boite? Inu on ye gori Vstol inu ie Sapouedal¹ Vetrouam inu Moryu, inu ie zillu tihu postalu. Ti ludije fo fe pak fazhudili inu fo diali: Kai je to fa eniga, de fo nemu Vetroue no Morie pokorni?

Pericope moralis huius Euangely.

10.

Euangelium Dominicae V. post Epiphaniam. 19

Matth.: 13. cap.

H teistimu zhasu Je Gouoril Jesus h suoym Jogram fkosi eno pergliho: Glih ye to nebesku kraleustuu enimu zhloueku, kateri ye fial eno dobru feme noter u to suojo Niuuo. Kader fo pak spali ti zhloueki, ie pershel ta neh fourashnik, inu ie umes fial umei to pfhenizo ta kokal, no ie prozh shel. Pergudilu fe ye, de ye gori fraflu tu felishe, no ye ta frucht perneslu, toku tudi fe ye vmeis perkasol ta kokal. So fhli pak ti flushabniki h temu hishnimu Gospodaryo no so rekli: Gospod! ni-li si dobru feme fial noter u to niuo? od kod pakh pride ta pleuel oli kokal? rekel ie k nim: ta fourashni zhlouikh ie tu sturil. Ti hlabzi fo pakh rekli kh nemu: hozh de gremo no te ifte un fberemo? ie rekel: Nekar; ui bi ke mei tem pleuelam oli

¹ Sprva je prelagatelj bil napisal: popretil, kar pa je prečrtal in nadomestil z: zapovedal.

kokali to pshenizo uon fderali oli doli tlazhili. Pustite tu Vkup gori rafti noter do fhetue; nu ob tem zhasu te shetue bodem rekel h tem fhenzam: fbiraite poprei to flaklas oli kokal, no toisto fueshite u te pushlizhe oli snope, de fe bode fesgalu; to pfhenizo pakh sprauite u to moio kashto.

Pericope moralis huius Euangely.

11.

21

Euangelium Dominicae VI. post Epiphanie.

Matth.: 13. cap.

H teistimu Zhasu Je gouoril Jefus fkosi eno pergliho proti temo Volko: Nebesku kraleustu ie glih enimu fhenofouimu sernu, kateru ie en zhlouikh Vsel inu na fuoio niuo Vsial, kateru ie narmanshe mei usemi femeni. Kader pakh fraste, taku ye nar tu uegshi mei felifham inu postane enu driuu, de Ptize pod Nebam prideyo inu prebiuaio pod nega Veyami. Eno drugo pergliho ie k nem gouoril: Nebesku kraleustu ie glih enimu kuafu, kateri ie ena fhena Vsela inu ga ie omefsila mei tri polounike moke, dotler fe ie use zilu sakuasilu. Le-tu use Iefus skufi perglihe gouoril k folku inui bres perglih an nei nister k nem gouoril: de bi fe dopolnilo, kar ie gouoryenu fkufi Propheta, kir prau: Jest hozem odpreti moya Vusta V Priglihah inu hozho(em) rezhi te fkriune rizhi od fazetka (taga) fueta.

Pericope moralis huius Euangely.

12.

Euangelium Dominicae Septuagesimae.

22+23

Matth.: 20. cap.

H teistimu Zhasu Je rekel Jesus h suoiam Jogram eno pergliho: Nebesku kraleustuu ie Glih enimu hishnimu Ozhetu, kateri ie u yutru sgugdai un fhel Delouze naiemat u fuoi Vinograd. Jnu kader ie on s Delouzi Vdin bil sturil fa en Danar na en dan, ie ne poflol u fuoi Vinograd. Inu on ie uon fhel ob treti Vri, inu ie druge uidil na Tergu stoyezhe pres Della, inu ie tudi k nem rekel: Poidite tudi uy u moi Vinograd, inu kar bo prou, tu hozhem iest uam dati. Inu oni fo fhli kakai. Supet ie on Von fhel ob fhefti no Deueti Vri, inu ie raunu taku sturil. Ob Anaifti Vri ie on pak Von fhel, inu ie nefhel druge stoiezhe bres Della inu ie rekel k nim: Sakai uy tukai cel dan floyte pres della? Oni fo diali k nemu: Satu, kyr nas ni nihzher Vdinol. On ie rekel k nym: Poidite tudi uy tiakai u Vinograd, inu kar bo prou, tu bote uy preieli. Kar ie pak ufhe posnu billu, ie Gospud tiga Vinograda rekal k suoimu fhafario: poklizhi te dellouze inu dai nim lon inu

fazhni od puslidniga do peruiga. Inu kadar fo billi prifhli ty, kateri fo ob anifli uVri billi nayeti, fo preyeli Vsaki fuoi Denar. Kadar fo pak ti perui pershli, fo minili, de bodo Vezh preyeli: Ali oni fo tudi preieli vsaki fuoi Danar. Inu kadar fo oni taysti billi praeyeli, so mermrali zhes Hishniga Ozheta inu fo diali: le-ti posledni fo le eno Vro delali, inu ti fi ie nam glih sturil, ker fmo nosili tega dne teshkust inu Vrozhust. On ie pak odgouoril inu ie dial k enimu mei nimi: Moy prijatel! iest tebi kriuuo na sturim. Ne-li fi f mano naredil fa en denar? Vsemi, kar ye tuuoie inu poidi. Jest hozhem pak le-timu puflednimu dati raunu koker tebi. Ali fe na spodobi meni sturiti f tem moym, kar hozhem? Je-li ie tuoye oku satu hodobnu, ker fem iest dober? Taku bodo ti posledni perui inu ty perui pusledni; fakai Veliku ie poklizanih ali malu ifuolenih.

Pericope moralis huius Euangely.

13.

Euangelium Dominicae Sexagesimae.

Lucae.: 8. cap.

V teistimu Zhasu: Kar ie vshe veliko Folka bilu vkop prifhlu, inu od teh mest so k Jesusu hiteli, rekol ye fkosi eno pergliho: En Seiuez ie unkaye fhel fiat fuoye feme; Inu v tem, kader ie on fial, ie nekateru padlu rauen pota inu ie bilu potemptano no fatertu, no ptice pod Nebam fo ye posobale. Inu nekoteru ie padlu na pezhuuie ali na fkale, inu kadar ie kal puftilu, ie Vsahnilu sato, ker ni iemelu mokroti. Jnu nekoteru ie padlu mei terne, potentega ie f tem ternam gori fraflu inu ie tu istu fadushilu. Jnu nekotero ie padlo na dobro femlo, inu ie fraflu, inu ie perneflu frucht oli fad famoflo. Kader ye on to frekel, ie klizol: Kateri ima Vshefa h poshlushainu, ta poshlushai. Negoui Jogri fo pak nega Vparashali inu fo diali: kay bi ta pergliha billa? On ye pakh dial: Vom ie dano Veiditi te fkriunosti Boshyga kraileuftua; tem drugim pakh V perglihah, de oni Vedooz ne uideio inu pufhlushaiez na fastopyo. Le-tu ye pakh ta pergliha: tu feime ie Bofhia befseda. Katiri fo pakh rauen pota fo ty, kir pofhlushaio, potle pride hudizh, inu Vsame neh befsedo Von is nih serzh, de na ueryeio inu na bodo ohraneni. Kateri fo pak na tim pezuuy fo ty, kadar fhlishijo, taku ufameio gori to befsedo f uefelem; inu tysti nimaio korena: En zhas oni Venuyeio inu V tem zhafu oni V te fkushnaue doli padeio. Kateru ie pak mei terne padlu fo ty, kir pofhlushaio inu skarbio . . . blagi inu V lushtig tiga fhiuota inu fadahneio, de obeniga fruhta na perneseyo. Katero pak V dobro femlo, so ti, kir to Boshyo befsedo pofhlushayo inu ohranio V enim prauim dobrim ferzi, inu fad pernefo V poterplenu.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae Quinquagesimae. 26

Lucae: 18. cap.

H teistimu zhafu Je Vsel Jesus faboi te duanaist Jogrou no ie rekel k nim: Pole, mi gremo gori V Jerufalem, inu bo Vse dopolnenu, kar ye pifsano fkofi preroke Od fynu tyga Zhloueka. Sakaj bo on isdan timu Volku, inu bo faspotuan, inu fershmagán, inu fapluuan, ino ony ga bodo gayshlali no Vmorili; inu on bo na treiti dan fupet gori Vstol. Oni pakh nifo letih rizhi nifter fastopili, inu le-ta besfeda ie billa nim fkriuena, inu nifo Veidili, kai fi ie gouorilu. Pergudilu fe ie pakh, kader ye on bliso Jeriha bil prishel, ie en flepez fedel per potu, inu ie te aumosne profil oli petlol. Kader ye on pakh shlishol ta Volk, kir ie memu shel, ie uprashol, kai bi tu bilu. Inu oni fo nemu pouedali, de Jesus Nazarenus memu gre. Tedai ye on faupel no rekel: Jefu, ti Daidou fyn, vsmili se zhes me! Ty pak, ker fo naprei fhli, fo ga fuarili, de bi molzhol. On ye pak tem Vezh Vpel: Ti Daidou fyn, Vsmili se zhes me! Jesus ie pak molzhe obstal inu ga ie rekel h sebi perpelati. Inu kader fo ony niega blisu bily perpelali, ga ye on vprashol no ie dial: Kay hozhesh, de bi iest tebi sturil? On ie dial: GOSPVD! de bom mogel fupet Viditi. Inu Jesus ie rekel k nemu: Vsami fupet pogledai, tuoia vera ie tebi pomogala. Inu on ie fdaizi fopet Vidil, inu ie fa nim hodil, inu ie zhistol Boga, inu Vos folk, kir ye tu uidil, ie hualil Boga.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae I. Quadragesimae. 28

Matth.: 4. cap.

H teistimu Zhasu ie bil Jesus od Duha V pufhauo pelan, de bi od Hudizha bil fkushan. Inu kader fe ye on stirideset dni inu stirideset nozhi postil, ie on postol lazhin. Inu fkushnauizh te k nemu stopil inu ie dial: Aku fi ti Boshy Syn, taku rezhi, de le-tu kamine kruh postane. On ie pak odgouoril inu ie dial: Stoy pifanu, de zhlouk nei od famiga kruha fhiu, temuzh od ufake besfede, katera gre fkufi Boshya Vsta. Tedaj ga ie hudizh faboi Vseel u tu fuetu Meistu, inu ga ye postaul na uerh Tempelna, inu ie rekel k nemu: Aku fi ti Boshy Syn, taku fe pusti doli; Sakay stoi pifanu: On bo fuoin Angelzam porozhil, de oni tebe V te roke preimeyo, de fe ke ob kakh kamen V tuoyo nogo ne spotaknesh. Na tu ie Jefus k nemu rekel: fupet stoy tudj pifanu: Ti nimash GOSPODA tuoiga Boga fkufhati. Supet ie Hudizh niega faboi ufel na ano filno Vifoko Gorró, inu ie niemu pokasol ufa Kraleuftua Tiga fueta inu nih zhast; inu ie rekel k nemu: Le-tu Vse hozhem

iest tebi dati, aku ti doli padesh inu mene molish. Tedaj ie Jefus k nemu rekel: Poidi prozh od mene, Satan; Sakai stoy pifsanu: Ti imash Boga tuga gospodi moliti inu niemu famimu flufhiti. Tedaj ie Hudiz nega sapustil, Jnu pole, Angeli fo k nemu stopili inu fo nemu flufhili.

Pericope moralis huius Euangely.

16.

Euangelium Dominicæ II. Quadragesimæ. 30

Matth.: 17. cap.

H teistimu Zhasu Je ufel Jefus Petra inu Jacoba inu Joannesa niegouiga Brata, inu ie ne na eno Vifoko Goro postaul, inu ie bil preminen pred nimi, inu negou Obras se ie fuetel koker sonze, inu negou guant ie bel postol koker luzh. Inu Polle, undikai sta se mu perkafala Moses no Elias, ta sta gouorila sh nim. Petrus ie pakh odgouoril no ie dial k iefusu: Gospud! le-tu ie nam dobru biti; aku hozhesh, taku hozhmo my try Vtte sturiti. Tebi eno, Mofesu eno inu Eliafu eno. Dokler ie on fhe taku gouoril, pole, en fuetal oblakh ie nye obshenzhil. Inu pole, ena stima is oblaka ie diala: Le-ta ie moj lubesniui syn, na katerim iest imam dobru dopadane; le-tiga imate uy poslufhati. Kadar fo to Jogri fahhlifhali, fo padli na fuoya oblizhia, inu fo se flo prestrashili. Iefus ie pak k nim stopil, se ie nih dotiknil inu ie rekel: Vstanite gori inui se ne boite. Keder fo ony nih ozhi gori Vsignili, nifo nikoger Vidili, koker le famiga Jefusa. Inu kader fo oni is gore doli shli, Je nim Jesus fapouedol inu ie rekel: Vi nemate te prikasni nikomer pouedati, dotler Syn tiga Zhloueka od smerti ustane.

Pericope moralis huius Euangely.

17.

Euangelium Dominicæ III. Quadragesimæ. 31+32

Lucae: 11. cap.

H teistimu Zhasu Je Jefus fgajnal eniga Hudizha, ta ye bil mutast; inu pergudilu se ie, kader ie bil hudiz uon fhal, ie ta Mutaz fazhel gouorit; inu ta vokh se ie fazhudil. Eni pakh mei nimi fo diali: On hudizhe uon segajna feufi belzebuba, tiga Vigshiga zhes hudizhe. Ty drugi fo nega pakh ifkushali inu fo od nega hoteli iemeti en zaihen od Neba. On pakh ie ueidel neih mifli, inu ie dial k nim: Vsaku kraleustu, kateru ie famu super sebe rifeleu, tu pustu ostante, inu ena hisha zhes¹ drugo pade. Aku ie Hudizh tudi fam super sebe rifeleu, koko hozhe niegouo kraleustu oftati? Kader uy prauite,

¹ Čez je prečrtano in zgoraj zapisano: ueže te.

de iest Hudizhe Von gonim fkosi Beelzebuba. Aku iest pak fkufi Beelzebuba Hudizhe ifgajnam, fkufi koga ye vafhi otrozi ysganiayo? fátu bodo oni Vashi rihtary. Aku ie iest pak fkosi ta perst oli mozh Gospodi boga von gonim, taku ie Vfai tu Nebesku kraleuftuo k uam pershlu. Kadar pak en mozan ino Dobru riftan fuoi Duor obaruye, taku oftane tu negouu fmiram. Kader pak en mozneshi zhes nega pride inu nega premore, taku on nemu Vsame vse negouuo orofhye inu ta Harnash, na toyfto fe on fanefse, inu deli to ropane uon. Kateri ny s mano, ta ye zhes me; inu kateri nekar f mano na spraula, taysti restrefse. Kadar pakh ta nazhisti Duh od tega zhloueka gre, taku on vandra fkosi suha mesta, inu yfhe, ker be on mogel naiti enu pozhiualishe, dokler on pakh ne naide, taku rezhe: Jest hozhem fupet se puuerniti u moyo Hysho, if katere fem iest shal; ienu kader on pride, naide lepu f temi metlami pometenu nu zirano. Potentega on gre prozh inu usame sedem Drugih Duhou, kateri fo huishi, koker on sam. Kader oni noter prideyo, tukai prebiuayo, inu bodo te fadnie rezhi tiga zhloueka huishi, koker te perue. Pergodilu se ye, de on to gouuori, Vsdigne ena shena mei tem folkam nei stimo gori no rezhe k nemu: Suet ie ta Shiut, kateri ye tebe nosil, nu te persi, katere fe ty sesol! On ie pak rekol: Ja, farefnizo, Sueti so ti, kateri poshlushayo to Befsedo Boshyo inu io ohranio.

Pericope moralis huius Euangely.

18.

Euangelium Dominicæ IV. Quadragesimæ. 33

Joannis: 6. cap.

H teiftimu Zhafu fe ie pelol Jesus zhes to Galileisku Morye, to leshi per tim mesti Tiberias. Jnu fa nim gre Veliko Volka, fa tega Volo, de bi zaihne Vidili, katere on nad temi bolnimi dopernasha. Iesus pak gre gori na eno Goro, ino se fede toiftu fuoymi Jogri. Je bila pak blifu ta Velika nozh, Ta prafnik tih Judou. Kadar ie pak Jefus fuoie Ozhi gori Vsignal, no ie Videl, de ueliko folka k nemu pride, rekel ie on Philipu: ke ozhmo mi kupiti kruha, de bodo oni ieidli? to ie on nemu rekel k eni fkushnau, sakaj on ie dobru ueidel, kay ie on iemel sturiti. Philippus antuertuye mo: fa Duesto Donariou kruhua ni fadosti ni, de bi fledharni le enu meihono Vsel. To rezhe k nemu eden nigou Joger, Andreas ta brat fimonou Petrou: Je en pubizh tukaye, ta ima pet iezhmenouih kruhou inu Duei ribe; ali kai ye me telukuih! Jesus pakh rezhe: fashafaite, de fe ta folkh doli fede. Sakay na tim mesti ie billu Veliko traue. Taku fedeio doli nih per—5: tausent mosh. Potem vsame Jesus te kruhe, no ga ti ie fahualil, no ye dalil Vnkaye tem, kateri fo fe doli sedli. Teifti Vifhi tudi od rib, kolikor so mogli. Kadar fo pak siti gratali, rekel ie on h fuoym Jogram: poberite te kosze oli droftine, katere fo oftale, de na bodo fgoblene. To fbirayo ih Vkop, no napolnyo

Duanayst korb s temi koszi od teh pet iezhmenouih kruhou in od teh dueh ribez, katere fo zhes ostali tem, kateri fo tu ieidli. Kadar so pak ta zaihen vidili, ker ye Jesus sturil, fo rekli: To ye faresnizo Ta Prophet, kateri ina na ta fuet priti.

Pericope moralis huius Euangely.

19.

In Pafsionis.

Euangelium Dominicae V. Quadragesimae.

Joann.: 8. cap.

H teistimu Zhafu Je rekol Jesus k eni Vnoshizi tih Judou inu temo Firstu teh Fariou: kateri mei uami me uei eniga greha obdulshiti, ko uom resnizo prauim? kateri ie od Boga, ta poshlushai Boshio befsedo; fategauolo ui na poshlushate, fakai Vi niste od Boga. To antuertuieio ti Judie no prauio: na rezhemo li prou, de si ti en famaritan, inu imash tiga Hudizha per sebi? JESVS antuertuye: Jest nemam obeniga hudiza, famuzh iest zhestim moiga Ozheta, inu ui ga na zhistite. Jest na yshem moye zhesti; On ye, katero on yfhe no fodi. Saresnizo, faresnizo iest vom poueim, kateri bode moyo befsedo dershol oli obranil, ta na bode te fmerti Vidil Vekhuikomai. To reko ti Judye k nemu: No sposnamo mi, de ty tyga hudizha imash: Abraham ie vmerl no ty Prophetye, no ti prauish: zhe kateri moyo befsedo dershi, ta na bo te fmerti dishol Vekuikomei. Se pakh ti Vezh koker nash Ozha Abraham, kateri ye Vmerl? no ti Propheti fo vmerly: Kay ti od famfebe delash? Jesus Antuertuie: zhe se iest fam zhistim, toku moia zast nizh na uala: moy Ozha ye ta, ker mene zhisti, katerimu vi prauite, de ie uash Ozha no Bog, no nega ne fnate. Jest pak ga fnam. No ker bi yest rekel, de ga na fnam, toko be bil en loshnikh, glih koker ste vi eni. Jest pakh ga snam, no dersim negoue Befsede. Abraham, Vash Ozha, fe ie refuefelil, de bi on moy dan Vidil; inu on ga ie vidil; no fe refuefelil. To pakh prauio ti Judie k nemu: Ti fhe nifi petdefet let star, no fi Abraham Vidil? Jesus praui k nem: farefnizo, Jest Vom poueim: preden ie Abraham bil, fem iest. To vsdigneio te kamine gori, de bi na nega luzhali; Jefus ie pakh fmei nih sginel, no gre von f tega Tempelna.

Pericope moralis huius Euangely.

20.

Dominica in palmis.

Euangelium Dominicae Resurrectionis Domini.

Mar.: 16. cap.

H teistimu zhasu: Maria Magdalena, No Maria Jacobi, no Salome kupio to spezerio, no se naprei usameio, no shalbaio Jesusa. No oni prideyo h temu Grobu na en dan tiga prasnika oli V nedello zillu sgodo, lih ker ye

to Sonce Gori shlu. Jnu one fo fe sgouorili ynu rekle ena proti ti drugi: gdo nam oduali ta Velik kamen od tiga Groba duri? inu one pogledayo kyakaj no so saugledale, de ie ta kamen prozh odualen: Sakay on ie bil pre raminu vellik. Jnu one gredo notre v ta Grob ienu Vidio eniga mladenizha na prau roki fedeti, taysti ie V enim bellim Quantu; no fe prefrashyo. On pakh prau k nem: Vy be fe ne imeli prefrashiti, fakai vi jshete Jefusa od Nazareta tiga Kryshaniga; On ye gori Vstol, ienu ni tukaye. Pogledaite to ye to meftu, kamer ye bil poleshen. Poidite kakaie no poueite negouim Jogram no Petru, de on praed uami V gelileio puide: tu ga bodete vidili, koker vom ie prauil.

Pericope moralis huius Euangely.

21.

In Albis. 39

Euangelium Dominicae I. post Resurrectionem.

Joann.: 20. cap.

H teistimu Zhasu kader ye Vezher gratol toysto Nedelo alj Prasnik, inu ti Jogri fo billi vkupeye, no te duri so belle saklenene praed strahum tih Judou, ie prishel Jesus no stopi v sredo mei ne, no prau k nem: ta mir ta bodi s uami. Kadar ye on pakh to srekol, pokashe on nim suoye roke no suoyo stran. To so se pakh ti Jogri resueselili, ker so tiga gospudi vidilli. To rezhe JESVS spet k nim: Ta mir ta bodi s uami; Glih koker ye mene moi ozha poslol, toku iest vas poslem. Keder ie on to srekel, ie on zhes ne pihnil no ye rekel k nim: Vsemite tega S: Duha. Katerimu vi te grehe odpustite, tem so odpusheni; no katerim ie vi sadershite, fo ym sadersani. Tomas pakh, eden smei tih duanaist, kateri se iemenuye zbiling, ni bil per nih, ker ie bil Jesus pershol. To reko ti drugi Jogri k nemu: mi fmo tiga Gospodi vidili. On pakh prau kh nem: Onu ye pakh, de iest u negouih rokah Vidim ta zahen teh siblou, no poloshim moye perste noter v te lukne, no moye roke noter v negouo stran, she nezho veryeti. Zhes Osem dni so spet ti Jogri Vkupei billi notri inu Tosmas sh nimi. To pride Jesus sepertimi durmi noter, stopi vsred mei ne no rezhe: ta myr bodi s uami. Potler prau H Tomasu: dai fe tuoye perste no pogledai moyh rokh; stegni tuoye roke sem, no poloshi je notri u moyo stran, no nekar ne bodi neiouerin famuzh Veirin. Tomas antuertuye no prau k nemu: Moy Gospod no moy Bog. To prau JESVS k nemu: dotler me Vidish Toma, toku Veruiesh; Jsvelizhani so ti, kateri niso vidili, no so uonder verieli. Vezh drugih zaihno sturil ie Jesus pred timi Jogri, kateri niso sapifsani u tig Wuquah. Ti so pak sapisani, de Jesus ie Christus ta syn Gospodi Boga, no de ui skosi to Vero ta leben imate u negouim Jmeni.

Pericope moralis huius Euangely.

22.

Euangelium Dominicae II. post Resurrectionem. 41

Joann.: 10. cap.

H teistimu Zhasu ie rekel Jesus h suoym Jogram: Jest fem en dober pastir; En dober pastir da fuoi leben fa suoye ouzhizhe, en Vdinan hlapez pakh, kateri ni pastir, no nifso negoue lostne ouzhizhe, Vidi tiga Volka priti, sapusti te ouzhize no bishi: Ta vlkh ta popade no vse resehene te ouzhize; Ta udinani pak bifhi, fakai on ie en lonan hlapez no nemu te ouzhize nifter am na gredo. Jest sem pak en dober pastir, inu fnam moye ouzhize, no te moye mene snayo. Koker mene moi Ozha sna inu iest snam ozheta; inu postauim moi leben sa moie ouzhize. Jnu iest she imam Druge ouzhize, katere nifo f le-te stalle, inu le-teiste morem tudi le-semkai perpelati; no one bodo moyo stimo slishale, inu bode ena Ouzha stalla inu eden pastir.

Pericope moralis huius Euangely.

23.

Euangelium Dominicae III. post Resurrectionem. 42

Joann.: 16. cap.

H teistimu Zhasu ie rekol Jesus h suoim Jogram: Zhes en maihen zhas vi mene na bote uidili, spet zhes en zhas, toku ui bodete mene uidili: fakai iest grem k ozhetu. To reko nekoteri mei sabo smei negouih Jogram: Kai je to, ker on prau k nam: En maihen zhas, toku vi mene na bodete vidilli; no pa spet zhes en maihen zhas, toku bodete vi mene vidili, nu: iest k ozhetu grem? oni pakh reko: kai je to, ker prau: Zhes en maihen zhas oli zhes meihinu? Mi ne ueimo, kaj on gouori. Tu merka pakh Jesus, de so oni nega hoteli vprashati, no rezhe k nem: Od tega vi uprashate mei sabo, ker fem iest dial: en maihen zhas, taku vi mene na bote vidili, no spet zhes en maihen zhas, toku bote vi mene vidili? Sarisnizo, Sarisnizo iest vom poueim, Vi bodete iskali no shalouali, ampak ta Suet fe bode veselil; vi pakh bodete shalostni, Vsai bode vasha shalest u tu Vefsele praebnena. Ena shena, ker rodi, ima fhalast; sakai nie vra ie prishla: Kader ye pakh to deite rodilla, na pomifli vezh na to shalost savolo tiga Vefsela, de ye en zhlouk na ta suet royen. No ui tudi imate shalost; ampakh iest vas bom fpet vidil, no uasha serza se bodo resueselila, nu Vafhe Vefsele na more nihze od vas Vseti.

*Pericope moralis huius Euangely.**present.*

Euangelium Dominicae IV. post Resurrectionem.

Joann.: 16. cap.

H teistimu Zhasu ie rekel Jesus h suoim Jogram: iest pakh grem h temu, kateri ye mene poslol, no nihzher mei uami mene ne uprasha: kam ty gresh? Ker fem fazhel taku k uom gouoriti, ie uashe ferzhe polnu shalosti gratalu. Ampakh iest vom poueim resnizo: Vom ie nuzh, de iest kiakaye grem. Zhe iest nikar kiakaj na grem, toku ta trostar na pride k uom; Zhe pakh iest grem, ozhem ga iest k uom poslati. Kadar taystni pride, ta bode ta Suet straihol sauolo tih grehou no sauolo te prauize, inu te sodbe: fauolo Grehou, ker niso na me veruuali; pak sauolo te prauize, de iest k ozhetu grem, de me ui potler naprei ne bote vidili; Sauolo te Sodbe, de ta first tiga sueta sdaj ie soyen. Jest vom imam fhe dosti prauit; ali ui fdaj na morete tega nosit. Kadar pak ta Duh te prauize pride, taysti vas bo uzhil vse resnize; fakai on na bo od samfebe gouoril, famuzh kar bo fhlishol, tu bode on gouoril, inu kar ima priti ali sgoditi, to vom on bo vse osnaniuol. Tysti bode mene zhastniga sturil, sakai od tiga moiga bo vsel inu uom osnanil.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae V. post Resurrectionem.

Joann.: 16. cap.

H teistimu zhasu ie rekol GOSPVD suoym Jogram: Sarsnizo, Sarsnizo iest vom poveim, zhe bote kei OZHETA Prosili v moym ymeni, toku vom bode on dal. Dosehmal she vi nifter niste prosili v moym ymeni. Prosite, toku bodete preyeli, de uafshe vefele bode popolnoma. To sem pak iest skosi perprofti s uami govovil. Pride pak ta zhas, de iest sdai nikar vezh skosi perprofti ne bom s uami Gouoril, famuzh bodem iest vom offentlih von osnanil od moiga OZHETA. Ob timystim dneui bodete vi u moim ymeni prosili, Jnu iest uom na poueim, de bom tega ozheta sa uas prosil; Sakai sam ta Ozha vas lubi, sategavolo, ker ste mene lubili, no veryeli, de sem iest von od Boga fhel, no pershel noter v ta suet; Spet sapustim iest ta suet, no grem k Ozhetu. Rekli so k nemu negoui Jogri: Vidish, de ti gouorish offentlih oli ozhitu, no na prauish obene praeprosti. No sposnamo mi, de ti vse rezhi vesh, no nikar na potrebuiesh, de bi te gdu vprashol. Sategavolo Veruyemo, de si ti od Boga von fhel.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae et feria II., III. et IV. Rogationum.

Luc.: 11. cap.

H teistimu zhasu Je rekol Jesus h suoym Jogram: kateri ye mei uami, kateri ima eniga periatila, no bi shel k nemu o pol nozhi, no bi rekel proti nemu: Periatel! posodi mi tri kruhe; fakai ie en moi snaniz k meni pershal res pot, no nemam nister, de bi iest nemu naprei postauil. Jnu ta noter v te Hishe odgouori no prau: pusti me per pokoyu; fakai te duri so she faklenene, no moy otrozhizhi so per meni notre v ti kamri, Jest na morem gori vstati no tebi dati. Kader on pak tu fam ostane f tem klukainam, toku Vom iest poueim: Zhe on gori na uftane no nemo da fategavolo, ker ye negou periatil, toku on bode vsai gori vstol sauolo tige romplaina no nego-uiga nepokoya, no bode nemo dal, kolikor on bode potrebouol. Jnu iest vom poueim: Prosite, fe vom bode dalu; Jeshite, taku bodete neshli; klukayte, toku fe uom bode odperlu. Sakai, kateri profi, taisti preime; no kateri ishe, ta naide; no kateri kluka, taistimu se odpre. Kateri mei uami ie, ker bi prosil suoiga OZHA sa en kruh, kateri bi mo en kamen fa toifto podal? no ker bi on fa eno ribo prosil, de bi mo on eno kazho sa toifto podal? oli ker bi on prosil sa eno ieize, de bi mo on dal sa toifto eniga skorpiana? Toku pak vi, kateri fte hudi, snate vashim otrokam dobre dari dati, kako vezh vash Nebeski OZHA eniga dobriga duha od Nebes bo dal tem, ker ga profsio. (vse prukon)

Euangelium Dominicae VI. post Resurrectionem. 50

Joannis: 16. et 15. cap.

H teistimu Zhasu ie rekol Jesus h suoym Jogram: kadar ta trostar pride, kateriga iest vom bom poslol od ozheta, ta duh te prauize, kateri gre od Ozheta, tysti bode prizol od mene. No vi bote tudi prizali, sakai, vi fte od sazhedka per meni bili. Te rezhi sem iest vom pak prauil, de se vi na bote pohuishali. Oni uas bodo von is f nig synagog oli fhul odvergli; ampakh pride ta Zhas, de en vsleherni, kateri vas more, tysti bode menel, on sturi nad timistim Gosposdi Bogu eno sloshbo. No toysto vom bodo sategavolo sturili, de bodo oni moiga Ozheta no mene fposnali. Ampak le-tu sem iest k uom gouoril, de kadar pride ta zhas, de bodete toystno punnili, de kar fem iest vom prauil.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicæ Pentecostes.

Joannis: 14. cap.

H teistimu Zhasu ie gouoril Jefus proti suoim Jogram: Kateri mene lubi, ta bode moye befsede dershali; inu moi ozha ga bo lubil: inu my homo k nemu prifhli, inu praebialifhe per nemu delalj. Kateri pakh mene ne lubi, ta na dershi moye befsede. Jnu ta befseda, katero Vi fhlfhite nei moya, temuzh tiga Ozheta, kateri ie mene poslol. Le-tu sem iest k uam gouoril, dokler sem per uas bil. Ta Troftar pak, sveti Duh, kateriga bo ozha poflal v moym imeni, taysti Vas bo vozil vse rezhy, inu uas bo opomenil na vse tu, kar sem iest quom gouoril. Jest vam myr puftim, moi Myr est vam dam. Jest uam nikar toku ne dam, koker sueit daie. Vashe serze se ne prefrashi inu fe ne boi. Vy fte shlishali, de fem iest dial: Jest grem kakaj, inu fupet k uam pridem. De bi uy mene lubili, vy be fe guifhnu vefselili, ker fem iest dial: Jest grem k ozetu; Sakai Ozha ie vegshi, koker sem iest. Jnu iest sem vam sdai tu pouedal, preden fe sgody, de kader se bo sgodilu, vy bote verouali. Jest na bom naprei vshe vezh veliku s uami gouoril; Sakai pride ta first tiga fueta, ino on nema nyfter na meni. Ampakh de ta suet sposna, de iest ozheta lubim ynu taku sturim, koker ye Ozha meni sapouedal.

PERJCOPE moralis huius Euan.

1. *Qui diligit me, sermonem meum seruabit. De Deo Diligendo, eiusque dilectionis Virtute et efficatione.*
2. *Et pater meus diliget eum. De amicitia Dei, quae ex mandatorum Dei obseruatione comparetur.*
3. *Et ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. De dilectionis diuinae firmitate et stabilitate.*
4. *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis. De bono pacis, quam Christus nobis reliquit, meruit dedit.*
5. *Non quomodo mundus dat, ego do vobis. De falsa mundi pace.*
6. *Non turbetur cor vestrum neque formidet. De animi fortitudine, fiducia, patientia in rebus aduersis seruanda.*
7. *Venit princeps mundi huius et in me non habet quisquam. De afsidua Diaboli circa mortem cuiusque vocatione.*

Authore Magistro
 THOMA STAPLETONO,
 Anglo, S. Theologiae Doctore,
 et Regio Professore Luany.

*Laus Deo, qui dedit Velle
 et dedit perficere.*

29.

Feria 3tia Pentecostes.

536 D

Euangelium (feria 3tia pentecostes) Joannis: 10. cap.

Vnim tystem Zhafsu Je rekel Jefus h Faryferjam: Sarifnizo, sarifnizo jest vam pouem: kateri na grée fkusi te daure v ta vuvuzhje hlevu, ta je en tat inu vbojnje kg ali rasbojnik; kateri pák grée skusi te daure, ta je en pastir teh ouaz; Temu ta vratar odprée, inu te ouvze njega shtimo povfhlishjeo, inu on suoje lastne ouzize po Jmeni klizhe inu jeh vnkaj ispele. Jnu kadar jeh bo on vonkaj isignal, on pred njemj pojde, inu te ouuze sa njim pojdejo, sekaj, one sposnajo shtimo nyego. J sa enjm isnasnanjim pak one na hodjo, femuzh od njego beshée, fekaj, one niso posnale¹ nafnanih fhthime. To pergliho ie Jefus on k njm gouorel, onj pakhe té nifo fastopili, kaj bi on k njm gouorel. Jnu pole je on fupet k njem rekal: Sarifnizo, Sarifnizo vam pouem: fekaj, iest fem ta vuvuzhie hleuu. Jnu ufe ti, kateri so zhefh tajili so Tatje inu vbjeniki; ali pak te ouze niso nieh shtimo sposnale. Jest fem te daure. Skufi katere bode kateri hodil, ta bode Jfuehizhan, Jnu bode unkaj inu notry hodil, inu bode pasfo nafhel. En Tat pak ne pride notri,² ampak de vkrade inu umori inu konzha: Jest fem perfhel pak, de fhiuejo inu de imajo obilnifhi fhiuenije Jmeti.

30.

Promptuary moralis svper
Evangelia Dominicalia
Pars Aestivalis.

54

EVANGELIVM Dominiae I. post Pentecosten.

54

Lucae: 6. cap.

H TEISTMV ZHSV JE REKOL JESus h suoym Jogram: bodite milostiu, koker ye tudi vash Ozha milostiu. Ne fodite, taku tudi ne bote foieni. Ne ferdamuite, taku tudi ne bote ferdamani; Odpustite, toku uom bo odpushenu.

¹ Nad «niso posnale» je zapisano «ne sposnajo».

² Nad «ne pride notri» je zapisano «ni pershel».

Daite, toku uom bo danu: Eno polno, nallazheno, potrefseno inu obilno mero bodo vam vashe krilu dali. Sakai rauno s to mero, f katero vy merite, fe bo vom tudi merilo. Jnu on ie nim brauil eno pergliho: Jeli more en flepez Slepza Voditi? ne padeta-li obedua V iamo? Mlaifhe nei zhes suoiga Maiftra; kader ie ta Mlaifhi koker negou Moyfter, toku ie on popolnoma. Koku ti pakh Vidifh eno troho V tuoiga Brata ozhefi, inu bruna v tuoim ozhefi ne pozhutish? Ali koko moresh ti h tuoimo Bratu rezhi: Darfhi Brat! iest hozhem to troho is tuoiga oka vseti inu tiga Bruna, kir ie V tuoym lostnim ozesi ne uidish? Ty Hinauez! ismi poprei tu brunu is tuoiga oka, potler pogledai no strebi to troho f toiga brata ozhefa.

Pericope moralis huius Euangely.

31. 556 C (pripis)

Jn Festo SSmae. Trinitatis Euangelium.

Matthaei: 28. cap.

Vnimystim Zhassu ie djal¹ JESVS h suويم Jogram: Meni ie dana usa oblast na Nebú inu ná semlé. Poidite tedai inu vúzhyte uús folk alli to lustuù, nih karstyteozh v jemeni Boga ozheta inu Synu inu Suetiga Duha, inu nieh vúzhyte obdershatai usé, karkuli sem vam saukassal alli fapouedal. Jnu pole, iest bodem us uami uselaj noter do konzá téga sueta.

32.

Jn Festo Corporis Christi. 556 C (pripis)

Euangelium Joann.: 6. cap.

V unim ystim zhasu ie Jesus k iudom rekal: moie messu ie ena praua jejd alli spisha inu moja kry ie enu prauu pytje. Kateri jei moie messu inu pyie moio kry, ta ostane v meni inu iest v niemu. Kakor je mene poslal ta shiui Bug ozha, inu iest shiuim savolo ozhéta; taku kateri mene jej, ta bo tudi shiuil sa moio volo. Le-tá ie ta kruh, kateri ie od Nebess pryfhal: nikár kakor so vashi ozhoui Manno jejdli, inu so vmèrli; kateri le-ta kruh jej, ta bo shiuil vekomaj.

33. 56

Euangelium Dominicae II. post Pentecosten.

Luc.: 16. cap.

H teistimu Zhafu ie rekel Jefus h fuoim Jogram fkosi eno pergliho: En zlouikh ie bil naredel eno veliko vezherio inu ie nih veliku k ne pouabil. Jnui ob te Vri te vezherye ie negoue Hlapze von poslol pouedati tem pouablenim: Pridite, fakaj vse ie perpraulenu. Jnu oni fo se fazheli eden po drugim ifgouariati. Ta perui ie dial k nemu: Jest fem eno niuo kupil, inu

¹ Nad «djal» pisano je «rekal», ne da hi bilo prečrtano.

morem vnkai poiti inu io ogledati; Jest profim tebe, isgouori mene. Jnu ta drugi ie dial: iest fim pet parou uoleu kupel, inu iest sdai grem tiakai ne ogledati; Jest profem tebe, isgouori mene. Inu ta trety ie dial: Jest sem eno sheno vfel, fato iest na morem priti. Jnu ta Hlapiz ie prifhel inu ie tu spet pouedol fuoimu Gosfodu. Jnu ta hifhni Gospodar ie ferdet postol inu ie rekel h fuoimu Hlapzu: Poidi hitro uvonkai na Ceste inu gafse tiga mefta, no my perpelite te Vboge, te bolne, no te flepe, no kruloue. No fo rekli ti hlapzi: Gospod, storiemo ye, koker se nam vkafol, inu ie she proftor tukai. Jnu ta Gospud ie rekol hlapzam: poidi Vnkai na Ceste no fa ploty, inu permorai nym fem noter priti, de bo moya hifha polna. Jest vom pakh poueim, de obeden teh Mosh, kateri fo pouableni ne bo moye vezherye vkufil.

Pericope moralis huius Euangely.

34.

Euangelium Dominicae III. post pentecosten.

Lucae: 16. cap.

H teiftimu Zhafu fo fe perblifovali k Jesusu vsi flaht zolnary inui Greshniki, de bi nega pofhlushali. Jnu Farifei tar Pisary fo mermrali, inu fo diali: Le-ta grefnike geri iemle no iei fh nymi. On ie pakh prauil nim to pergliho rekozh: Kateri Zlouikh ie mei uami, kir ima sto ouaz inu aku on teh eno fgoby, ne pusti le on te .99. v ti pufhau no gre fa to sgobleno, dokler io neide? Jnu kodor io neide, toku io vefelu na fuoye rame poloshy, inu kader damu pride, toku poklizhe fuoye Pryatile inu fosedo, inu prauil k nym: Vefelite se s mano, sakai iest fem moyo ouzo nefhil, katera ie bila sgublena. Jest uom pouem, taku bo tudi vefelei v Nebi nad enim Greshnikam, kateri pokuro story vezh, koker zhes deueit no deuedefet prauiznih, kateri pokure ne potrebuieio. Ali, katera ie ta shena, kyr ima defet Denariou, aku tehistih eden sguby, ne ufhie li ona eno Luzh, inu pometa hifho, ino f flifom yfhe, dokler ga naide? Jnu kader ga naide, toku poklizhe fuoye Prijatilize inu fosedo inu prauil: Vefelite se s mano, sakaj est sem moy Denar nefhla, kateri fem iest bila sgobila. Taku tudi, iest vom poueim, bo vefelei pred Bofymi Angeli zhes eniga grefnika, kateri pokuro sturi.

Pericope moralis huius Euangely.

35.

Euangelium Dominicae IV. post pentecosten.

Lucae: 5. cap.

H teiftimu Zhafu fe ie pak pergudilu, de fo se ludy k nemu drengali, de bi pofhlushali Boshio besedo, inu on ie stal per Jeseri Genazaret, inu ie Vidil dua Zolna pe Jeseri stoyeza: Ribizi pak so bily vuon stopili inu fo

prali fuoye mrefhe. Jnu on ie ftopil u tehiftih Zolnou eden, kateri je Simonou bil, inu ga ie profil, de bi ga eno maihono od kraya prozh pellol; Jnu on ye fedil inu ie Vuozil ta folkh is zolna. Jnu kader ie bil nehal od gouoryena, ie rekol k Simonu: Pelai gori, ker ie Viffoku inu verfite Vunkai vafhe mrefhe, de en Vlak storite. Jnu Simon ie odgouoril inu ie dial k nemu: Moifter! mi smo vso nozh delali inu nifmo nifter vlouili: Ali na tuoyo befsedo hozhem mrefho Von vrezhi. Jnu kader fo to ony bily fturili, fo faperli eno veliko mnofhizo tih rib, inu nih mrefha fe ie tergala. Jnu oni fo migali fuoim touarufham, kateri fo v tem drugim zolni bily, de bi prifhli no nim pomagali vlezi. Jnu ony fo prifhli, no fo napolnili obedua Zolna taku, de fta fe topila. Kader ye Simon Petrus tu Vidil, ie on k Jefufouim kolenam padil inu ie rekel: GOSPVD! poidi Vnkai od mene, iest fem en greffen zhlouikh. Sakai en ftrah ie bil nega obfhil inu vfe te, kateri fo f nym bily, zhes ta lou teh rib, kateri fo ony bily vkup fturili; Raunu tudi taku Jacoba Jnu Joannesa, Zebedeoua Synu, Symonoua touarufha. Jnu Jesus ye rekel k Simonu: Ne boy fe; fakai pofehmal vshe bosh ti zloueke louil. Jnu oni fo te zolny h krayu pelali inu fo ufe fapuftili inu so fhli fa nim.

Pericope moralis huius Euangely.

36. 62

Euangelium Dominicæ V. post pentecosten.

Matth.: 5. cap.

H teiftimu Zhafu ie rekol Jesus h fuoim Jogram: farefnizo, farefnizo iest Vom poueim: Aku uafha prauiza na bo obilnishi koker ye pifariou inu Farifeuriou, toku uy ne pridete v Nebesku kraleuftuu. Vy fte shlifhali, de ie h flarifhim rezheny: Ti nemash vbyati. Kateri pak vbye, ta ie fodbe dolshan. Kateri pakh h suoimu bratu rezhe: Raka! ta ye Sueita dolshan. Kateri pak rezhe: Norez! ta ye peklenfkiga ognia dolshan. Satu, kadar ty tuoi dar na Altar offrash inu tebi onde na miffol pride, de tuoi brat ima kekai super tebe: Taku pufi ondi pred Altariam tuoi dar, inu poidi poprei tiakai inu fprau fe f tuoim bratam, inu tedai pridi inu offrari tuoi dar.

Pericope moralis huius Euangely.

37. 64

Euangelium Dominicæ VI. post pentecosten.

Marc.: 8. cap.

V tem iftim zhasu, kadar ie veliku folka onde bilo, inu neso imeli kay iesti, Je Jesus fuoye Jogre h febi poklizol inu ie k nim dial: Meni fe le-ty Ludie v ferzi fmilio: Sakai oni fo fhe try dny per meni oftali inu

nemayo kai jesti. Jnu zhe iest ne tesze damu od febe puftim, toku bodo ony obnamagali na ti poti; Sakai eni mey nimi fo bili od dalezh prishli. Negoui Jogri fo nemu odgouorili: Od kod vřamemo kruha v te puszau, de ne na-fitimo? Jnu on ie ne vprashol: Kuliku kruhou imate? Ony fo diali: Sedem. Jnu on ie řapouedol timu folko, de fo fedli na femlo. Jnu on ie vfel te Sedem kruhe inu ie sahualil inu ie nie reslomil inu ie ne dal suoym Jogram, de bi nie naprei poloshili. Jnu oni fo ie timu folku naprei polushili. Ony fo tudi imeli enu malu Ribez; inu on ie sahualil Jnu ie puftil teiste tudi neprei nesti. Ony fo pakh ieidli, inu fo fiti postali, inu fo pobrali kofceu, kyr fo bili oftali, fedem Korb. Jnu nih ie bilu okuli řhtiri taufhendt, kir fo ieidli. Jnu on ie ne puftil od febe.

Pericope moralis huius Euangely.

38.

Euangelium Dominicae VII. post pentecosten. 66

Matth.: 7. cap.

H teiftimu Zhafu Je gouoril Jesus proti fuoym Jogram: Varuite fse pred folsh preroki, kateri v ouzym guanti k uom prideio, snotrai fo pak derezi Volkoui. Na nih sadu ih imate pofnati. More-li fe Grořdie brati na Terny? ali fige is Ofsata? Taku vsaku dobru driuuo pernefse dober fad, enu gnilu Driuu pernefse hud fad. Dobru driuu na more hudiga řadu perneřti, inu Gnylu Driuu ne more dobriga řadu perneřti. Vřaku Driuu, kateru dobriga řadu ne perneřse, to bo pofsekanu inu v ogen veshenu. Satu imate vy ne na nyh sadu pofnati. Neka vřledharni, kateri k meni prau: Gospud! Gosp: v Nebesku kraleuftuu ne pride; řamuzh kateri stury volo moiga Ozheta v Nebefi, tyřti pride v to Nebesku kraleuftuu.

Pericope moralis huius Euangely.

39.

Euangelium Dominicae VIII. post pentecosten.

Lucae: 16. cap.

H teiftimu Zhafu Je rekol Jesus h fuoym Jogram eno pergliho: Je bil en Bogat Mosh, ta ie iemol eniga řaffaria inu tayřti ie bil pred nim ouvayen, koker de bi on bil negouu Wlagu sadyal. Jnu on ye nięga poklizol Jnu ie dial k nemu: kaku ie řhlishim tu od tebe? Sturi raitingo od tuoye řaffarye; řakai ti naprei ne bosh mogel vezh řaffar biti. Ta řaffar ie dial v sam febi: kay hozhem iest řturiti? Sakai moi gořpud vřame od mene moyo řaffaryo: koppati ie ne morem, petlati fe framuyem. Jest veim, kai hozem řturiti, kader bom vshe od řhaffarie pořtaulen, de me v suoie hishe vřameio.

Jnu on ie h sebi poklizol vse dolsnike suoiga Gospodi, inu ie dial h timu peruimu: Koliku fi ti moimu Gospudu dolfhan? On ie dial: Stu zepar Oila. Jnu on ie rekel k nemu: Vřami tuoi lyst, fedi inu hitru pifhe: petdefset. Potle ie on dial h temu drugimu: Ti pak, koliku fe dolshan? On ie dial: Stu Starieu Pfhenize. Jnu on ie rekel k nemu: Vsami tuoi Lyřt inu pifhe: offemdefset. Jnu ta gospud ie hualil tiga kriuižniga řhaffaria, de ie on taku sastopnu bil řturil.¹ Sakai ti Otrozi tiga řueta řo řastopniřhi, koker Otrozi te luzhi v suoim rodu. Jnu iest uom tudi poueim: řturite ři periatile ř tem kriuiř Mammonam, de kader vom bo řmankolu, Vas gori vřameio V te Vezhne Vtte.

Pericope moralis huius Euangely.

40.

70

Euangelium Dominicae IX. post pentecosten.

Lucae: 19. cap.

H teřtimu Zhafu: kadar fe ie Jefus perblifhauol k Jerufalemu, videl ie to Meřtu no fe řazhne iokat zhesh ne no ye rekol: Sakai de bi ti řposnalu inu v tem tuoyř dneui, kateri tebi pride k enimu Myru! nu pak toyřto ie řkriueno præd tuoyřma ozhima. Sakai pride ta Dan, de tebe tuoy řourashniki te bodo obdali ř ueliko gualtyo, no te bodo oblegli, no tebe řřifkali od vřeh řtran; no zolo noter v ta grunt bode poderli no řeskopali no te tuoye řini, kateri řo notre, no na bodo puřřili V tebi eniga kamina na kamini, řategavollo ker niři řposnalu ta zhas tuoiga obifkana. Je pakh řhel noter v ta tempel no řazhne von gonit te prędaiauzhe no kopze is řhne, no ie rekol k nim: Stoy piřřano, de hiřha moya ie hiřha h te molitue, Vi řte pak ř ne řturili eno merdrafřko iamo. No ie vzil vřakh dan ad Dne da dne noter V tim Tempelni.

Pericope moralis huius Euangely.

41.

72

Euangelium Dominicae X. post pentecosten.

Lucae: 18. cap.

H teřtimu Zhafu ie rekol iefus k nekoterim, kateri řo řam v febe řauu-pali, de řo prauizřni inu řo druge řerařtali le-to pergliho: Dua Zloueka řta gori řhla V tempel molit, eden ie bil en řarifeer, ta drugu pak en řolnar. Ta řarifeer ie řtal, no ie molis per řam febi le-taku: Jeř řahualim tebe, Bug, de nefem koker drugi ludie: Reřřiniki, kriuižřni, Preshuřniki, ali tudi koker le-ta řolnar. Jeř fe duakrat v tedni pořřim inu dayem defřetino od

¹ Za «*pericope*» na nařlednji řtrani piřala je ina roka: «Vřemi tui liřt, piřhe ofřen-defeř Jnu ta gořput ie hualil tiga Kriuižřniga řhaffaria, de ie an taku řařtopnu bil řturil».

Jaiga, kar imam. Jnu ta zolnar ie stal od delezh, inu nei tudi hotil fuoih ozi gori vsigniti proti nebu, temuz ie klukol na fuoye persi inu ie dial: Bug, bodi meni Greshniku mylostiu! Jest uom poueim, le-ta ie doli shel v suoyo Hifho prauizhnifhi, koke uni drugi. Sakai, kateri fe sam pouifha, ta bo ponifhan, inu kateri fe sam ponifha, ta bo pouifhan.

Pericope moralis huius Euangely.

42.

74

Euangelium Dominicae XI. post pentecosten.

Mar.: 7. cap.

H teistim Zhasu kader ie on supet vuon fhol od teh krayou Tyra no Sidona, ie on prishel h galileifkimu Moryu fkusi fred kreyou teh Defet Mest. Jnu oni fo k nemu perpelali eniga glushza, kateri ie bil mutast, inu fo ga profili, de bi na nega roko poloshil. Jnu on ga ie vsel od folka posebi na eno stran, Jnu ie fuoye perfte poloshil noter v negoua Vfhesa inu ie plunil inu fe ye doteknel negouiga iefika; inu ie gori pogledol v Nebefsa, ie Vsdehnel inu ie rekel k nemu: Ephata, tu ie: odpri fse. Jnu sdaizi fo fe negoua Vshesa odperla, inu negouiga ifika fauefa fe ie refuesala, inu ie prou gouoril. Jnu on ie nem præpouedol, de bi ne imeli nikomer pouedati. Ali zhe ie on nim vezh præpouedol, tem fo oni vezh prauili. Jnu fo fe filnu zudili inu diali: On ie vse dobru sturil; On ie glushze sturel fhlishayeze, mutze Gouoreze.

Pericope moralis huius Euangely.

43.

76+77

Euangelium Dominicae XII. post pentecosten.

Lucae: 10. cap.

H teistimu Zhasu ie rekol Jesus h suoym iogram: Jsuelizane fo te Ozhy, katere vidio tu, kar vy vidite. Sakai est vom poueim, veliku prerokou inu kralou ie hotlu vidit, kar vy vidite, inu nefso videli; inu fhlishati, kar vy fhlfihite, inu nefso fhlishali. Jnu pole, en Vzenik te postauie ie gori vftol, ga ie skufhal inu ie dial: Moyster! kai morem iest sturiti, de vezhni leben sadobim? On ie pak rekal k nemu: koku stoy v postaui pifanu? Koku beresh? On ie odgouoril no dial: Ti jmash GOSPVDA tuoiga Bogo lubiti if celiga ferza, is cele Dufhe, is vse mozhi inu iz cele tuoye pameti; Jnu tuoiga Blisniga koker sam febe. On pak ie k nemu dial: Ti si prou odgouoril; sturi te-tu, toku bosh fhiuel. On ie pak fam febe hotil prauizniga sturiti, Jnu ie rekal k Jefusu: Gdu ie tedai moi blifhni? Na tu ie Jesus odgouoril no ie

rekal:¹ Je bil en zlouik, ta ie fhel od Jerufalema doli v Jeriho, inu ie padel mei Rifboinike, ti fo ga flekli inu stepli,² inu fo ga pul mertuiga pustili leshati. Permerilu fe ie pak, de ie en far po zesti³ fhel, inu kader ie nega vidil, ie memo fhel. Raunu taku tudi en Leuit, kader ie bil na toisto mestu perfhel inu nega vglodol, ker ie fhel meimu. En Samaritan ie pak po Zesti fhel inu ie tiakai prishel, inu kader ie nega Vidil, fe ie on uemu v ferzi finilil; ie fhel k nemu, ie fauefol negoue rane inu ie noter vlil vola ino vina; ienu ga ie Vfignel na fuoyo fhiuino no ga ie nefsel v ostaryo, inu ga ie osraul.⁴ Ta drugi dan ie on prozh shel inu je vnkaye vsel Dua Darnaria inu ie ne dal temu Osterio, inu ie rekal k nemu: Ofraui ga,⁵ inu zhe kai zhes tu farzeras,⁶ hozem iest tebi plazati, kader fupet pridem. Kai fe tebi fdy, kateri ie mei temi tremi ta blisnishi tega, kateri ie mei refbinike padel? On ie ogouorel:⁷ Ta, kateri fe ye zhes nega vsmilil. Je rekol k nemu Jefus: Poidi ti ionu fturi toku.

Pericope moralis huius Euangely.

44. 78

Euangelium Dominicae XIII. post pentecosten.

Lucae: 17. cap.

Pergudilu fe ie, kadar ie shal Jefus v Jerufalem, toku ie on fhel vsred fkosi samario no Galileio. Kader ie pak noter fhel v en terh, fo mu naprei perfhli defset Gobouzou, Kateri fo stali od delez, no so fhrayali no gori vsignili neh stime, no so rekli: Jesu, ti Moifter, vsmili se zhes nas! Katere ie on vidil, ie rekol: Poidite no fe fkrashite tem Mashnikam. Pergudilu fe ie, kader fo fhli, fo ozhifheni ostali. Eden pak smei nih, ker ie vidil, de ie ozhishen gratol, fe ie pouernel, f ueliko stimo ie hualil Boga, No ie padel na fuoye oblize pred negoue noge, no ye hualil. No le-ta ie bil en Samaritan. Antuertuol ie pak iefus no ie rekol: Nei-li ie neh Defet ozhifenih? no ti drugi deuet, ke fo? fe ni snefhel, kateri be fse pouernol, no be dal zast Bogu, koker le-ta nefnani? Je rekol k nemu: Vstani, no poidi; fakai tuoia vera ie tebe ifuelizaniga fturila.

Pericope moralis huius Euangely.

¹ Sprva je bilo «dial», kar pa je prečrtano.

² Za «stepli» je bilo sprva «inu fo fhli proz», pa je prečrtano.

³ Na robu za «po zesti» je zapisano «ti poti»; pod «poti» je zapisano «doli», pa je vendar prečrtano.

⁴ Pod «ofraul» se nahaja prečrtano «vardiual».

⁵ Pod «ofraui ga» se nahaja prečrtano «vardei ga».

⁶ Pod «farzeras» se nahaja prečrtano «špendash».

⁷ Pod «ogouorel» se nahaja prečrtano «antuertuol».

Euangelium Dominicae XIV. Post Pentecosten.

Matth.: 6. cap.

H teistimu Zhasu Je rekol Jesus h suoim Jogram: Nihze ne more Duema Gospodama fhlushiti: Sakai oli be on eniga sourashil inu tiga drugiga lubil: ali fe bo eniga darshol inu tiga drufiga ferrahtol. Vy ne morete Bogu flushiti no Mammonu. Satu iest vom poueim: Na fkerbite fa uash shiuot, kai bote iedli inu pili; tudi nikar sa uashe tellu, kai bote oblazhili. Ni-li ie ta Dufha Vezh, koker ta spifha, Jnu ta shiuot vezh, koker ta quant oli oblazhilo? Pogledaite tice pod nebam: one ne feyeio, one ne fhaneio, one ne spraulaio V fkedne; inu Vash oza Nebeski ie vender shiuu. Nefte ly vy veliku vezh koker one? Gdu ie mei uami, kater bi fuoy dolgosti mogel en komulez dostauti, de bi lih fa tu fkerbel? Jnu fakai ui fkerbite fa oblazhilo? Pogledaite lilie na puli, koku one raffeio; one ne delayo no na predo. Jest Vom poueim, de tudi Salomon Vfe fuoy zasti nei bil taku guantan, koker teh istih ena. Kader tedai Bug traou na puli tako guanta, katera Vfai donas ftoy inu bo iutri v pez vershena; ne bode li on vom ueliku uez sturil, o uy Malouerni? Satu nemate fkarbeti inu rezhi: Kai bomo iedli, kai bomo pyli, S zim fe bomo oblazili? Po le-tem vfem Aidie vprafhayo: Sakai vash Nebeski Ozha uei, de uy tiga vfiga potrebuie. Ishite narpoprei Boshie kralenftuu, Jnu negouo prauizo, taku vom bo le-to vse peruershenu.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae XV. post pentecosten.

Lucae: 7. cap.

H teistimu zhasu Pergudilu fe ie, de ie on fhel v enu meftu, f imenam Naim, inu negouih iogrou ie fhlo ueliko fh nim inu veliku folka. Kader ie pak on blifu Meftnih vrat bil perfhel, pole, to fo eniga mertuiza von nefli, ta ie bil en iedin fin fuoye matere, inu taista ie bila ena Vdoua, inu fh no ie veliko folka fhlo von f mefta. Jnu kadar ie no Gospud vgladol, fe ie ona nemu V ferzi smilila, inu ie rekel k nei: Ne plazi fe. Jnu on ie perfstopil inu fe ie te pare doteknel; inu ty, kir fo nofili, fo obftali. Jnu on ie rekol: Mladenizh! iest tebi rezem: Vftani gori! Inu ta Mertuui ie gori fedel inu ie fazel Gouoriti; inu on ga ie dal negoui materi. Jnu en strah ie ne Vfe obshil, inu fo zastili Boga inu diali: En velik prærok ie mei nami gori Vftol inu Bug ie fuoi Folk obifkol.

Pericope moralis huius Euangely.

47. 84

Euangelium Dominicae XVI. post pentecosten.

Lucae: 14. cap.

H teistimu Zhasu fe ie pergudilu, de ie on prifhel v eno Hifho eniga vishiga tih Pharifeou na eno Soboto kruh iest; inu oni fo nan merkali. Jnu pole, onde pred nim ie bil en zlouik, ta ie bil vodenizen. Jnu Jesus ie odgouoril inu ie dial h tem Pharifeeriam inu Pifsariem Rekoz: Eli fe spodobi ob fobboti ofraulati? Oni fo pak molzali. Jnu on ga ie prijel inu ga ie osrauil inu ga ie puftil poiti. Jnu ie odgouoril no k nim dial: Kateri ie mei uami, kader negou Vol-oli ofsel v eno sterno pade, de bi ga sdaizi von ne uflekel na Sabbotni dan? Jnu ony nifo niemu mogli nifter na tu odgouoriti. On ie pak tem pouablenim eno pergliho prauil, kader ie uidel, koku fo oni te fgurana fedalisha fbrali, inu ie rekol k nym: Kadar bosh ti od koga pouablen na Ohzit, taku ne fsedi na vihshe mestu, de ne bo ke en postuanishi, koker fe ti pouablen od nega; inu de ke ne pride ta, kir ie tebe no nega pouabel, inu ne rezhe h tebi: Vgani fse le-timu; inu ti bi mogel sramotio na tim nifhisim mesti fedeti. Temuz keder bosh povablen, toku poidi no fedi na to nifhishi meiftu, de kadar ta pride, kir ie tebe pouabil, h tebi porezhe: Periatel, pomekni fse gori! Tedai bosh ti zast imel pred temi, kateri f taboi per mifi fede. Sakai, kateri fe sam pouifhuye, ta bo ponishan; Jnu kateri fe sam ponisha, ta bo pouishan.

Pericope moralis huius Euangely.

48. 86

Euangelium Dominicae XVII. post pentecosten.

Matth.: 22. cap.

H temu iftimu Zhasu fo perstopili ti Farifey k Jesusu. Jnu eden mei nimi, En Vozhenik te postauē, ga ie iskushol inu ie dial: Moyfter! katera ie nar ta vegshi fapouid V postau? Jesus ie pak rekol k niemu: Ti jmash lubiti Gospudi tuoiga Bogo is celiga farza, is cele Dushe, is cele mifli. Le-tu ie nar ta perua no vegshi sapuuid. Ta druga ie pa le-tei glih: Ti jmash lubiti tuoiga blisniga, koker sam febe. V le-tih dueih sapuuidah vifsi vsa Postaua inu Preroki. Kader fo fe vse Farifei bily vkup fbrali, Je Jesus nie vprashol no dial: Kai fe vom fdi od christusa, Ziga ye on fin? Oni fo diali: Daidou. On ie dial k nim: Koku ga tedai Daid v Duhu imenuye eniga Gospuda, Ker prau: GOSPVDA ie rekol k moimo Gospodi: fedi k moy defnizi, dotler iest tuoye sourasnike poloshim h podnusu tuoih noh? Keder tedai dauid nega imepuie suoiga GOSPVDA, koku ie on negou fyn? Jnu nihzhe ni mogel nemu ene besede odgouoriti inu ga tudi nei nehze smel od tiga dne vezh vprashati.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae XVIII. post pentecosten.

Matth.: 9. cap.

H teistimu Zhasu ie on v zoln stopil inu se ie fem zes prepelol, inu ie prifhal v suoye mestu. Jnu pole, onde fo k nemu pernefle eniga od Bosyga slaka vdarieniga na eni postili lesheziga. Jnu kadar ie iefus neh vero vidil, ie rekel h timu od Boshyga slaka vdarienimu: Bodi dobre vole, moy syn, tuoy Grehi fo tebi odpufheni. Jnu pole, eni mei Pifsary fo famy per febi diali: Le-ta Boga Shentuye. Kadar ie pak iefus neh misli videl, ie dial: Sakai toku hudu mislite v uashih Serzih? Kateru ie losheshi rezhi: tebi fo tuoy Grehi odpusheni; Ali rezi: Vstani gori inu hodi? De bote pak veidili, de tiga Zlovek Syn ima muzh Grehe odpufhati na Semli, ie rekol on h temu od Boshyga Slaka vdarienimu: Vsigni gori tuoyo postilo, inu poidi damu. Jnu on ie gori Vstol inu ie fhel domu. Keder ie ta folk tu videl, se ie fazudil inu ie Boga zastil, kateri ie tako mozh zlouekom dal.

Pericope moralis huius Euangely.

Euangelium Dominicae XIX. post pentecosten.

Matth.: 22. cap.

H teistimu Zasu Je gouoril Jefus proti fuoim Jogram scosi Perglihe inu ie dia: Nebeshku kraleustuu ie glih enimu Kralu, kateri ie fuoimo Synoui Ohzet nareyol, inu ie suoye hlapze vonkai poflol, de bi te pouablene k ohciti poklizali; Jnu oni neso hoteli pryti. Supet ie on druge hlapze vnkai poflol inu ie rekol: Poueite tem pouablenim: Pole, Jest fem moye kofilo perprauil, moye Volli inu moya pitana shiuina ye faklana, inu ie vse perpraulenu; Pridite k Ohziti. Ony fo pak tu ferrahtali inu fo sli kiakai, Eden na fuoyo Niuo, ta drugi Po fuoy kupzij. Eni fo pak negoue hapze popadli, fo ie faspotuuali inu Vmorili. Kader ie kral tu fhlisol, se ie referdil inu ie poflol vnkai fuoyo Voifko inu ie te boinike konzol inu nih Mestu faszal. Tedai ie on dial k suoym hlapzam: Ohzet ie res perpraulena, ali ti pouableni ie nifo bily vredni, Satu poidite tiakai na zeste inu pouabite na ohzet, koger koli neidete. Jnu tysti Hlapzi fo vnkai fhli na zeste inu fo vkupe sprauili, katere fo nefhli, hude inu dobre; inu Mife fo bele vse polne. Krail ie pak noter fhel, de bi te gosty ogleadol inu ie tukai videl eniga zloueka, ta nei imel ohzetniga guanta; inu ie dial k nemu: Pryatel! koku fi ti le-fem notri prifhel inu vsai nemash ohzetniga guanta na febi? On pek ie obmolzol.

Tedai ie rekol Kral fuoim flufabnikam: Sufite mu roke no noge, inu ga Verfite v te vnane temnize; ondi bode iok no klepetane teh fob. Sakai Veliku ie pokizanih, ali mallu ifuolenih.

Pericope moralis huius Euangely.

51. 91

Euangelium Dominicae XX. post pentecosten.

Joann.: 4. cap.

H teiftimu Zhafu Je bil en Kralizh notre v Capernaum, kateriga Syn ie bil bolan. Kader ie pak fhlishol, de ie Jefus pershel Von s Judeæ v Galilejo, perftopil ie k nemu, no ga ie profil, de bi fhel no ofraul negouiga Synu. Je bil pak sazeli mreti. Rekol ie pak Jefus k nemu: Vi ne ueruiete, dotler she zaihne no ueliku terplene vidite. Rekol ie k emu Kralizh: Gospud! poidi preden vmerye moy Syn. Rekol ie k nemu Jefus: Poidi, tuoi Sy fhiui. Veruol ie pak ta zlouik tim befedam, kir ye gouoril proti nemu Jefus, no Je fhel. Sdaizi, keder ie od tod poshil, fo mu proti pertekli ti negoui hlapzi no fo mu osnanili no fo rekli: tui fin fhiui. On ie pak vprashal to vro no zhas, v kateri ie nemu bole gratalu; No fo rekli k nemu; Vzherei ob fedmi Vri ga ie fapuftila merfelza. Spofnol ie pak ta ozha, de ie ob te vri bilo, v kateri mo ye rekol Jesus: Tuoi sy fhiui. On ie veruol no zela negoua hifha.

Pericope moralis huius Euangely.

52. 93+94

Euangelium Dominicae XXI. post pentecosten.

Matth.: 18. cap.

H teiftimu Zhafu Je gouoril Jefus h fuoym Jogram fkofi eno pergliho. Tu Nebesku Kraleuftuu ie perglihanu enimu Kralu, kateri ie hotil suoimi hlapzi raitingo delati. Jnu kader ie bil sazeli raitati, ie edan pred nega prifhel, ta ie bil nemu defset taufhent funtou dolshan. Kader pak taisti ni jemel f zim plazati, ie ta Gospud vkafol praedati nega, niegouo fheno, no negoue otroke, inu Vfe, kar ie iemel; inu plazati. Na tu ie ta hlapez doli padel inu ga ie molil inu ie dial: Gospud! imi potriplene f mano, iest hozem tebi vse plazati. Jnu timu Gospudi fe ie v ferzi smilil ta Hlapez, inu ga ie proftiga puftil, inu mu ie ta dolg tudi odpuftil. Kader ie pak taysti Hlapez von fel, ie nefhel eniga fuoiga rauenhlapza, ta ie bil nemu dolsan ftu denariou. Jnu on ga ie popadil inu ga ie dauil inu dial: Plazai mi, kar fi me dolsan. Na tu ie negou rauenhlapz doli padel inu ga ie profil inui dial: Jme potriplene f mano, iest hozem tebi vse plazati. On pak nei hotil, temuz ie fhel inu ga ie V iezo vergol, dotler ie to plazol, ker ie bil dolsan. Kader fo pak negoui

rauen Hlapzi tu Vidili, fo byly flo falostni, inu fo prifhli inu fo fuoimo gofpudi naprei pernefli Vse, kar fe ie bilu pergudilu. Tedai ie negou Gospud pred se nega poklizol, inu ie dial k nemu: Ti hudobni Hlapez! vus le-ta dolg fem iest tebi odpustil, ker se mene profil. Ne fe le tudi ti fe imel vsmiliti zes tuoiga rauen Hlapza, koker fem fe iest zef tebe vsmilit? Tedai ie negou Gospud ferdit postol, inu ga ie ifdal Berizom toku dolgu, dotler bi plazol Vse, kar ie nemu dolsan bil. Raunu taku bo moi oza nebeski tudi vom fturil, aku ne odpustite is fuafhiga ferza Vsakateri fuoimu Bratu negouu praegrifhene.

Pericope moralis huius Euangely.

53. 95

Euangelium Dominicae XXII. Post Pentecosten.

Matth.: 22. cap.

H teistimu Zasu fo fhli pharifei tiakai inu fo fle v suet, koko bi iesusa Vieli v besedi. Jnu fo k nemu poflali fuoye mlaifhi s Erodesouimi Hlapzi Vred, inu fo diali: Moyster! mi veimo, de fe ti rifnizen inu vuzish Woshy pot prou inu ne marash fa nikoger, Sakai ti ne gledash na velanie teh ludy. Satu pouei nam, kai fe tebi fdy: ieli je prou, de fse Caefariu zinsh daye ali nikar? Kader ie pak Jesus nih Hudobo merkol ie dial: Vy Hinauzi, kai vy mene ifkushate? Poksite meni zinfni Denar. Jnu ony fo nemu podali en denar. Jnu on ie k nim dial: Ziga ye ta pild inu to pifmo gori? Oni fo diali k iemu: Caefarieuo. Na to ie on rekol k nem: Taku daite Caefariu, kar Caefario fhlishi, no Bogu, kar Bogu fhlishi.

Pericope moralis huius Euangely.

54. 97

Euangelium Dominicae XXIII. post pentecosten.

Matth.: 9. cap.

H teistimu Zafu: Polle, teh vifih ie eden prifhel inu ie pred Jefusa doli padel inu ie dial: GOSPVD! moya Hzhy ie fdai vmerla; Ampak pridi no polofi tuoyo roko na no, taku bo shiua. Jesus ie gori Vftol inu ie fhal sa nym inu negoui Jogri. Jnu pole, ena Shena, katera ie na tekozi kry ter-pela duanaist let, ie perflopila od fad k nemu inu fe ie doteknila kraya negouiga Guanta. Sakai ona ie fama fabo diala: De bi fe iest mogla le negouiga guanta dotekniti, taku bi est fraua bila. Tedai fe ie Jesus okoli ofrel inu ie no pogledol inu ie rekol: Bodi dobre vole, moya Hzy; tuoya vera ie tebi pomagala. Jnu ta fhena ie toisto Vro frauua postala. Jnu kader ie on bil v tiga Vifhiga hifo perfhel inu ie Videl Pifhze inu fum teh ludy, ie rekol k nim: Odfstopite prozh, sakai ta dekliza nei mertua, temuz ona

spy. Jnu oni so fe nemu posmehouali. Kader ie pak ta folk bil von fhel, ie on noter fhel, inu ie no pryel sa roko, Jnu ta Dekliza ie gori Vftala. Jnu ta glas se ie risglafsil po use teyfti Defheli.

Pericope moralis huius Euangely.

55. 99+100

Euangelium Dominicae XXIV. post pentecosten.

Matth.: 24. cap.

H teiftimu Zafu ie gouoril Jefus h suoym Jogram: Kadar bodete vidili Gnufoho tiga opushaina, od katere ie gouorienu feosi Daniela Preroka, De floy na tim fuetim Meifti, kateri le-tu bere, ta merkai gori: Tedai beshi na gore, kateri ie V iudoufski dufheli; Jnu kateri ie na strehi, ta na hodi doli, de bi ke kai is fuoye hifhe nefsel. Ve pak tem nofhezim no doyezhim v tem iflim zasu. Profsite pak, da uash beg ne bo po fimi ali ob sabboti; Sakai tedai bo velika nadluga, kakoua ni bila od fazedka Suetta do le-tiga zafsa, Jnu kakoua tudi ne bo. Jnu kader bi le-ti dneui ne bili okrazeni, taku bi oben Zlouek ne bil ifuelizan; Ali fa teh ifuolenih volo bodo ti dneui okrazeni. Tedai aku gdu k uom poreze: Pole, le-tukai je Kristus ali le-tamkai, taku nemate Verouati. Sakai folsh Christosi inu folsh preroki bodo gori Vftali inu Velike Zaihne no Zhudefsa delali taku, de bi v finoto fapelani bily (kader bi mogoze bilo) tudi ti isuoleni. Pole, iest fem uom le-tu poprei prauel. Satu, kader k uom poreko: Pole, on ie v pufhau; ne hodite vnkai. Pole, on ie v hramu, toku ne ueruite. Sakai munu koker blisk gre od fonzhniga ifhoda inu fueti do fahoda: taku bode tudi prihod Synu tiga Zloueka. Sakai ker ie koli Merha, tiakai fe Orli fbraio. Sdaici po nadlugi tiga iftiga Zafsa bo Sonce merknilu, inu Luna bo fuoyo fuetlobo fsubila inu fueifde bodo od Neba padale, inu Nebeske mozhy fe bodo gybale. Jnu tedai fe bo fnamine tiga Zlouezkiga Synu perkafalu V Nebi. Jnu tedai fe bodo iokale vse flahte na sembl; inu bodo Vidili prideyoz Synu tiga Zloueka V oblakih tiga Neba f ueliko mozyo no ziftyo. Jnu on bo fuoye Angele poflol s glasnimi trobentami; inu ony bodo Vkop fprauili negoue ifuolene od teh ftirih veitrou, od eniga kraya Nebes do drugiga. Na figouim dreuefsi vzite fse eno pergliho: Kader negoua mladiza frishna poftane no fe ofeleni, toku vy veifte, de ie leitu blifsu. Taku tudi, kader bote le-tu vse vidili, imate veiditi, de ie to blifo pred durmj. Resniznu est vom poueim: de ne bo preshla le-ta shlahta, de fe tu vse fgodj. Nebu inu femla bode preshla, moya befseda ta pak ostane no ne bo preshla.

Pericope moralis huius Euangely.

Dominicarum Partis AEstualis Finis.

*Laus Deo, qui dedit Velle & dedit
perficere.*

EVANGELIA IN FESTJS Sanctorum totius Anni.

56. 102

NA TA PRASNJK TJGA PRJVJGA

Apostelna fuetiga Andrea.

Euangelium Matth.: 4. Mar: 1. Luc. 5. Sgodilu se ie 31. leti Chrifiti.

H teistimu zhafu, kadar ie Gospud Jesus shal per tem Galileiskim Mory, ie to uidil dua Brata, Simona, kateri ie fdai iemenouan Petrus, no Andreia negouiga Brata, no ti uorsheio neh Mresho noter v to Morye, fakai oni fo bili Ribizi. Jnu on prau: Poidite fa manoi, iest vas hozhem Zloueske Ribizhe sturiti. Perpriz fapuste oni neh Mreshe, no gredo fa nim. Kadar on pak odtod neprei gre, Videl ie on dua druga Brata, Jacopa tiga Synu Zebedei, inu Joannefa negouiga Brata noter V tem Zolnu fh neh ozhetam Zebedeam, no fo oni te Mreshe flekali no popraulali, inu on ih ie poklizol. Oni fo pak fapustili prezei neh Mreshe no Oza no fo fa nim fhli.

Venite post me & faciam Vos fieri piscatores hominum. Matth.: 4.

Illi autem statim relictis retibus et patre secuti sunt Eum etc. etc.

57.

NA SVETJGA Nicolausa Dan. 103

Euangeli Luc.: 12. cap.

H teistemu Zhafu ie rekol Gospud Jefus h suoim Jogram: Vasha ledya imayo prepašana biti inui gorezhe luzhi vashih rokah; inui Vi imate glih biti tem Zlouekom, kateri zakyo na fuoiga Gosfodi, kadai bi on vftol od te ohzeti, de pak keder on pride no pokluka, nemu perprizh odpro. Jifuelizani fo taki hlapzi, katere ta Gospud, kader pride zuiefez naide. Sarefnizo iest vom poueim, on se bo spodrefol no ih bo k mifi posadil, no pred nimi hodil no nim flusif. Jnu keder bo on preshel v te drugi vahti no v te trety vahti, no ie bode toku nefhel zuiefez. Jsuelizani no sueti so teifti hlapzi. To pak vi imate veiditi, keder be en Hifhni Ozha veidel, v kateri vri ta Tat ima priti, bres vsega zbibla be on zul no vahtol, no be nepustil suoyo hisho obropat no prekopat. V Glihi vishi vi tudi bodite perprauleni fakai ta Syn tiga Zloueka bo pershel v eni Vuri, v kateri vi ne menite.

Beati serui illi, quos cum venerit dominus, in Venerit vigilantes. Luc.: 12.

Scitote quoniam mirificauit dominus sanctum suum. pf. 4. etc.

58. 104

NA DAN TE SVETE LUCJE.

Euangelium Matth.: 25. cap.

H teiftimu Zhafu ie rekol Gospud Jefus eno takufhno pergliho h fuoym Jogram: Tu nebesku Kraleustuu ie Glih defetim Diuizom, katere neh lampe vfameyo, no gredo Vunkaye, temu fheninu no Neuefti protei. Ampak pet ie bilo mei nimi Norzastih, inu pet ie bilu fastopnih no modrih. Nun Vfameyo te preprofte neh lampe, ampak na ufameyo tega Vola f nimi. Te modre ali fastopne, te vfameio to Volei u te pofodi no nih lampe. Kader ie pak ta Senen k nem prifhel, fo bele vse faspame, no fo faspale. Ob pol Nozhi ie bil pak en frei: Gledaite, ta Shenen pride, poidite unkai nemo protei. To Vftaneyo te Diuize Vse gori, no perpraulayo neh lampe. Te priprofte prauyo h tem modrim: daite nam od Vashiga Vola, fakai nam nafhe lampe vgasneyo. To Antuertuio te Modre no prauyo: A de bi ke nam no vom ne fmankalu, taku poite tiakai h tem, kateri to predaiiao, no fe ga kupite. Kader fo one tiakai fhle kopouat, Je prefhel ta fhenen: No katere fo bele perpraulene, fo fhle fh nim notre na to Ohzet, inu te Duri fo bele faklenene. H fadnimu prideyo tudi te druge Diuize, no prauyo: Gospud, Gospud, odpri nam Gori! On pakh nem antuertuye no prau: Sarefnizo vom poueim, iest vas ne snam. Sategavolo vahtaite, fakai ui ne uefte tega Dne, malo mene te Vre.

59. 105

Na prafnik tiga S: Apoftelna S: Tomasha.

Ta Euangelium Joannis 20.

Neidesh Euangelium na ta 8 Dan po Veliki nozhi.

60. 106

NA PRASNJK TEGA SVETJGA Marternika S: Stephana.

Matth.: 23. cap.

H teiftimu Zhasu ie rekol Gospud Jefus k eni Vnoshizi teh Judou inu h tem Vifhim tem Phariam: Merkaite, iest poshlem k uom Prophete no fastopne, no Vozenike tiga pifma inu teyste bodete vi nekotere morili inui krifhali, nu nekotere bodete vi gaifhlali vashih Synagogag oli fholah, no ie bodete preganali ad meifta do mesta, de pakh ne uas no zes uas pride vsa ta prauizna kry, katera ie prelita na tim sueitu, od te kryvi Abeloue tiga

prauizniga, noter do te kryui Zaharyosoue tega Synu Barachye, kateriga fte vi vmorili mei tem Tempelnam no altariam. Sarefnizo iest Vom poueim, de to Vfe pride zes to slahto. Jerufalem, Jerufalem, katere ti morifh te prophete, no f kaminam pospesh te, ker fo k tebi poflani! Koliku krat fem iest hotel tuoye otrozize vkop fprauiti koker ena kokla fprau fuyoye pifhanze pod fuoye perye, no ti neifi hotelu! Merkaite no me fastopite: Vafha Hifha vom bo opufhena no pufta gratala. Sakai iest vom poueim, ui mene pofehmal ne bote vezh vidili toku dolgu, de porezete: Segnan ie ta, kateri pride v tem ymeni tiga Gospodi.

61. 107

Na ta Prasnikh tiga S: Apostelna no Euangelifta s: Joann:

Euan: Jann: 21.

H teiftimu Zhasu ie rekol Gospud Jefus h Petru: Poidi fa manoi. Petrus se pak okoli oberne no vidi tiga Jogra fa nim iete, kateriga Jefus lubi, kateri tudi na negouih perfih per ti Vezery ie leshal inu ie dial: Gospud! kateri ye ta, ker te bo feratol? Keder ie Petrus tega Videl, Je rekol k Jefusu: Gospud! kai hozhe¹ pakh le-ta? Jefus ie rekol k nemu: le taku iest hozem, de on ostane, datler iest pridem, kai le-to tebi am gre? Poidi ti fa mano. Le-to ie pak ta befseda vuon fhla mei temi Bratni: le-ta Joger ne umerye. Jnu Jefus pak k nemu nei rekol: on na umerye, famuzh: Toko iest hozo, de on ostane, de iest pridem; kai tebi to ham gre? To ie ta Joger, kateri od teh rizhi prizhuie, no ie to on pifsol: inu mi veimo, de ie negouo prizouaine resniznu.

62. 108

Na Dan tega pourazaina S: Paula.

Euangelium Matth: 19.

H teiftemu Zhasu ie rekol Simon Petrus k Jesusu: Gledai, mi fmo vfe fapustili no fmo fa taboi fli, kai nam bode pakh fa toiftu? Jesus ie pak rekol k nem: Sarefnizo iest vom poueim, de vi, kateri fte fa manoi fhli spet v tim roiftui, to ker ta Syn Tega Zloueka bo fedel na tem flolu tiga Gospostua, bodete vi tudi fedeli na teh duanaifih ftoleh, no fodili teh duanaift shlaht Jsraela. Jnu en fledherni, kateri fapusti hifhe, ali Brate, oli Sestre, oli Ozheta, oli Mater, oli Sheno, oli otroke, oli Niue, fa moiga imena volo, ta ifti bo Samofto fupet noter vfel, no ta Vezni leben pofedel. Ampak veliku, kateri fo ti perui, bodo ti fadni, no ti fadni bodo ti perui.

¹ Nad «hozhe» je pisano «bo», ne da bi «hozhe» bilo prečrtano.

63. 109

Na prasník Tíga ozhífena te vífoku zífíte Díuíze Matere Marie
Euangelium.

Luc.: 2. cap.

H teiftímu Zhasu, káder fo tí Dnoue tíga ozhífena Díuíze Marie bílí dopólnení po tí postáuí Moýfsefouí, fo perneflí Jefusa noter v íerufalem ná tu, de fo ga oní nepreí postáuílí temu Gospodí, koker sfoy pífano v tí postáuí tega Gospodí, de en vřledherní pubízh, katerí vperuízh te Materi to bolefen obudí íma temo Gospodí posuezen rezí; ínu káder fo ta offer dalí, koker íe góuríenu u tí postáuí tíga Gospodí, koker en par Gerlíz, olí doíe mladíh Golobzou. Merkáí, en Zlouík íe bíl V Jerufalemí, S íemenam Símeon, no tyfí zlouík íe bíl prauízín ínu Boga boyez, íno íe zakol ná ta trost Jsraelskí, ínu ta Suetí Duh íe bíl v nemu. Jnu nemu íe bíla ena antuert dana Scosí Suetíga Duha: on nema tíga trosta Vídí, famuzh de on popreí bo Vídel Chrífíusa alí tíga fhalbaníga tíga Gospodí. Jnúí ta ífí pride v temu Duhu noter v ta Tempel. Jnu káder fo tí starífhí to Deíte Jefusa noter V ta Tempel perneflí, káder fo ga pred nega díalí, po te voshanze te postáue, to ga vsame on ná fuoíe narozýe no shegna Boga, no prauí: Gospod, nun puřfísh tí tuoíga hlapza v tem myru prozh, koker fí tí díal. Sakáí moye ozbí fo úídíle Tuoíga Jsuelízaria, kateríga fe tí perpraul no napreí postáuel pred vsem folkom, to luzh h te fuetlobí, tem Heídám no k ení hualesnosti tuoímo folko ífraelskímu.

64. 110

NA TA PRASNÍK tíga S: Apofíelna S: Matthía.

Euan: Matthe: 11. cap.

H teiftímu Zhafu íe rekol Jefus: Jést tebe hualím no zestím tebe Ozeta Gospodí Nebes no Semble, de fí tí takofno pred temí fastopnímí no modrímí fkrel, ínu fí tí to osnaníl no ná dan pernefel tem meíbním. Já, Ozha, fakáí le-taku íe pred tabo dobru dopadeze bílu. Vse rezhí fo mení zhes dane od ozetha, no níhzer ne řpofna tíga Synu, koker sam ta ozha; no níhzer ne řposna tíga ozheta, koker ta Syn. Káder pak ta Sým vom ozhe ná dan perneflí no ofnanít: Poíte k mení Vse tí, katerí řte s uelíkímí muíámí no delám obdaní, íest vas hozem řesuefelít no potrořtat.

65. 111

Na ta prasník tega ofnanuuána Díuíze Marie.

Euangelium Luc.: 1. cap.

H teiftímu zhasu Je bíl Ángel Gabríel pošlan od Boga noter v to mestu V Galílejo, katerímu prauýo Nazareth, k ení Dezlí, katera íe bíla řaupána ínu porozhena enímu Mořhu f íemenam Jořephu, od te híshe Dáuídoue, íno te

Dezle ime ie bolo Maria. Jnui ta Angel pride k ne notre no prau: Zeshena fi ti, polne gnade! ta Gospud, ta ie f taboi, ti fe fhegnana mei Vsemi fhenami. Kader ie ona pak to saufflishala, preshrashela fe ie nad negouim gourorienem, no fama per febi meni: kai be to fa ena flushba oli zheshene bilu? Nu ta Angel prau k ne: nekar fe ne strashi, Maria, fakai ti fi gnado per bugi neshla. Vidish, ti bos preyela u tuoi fhiuot inui eniga Synu Rodila, inui nega bosh imenuuala Jesus. Ta bo Velik, inu ta Syn tiga nar Vigsiga bo imenuan. Jnu Gospud Bug bode nemu dal ta stol Daidou negouiga Ozheta; inu on bo Krail postol zes to hisho Jacopouo vekhuikomei, inui negouiga Krailuaina ne bo obeniga konza. To prau pak Maria k Angelu: koko to more biti oli fe fgoditi, ker iest neifem nekoli eniga Moshkiga tellefa sposnala? Ta Angel Antuertuie no prau k ne: Ta S: Duh ta te bo preshel, inu ta kraft no mozh tega nar Vigfuga te bo obfenzhila; fatega Volo bo tudi Suetu, kateru bo od tebe royenu, bode Boshi Syn imenuuam. Nun merkai, Elisabeth koker tuoya Dobra touarufhiza, ie tudi eniga Synu Spozhela v ne starosti inui le-to ie ta fheshti Mesez le tem, kateri fe neporoden bo imenuol. Sakai per Bogi ie ena befseda oli ena rezh nemogozna. Maria pak prau: Gledai, iest fem ena Dekhla oloi flufhabniza tiga Gospod; meni fe fgodu po tuoim ofnanuani oli befsedah.

66. 112

Na prasniki tih s: Apostelnou s: Philipa no Jacopa.

Euangelium Joannis. 14. cap.

H teistimu Zhasu ie rekol Gospud Jesus proti suoyim Jogram: Vashe serce nekar ne bodi shalastno inui nekar se ne prestrashi. Veruiete vi v Boga, taku tudi veruyete v mene. V moiga Ozheta hishi ie veliko prebivalish. Keder be ke drugde bilo, be vom bil hotil pouedati: Sakai iest grem tiakai, vom te mestu perpraulat. Jnui aku iest tiakai puidem inu vom te mestu perprauim, hozho iest fupet priti inui vas h sebi vseti, de vi tukai bodete, ker sem iest. Jnu kamer iest grem, tu vi veiste, inu ta pot vi tudi veiste. Rekol ie k nemu Tomas: Gospud! mi ne veimo kam ti gresh, inu koku fnamo ta pot vedit? Jesus ie rekol k nemu: Jest sem ta pot inu ta resniza inu ta leben. Nihzer ne pride k ozetu, kokur skosi me. Ker ui mene fnate, toku snate tudi ozeta. Nun posehmal pak bodete ga snali inui ste ga vidili. Rekol ie k nemu Philipus: Gospud! pokashi nam ozheta, toku imamo sadosti. Jesus ie rekol k nemu: Sem iest en tak dolh zas per vas, inu vi mene neifte sposnali? Philipe, kateri mene vidi, ta tudi tiga Ozheta vidi. Koko ti moresh rezhi: pokashi nam ozeta? Ne ueruiesh le-ti, de iest v ozeti no ozha v meni ie? Te befsede, katere iest k uom Gourim, te iest ne gourim od fam febe; Ta ozha, kateri v meni prebiua no ostante, ta sturi

te dela. Ne ueruiete le-vi, de iest v ozhetu no Ozha v meni ie? Zhe pak nekar, toku vfay veruuaita favolo tih delou volo. Saresnizo, Saresnizo iest vom poueim, kateri na me veruie, ta bode te dela delol, ker ih ies delam, no bode vehshe taifta sturil, Sakai iest grem k ozetu. Jnu vse tu, kar bote moiga ozheta v moiim imeni profsili, to ozho iest sturiti Sategavolo, de bo ta ozha zesen no hualen v tem fenoui. Zhe bote vi kaai profili v moym imeni, to hozo iest sturiti.

67. 113

Na prasnik s: Joannefa kerstnika.

Euangelium Luc: 1. cap.

Elifabeten Zas pride, de ima roditi. Jnu ona ie rodila eniga Synu. Jnui nei fosodie no flahta fo flishali, de ie ta Gospud veliko smilesnost nad no sturil, no so fe vefelili f no. Nu fe pak pergodi na ta osmi dan prideio h temu obrefuuainu temu detetu, inu fo ga iemenuali po negouim ozheti Zacharias; inui negoua mati antuertuie no rezhe: v obeni vifhi nekar, femozh on ima Joannes fe imenuati. Oni prauyo k ne: fei nei obeden v tuoy flahti, kateri bi fe toku imenouol. Jnui oni pomiguieio negouimu ozhetu, koku be on nega hotel imenuati? Jnu on pogeruie eno tablizo, pifhe no prau: Joannes ie negouo ime. Jnui oni fe Vse fazhudyo. Jnui perprizh fo fe negoua Vsta no yefik odperl, inui on fazhne gouriti inui fahuali oli fhegna Gospodi Boga. Jnui ie perfhel en strah zes vse sofede. Jnui Vfe takoue rezhi inui kar fe ie fgodilu, fe ie resglafilu po ufeh Judoufskih hribih ali gorah, inui Vfe, kateri fo to flifhali, so fe h serzu vfei inui rekli: kai menish ti, kai bo von f tega Ditesza? fakai ta roka tiga Gospodi ie f nim. Jnui negou Ozha Zacharias ie bil polen Suetiga Duba, Jnui ie fazhel prerokouati no ie rekol: Segnan no fahualen bodi Bog ta Gospud Jsrael, fakai on ie obifkol no odreshel fuoy folk.

68. 114

Na ta prasnik teh S: Apostelnou Petra no Paula.

Euangelium Matth: 16. cap.

H teistimu Zhafu Je prifhel Gospud Jesus u to ftran tiga mesta Caefaria, Jnui ie Vprafhol suoye Jogre inui ie Rekol: Gdo prauyo ti ludie, de ie ta Syn tiga Zloueka? Oni pakh prauyo: Nekoteri reko, ti fi Joanes Kerstnik, drugi, De fi Elias, nekoteri pak, de fi ti ieremias ali pakh fizer en prophet. On pak prau k nem: Gdo pak prauite Vi, de fem iest? To antuertuie pakh Simon Petrus no prau: Ti fe Kristus, tiga fhiuiga Boga Syn. Jnui Jesus Antuertuie inui prau k nemu: Jsuelizan fe ti, Simon, Ti Sin Jona! fakai to Mefu no kry tebi nei osnanilo oli to fastopnost dalu, famuzh mui ozha, ker

ie V nebefih. Jnui iest tebi tudi poueim: ti fe petrus, inui na te skale bom iest fidol moio Cerquu, inui ta Vрати tiga pekla (imaio oli bodo) ne moreio premozhi. Jnui tebi hoze te kluzhe dati od tega Nebeskiga kraleustua: Jnui Vfe, kar bosh .ti fuefol na fembli, more fuefanu biti V nebefih; Jnui Vfe kar bosh oduefol na fembli, ima tudi oduefanu* biti V nebefih.

69.

Na ta prafnik tiga obifkana te Vifoko zestite Diuize Matere
Marie. Euan: Luc: 1.

H teiftimu Zhafu Vstane gori Maria Jnu gre hitru na te gore inu v to meftu Juda, inui pride v to hifho Zahariesouo, inu ie fegnala ali dobru fdala Elifebeti. Nu fe pak sgodi, de ie Elifabeth to zhefene Marie flifhala, ie ielv gori fkakati tu Detedze notre v ne fhiuoti, Jnui Elifabet ie bila polna S: Duha, no klizhe glasno no prau: Segnana fe ti Mei temi fhenami, fegnan ie ta tuoi sad v tuoim fhiuoti. Jnu odkod tu pride meni, de ta Mati moiga Gospodi k meni pride? fakai perpriz ta flima tuoiga Zefhena notre v moih vshefih fe ie resglafila, ie fazelu fkakat od vesela to ditedze notre v moym tellefsi. Jnui ifuelizana fe ti, ker fi verouala; fakai bode doperneysenu, kar ie h tebi gouorienu od tiga Gospodi.

70.

Na prafnik Marie Magdalenæ.

Euangelium Luc: 7. cap.

H teiftimu Zhafu profi Jefusa eden f mei tih Farifeeriu na tu, de bi on f nim iedel. Jnui on gre noter v tega Farifeeria hifho inui fe doli fede h te mife. Jnoi fastopite, ena fhena ie bila v tem mesti ena Grefhniza; kader ie ta fuedila, de ie Jesus h te Mifi fedel notre tega Farifeeria hifhi, pernefla ie ona eno Alabaste puhfho f to faubo; inui stoi sadai per negouih nogah, inui fazne negoue noge nozhit fh ne solfami inui f ne lasmi ne Glaue fufhiti inu kufha negoue noge inui ih falba f to fhalbo. Kader ie pak to ta Farifeer vidil, ta ker ga ie ladal, rekol ie per sam febi, no prau: Kader bi le-to en prophet bil, toku be on veidel, kakoua inui kai je to fa ena fhena, katera fe ga ie pertiknila: Sakai ona ie ena Grefhniza. Jesus Antuertuie inui prau k nemu: Simon! Jest imam tebi nekai pouedat. Jon ie pak rekol: GOSPVD, poui le-fem! Je imel eden, kateri Denarie na Buher von pofsoia, dua dolfnika. Eden ie bil dolshan petfto denariou, ta drugi pedefet. Kader pak oni nefso imeli, de bi plazali, ie on obeduema fhenkol. Poui le-fem, kateri mei le-tima duema ga bo bole lubil? Simon Antuertuie no prau: Jest

menem le-ta, katerimu ie vezh fenkol. On pak pravi k nemu: ti se prou fodil no vgonol. Jnui on se okoli oberne h te fheni inui ie rekol h Simonu: Vidifh ti to fheno? Jest fem perfhel V tuoio hifho, inui ti meni nifi Vode dal k mom nogam; le-ta ie pak meni moye noge fh ne folsami fmozihila, inui f temi lafmi ne glaue ofhufhila. Ti mene nifi kufhol; le-ta pak kader ie notre prifhla, nei mogla nehati, de ie moie noge kufhala. Ti moie gloue neifi f tem volam fhalbal; ta ie pak moie noge f to fhalbo falbala. Sategavolo iest tebi poueim: nei bode Veliku grehou odpufhenih, fakai ona ie Veliku lubila. Katerimu pak malu bo odpufhenu, ta lubi tudi malu. Jnui on pravi k ne: tebi bodo tuoy Grehi odpufheni. To Sazneio ti, kateri so f nim vred h te mifi fedli inui reko per famifebi: Gdu ie le-ta, kateri tudi te Grehe odpusti? On pak pravi h te fheni: ta Vera ta ie tebi pomagala, poidi tie v temu miru.

71. 117

Na prasniki tiga S: Apostelna S: Jacopa.

Euangelium Matth: 20. cap.

H teiftimu Zhafu perftopi h Gospodi Jesusu ta Mati teh otrok Zebedei fh ne Sinmi, ga moli inu pogeruie od nega. Jnui on pravi k ne: kai hozesh ti? ona pravi k nemu: Reze, de ta dua moia Syni bota sedela v tuoim kraleustui, eden na defnizi tuoy, inui eden na tuoy liuizi. Jesus Antuertuie no pravi: Vi ne veifte, kar vi profite. Morete li piti ta kelih, kateriga bom iest pil? Ona pravi k nemu: Ja, mi ga moremo. Jnui on pravi k nem: Moi kelih bodete vi ia pili; Ampakh tu fedene na moy difnizi no liuize nei moye vom dati, famuzh tem, ker ie perpraulenu od moiga ozeta.

72. 118

Na prafniki tiga S: marternika S: Loranza.

Euangelium Joannis. 12. cap.

H teiftimu Zhafu ie rekol Gofpud Jesus h fuoym Jogram: Saresnizo. Saresnizo iest vom poueim, onu ie, de to psheniznu fernu noter v to femlo pade inu omerie, toku oftane famu. Kader ie pakh vmerlu, toku veliku fruhta pernefe: kateri fuoyo dufho lubi, ta io bode fgubil, Jnui kateri fuoio Dufho na tem Suetu fourafhi, ta io bo ohranil h temu vezhnimu Lebnu. Kateri meni hozhe flufhit, ta poidi fa manoi: Jnu ker bom iest, to ima moi flufhabnik tudi biti. Jnui kateri bode meni flufhil, tega bo moi ozha zestil.

Na ta prafnik tiga gori Vfetya Diuize Marie Gori V nebefsa.

Euan: Luc.: 10.

H teistimu Zhafu ie fhel Gospud Jesus noter v en terg, Jnui ena fhena f ymenam Marta, ta ga ie gori vsela V ne hisho.¹ Jnu ona ie iemela eno festro, kateri ie bilu ime Maria; ta fede k negouim nogam,² no pofhluflha³ negouih besedo. Martha ta fe pak poflisala ienu nemu⁴ flushila, ta stopi⁵ no prau: Gospud! ti nifter ne rodifh, de mene moya festra pufti famo flufhit? Sategavolo rezi je, de meni foi pomaga. Jesus pak antgovori,⁶ inui prau k ne: Marta! Marta! ti fe fkerbna ienu fe muiof f uelikim⁷ flufhenam. Polle,⁸ enu ie potreba. Maria fe ie ta bolsh Del ifuolila, ta ne bode nikoli od ne Vset.

Na ta prafnik tiga S: Apostelna S: Jernea.

Euangelium Joan.: 15.

H teistimu Zhafu fe ie fazhel en velik Disputation no kreh mei temi Jogri, kateri mei nimi fa tega Vegfhigha oli Vihfhigha bo Derfhan. Ta Gospud Jesus ie pa k nem rekol: Ti Krali teh Haidou Gospoduieio zesh ne, inoi to Guolt zhes ne imaio, im reko: Gnadliui Gospodie. VJ pak nekar le-taku; Samuzh ta Vegshi mei uami ima biti koker nar ta mani, oli ta mladi, oli nar ta Vihfhi hlapez. Sakai, kateri ie ta Vehshi? ta, ker k mifi fe fede, oli ta, kateri flufhi? Nei temu taku, de ta, ker h te mife fe fede? iest fem pak vfred mei Vami koker en hlapez. Vi pakh ste, kateri ste per meni oftali no zakali v teh fkufnauah no V terpleni. Jnui iest vom perprauim to kraleuftuu, koker ie meni to moi Ozha perprauil, de Vi imate iesti no piti zes moyo Mifo v moym Kraleuftui, no fedeti na ftoleh inui rihtat teh duanaift fhlaht f israela.

¹ Sprva se je glasilo: «ta ga gori vsame, oli ga preime notre v ne» hišo, kar pa je prečrtano.

² Sprva se je glasilo, vendar je prečrtano: «ta fe fede k nemu oli» k negovim nogam.

³ Nad «no pofhluflha» je zapisano «ie ie», ne da bi bilo prečrtano.

⁴ Sprva se je glasilo: «Martha ta se je pak poflisala ienu no okoli tekla no flushila», vendar je «no okoli tekla no» prečrtano, nemu pa dodano.

⁵ Med «stopi» in «no» je zapisano «—ie» nad vrsto.

⁶ Sprva se je glasilo «antvertuie», «vertuie» je prečrtano in «govori» zapisano.

⁷ Sprva se je glasilo: «ti fe fkerbna, no fe flo komrash oli pomuiash» f uelikim, kar pa je prečrtano.

⁸ Sprva se je glasilo: «Ampak» enu ie potreba; Ampak pa je prečrtano in više zapisano: «polle».

76. 120+121

Na prasnik tiga Roiftua Diuize Marie.

Euangelium Matth.: 1. cap.

Te Buque tega Roiftua Jefusa Christufa, tiga Synu Abrohomouiga. Abraham ie rodil Jfaka. Jfak ie rodil Jacopa. Jacop ie pakh rodil Judesha inui negouiga Brata. Judas ie pak rodil Pharas no Zaram od tiga tamarya. Pharas ie pak rodil Efrom. Esrom ie pak rodil Arama. Aram ie pak rodil Aminodoba. Aminodab ie rodil Naasona. Naafon ie pak rodil Salomona. Salomon ie pak rodil Boafa od tega Rutha. Obed ie pak rodil Jeffe. Jefse ie pak rodil Dauida Kraila. Daudid ta Krail ie rodil Salomona vnkaye, kateri ie bil furye. Salomon ie pak rodil Roboam. Roboam ie pak rodil Abiam. Abia ie rodil Afa. Afa ie pak rodil Jofaphat. Jofaphat ie rodil Joram. Joram ie pakh rodil Ofiam. Ofias ie rodil Jotham. Jotam ie pak rodil Achaz. Achaz ie rodil Ezechiam. Ezechias ie pak rodil Manafsen. Manafses ie rodil Amon. Amon ie pak rodil Jofiam. Jofias ie rodil Jechoniam inui negoue brate notre v te Babilonifki Jezi. Jnui po ti Babilonifki Jeizhi ie Jehonias rodil Salatiel. Salathiel ie pak rodil Zorobabel. Zorobabel ie rodil Abiud. Abiud ie rodil Eliahim. Eliachim ie rodil Azor. Azor ie rodil pak Sadoh. Sadoch ie rodil Achim. Achim ie pak rodil Eliud. Eliud ie rodil Eleazar. Eleazar ie pak rodil Matham. Matan ie rodil Jacob. Jakob ie pak rodil Jofhepha, tiga mofha Marye, od katere ie royen Jefus, kateri ie imenuuan Christus.

76. 122

Na prasnik nu Gud te S: Dvice no Marternize S: Katharinæ.

Euan: Matth.: 13.

H teiftimu Zhasu ie rekol Jefus h suoym Jogram: To nebsku kra-leuftuu ie glih enimu skriunimu shazu notre V eni niui, kateri Zlouik, kateri ga naide, ga skrye, inui on f ueselam tiga iftiga, gre kiakai no predà, kar ima no kupe to Niuo. Oli ie glih tu Nebesku Kraleuftuu enimu kupzu, kateri dobrih perelnou yfhe, inui kader ie on ta shlahetni perl neshel, gre tiakaye no proda Vfe fuoy Vboshtuu, kar ima, inui kupe tega iftniga. Supet ie per-glihanu tu Nebesku Kraleuftuu Eni Mreshi, katera notre v to Morye bode Vershena, no f to isto Vfe flaht ribe fe Viameio. Kader ie pak polna gratala, toko io von Vlezeio h temu krayo oli no fuhu, fedeyo no fbero te dobre u eno pofodo Vkupei, Ampakh te hude mezeio Vnkaye. Toku tudi na konez tiga fueta puide: ti Angolzi puideio Vuonkai innui te hude smeï teh prauiznih bodo lozili, no ih bodo V to ogneno pezh metali: to bo iokane no f temi fobmi klepetane.

Ozha nash, kir fe v nebefih, pofuezhenu bodi tuoye yme, pridi k nam tuoye kraleuftuu ifsidi fse tuoya vola, koker Na nebi taku Na femli, dai

nam dones nash vřagdani kruh, inui nam odpudřti nafhe dolge, kokor mi odpufhamo nafhim dolshnikam inoi naf na pelai V řkufhnauo, řamuzh nas reřhi od flega Amen.

Zheshena fi Maria, gnade fi polna, Bug ie f taboi, shegnana fe ti mei ufemi shenami, shegnan ie tuoi fad tuoiga teleřsa, Jefus chriftus. Sueta Maria, Mati Boshia, profsi řa nas, greřhniko, řdai nu to Vuro nafhe řmerti Amen.

77.

Na prasník s: Mihaela. 123

Euangelium Matth.: 18. Marc.: 9. Luc.: 9. cap.

H teiftimu Zhasu řo perřtopili ti Jogri k Jefusu, no řo rekli: kai menish ti, Gdo ie nar vehřhi v tem Nebeskim Kraileuftui? Jnuí Jefus ie poklizol eno Detedze h sebi, inui toířto pořtaui v sredo mei ne inui ie rekol: Sa resnizo iest vom poueim, onu ie, de fe pouernete noi bodete, koker ti otrozi, toku vi v to nebesku kraleuftu ne pridete. Kateri fe řam ponifa koker to detedze, taířti ie ta Vehřhe V setih Nebesřih. Jnuí, kateri enu takoshno Deite gori Vřame V moym Jemeni, taířti mene gori Vřame. Zhe fe kateri pohuifha nad tem Mladenizam, kateri na me Veruie, temu ířtimu bi bole bilu, de bi fe en Mlinřki kamen on na řuoye gerlu obesel, inui be řse řoli V to globokost no na dnu tiga Morya řpuřtil no vřopil oli pogibnel. Vei inui Goreie tega Sueta pohuifhuuaine; řakai onu more ia tu pohuifhuuane priti; Vai goreye temu zloueku, řkofi kateriga tu pride. Zhe pakh řuoya roka oli naga te řhali (!) oli tebe kai pohuifha, toku io odřekai no io Verři prozh od řebe. Onu ie boli, de ti h temu Lebnu krulou notre gres, koker de bi ti Duei roki oli duei Nogi imel, no be bil V ta Vzni Ogen noter verřen. Jnuí zhe tebe řuoye oku kai ira, řderi ga Von, no ga Verři od řebe. Onu ie boli, de ti le f enim ozheřam greřh h temu Lebnu, koker de bi ti duei Ozheři íemel, no be bil f nima noter V ta Vezni ogen Verřen. Merkaite no gldaite, de Vi obeniga ne bote řerařtali oli řerřhmagali oli řauergli řmeih mladih no maihenih. řakai íeřt Vom poueim, Neh Angelzi v teh Nebesřah vřdvo Vřak zas to oblize moiga Ozeta, kateri ie V nebesřih.

78. 124

Na prasník tih S: Apostelnou S: Shimna no Judeřha.

Euan: Joan.: 15.

H teiftimu zafu Je rekol Gospud Jefus h řuoiim Jogram: Tu Vom íeřt řapoueim, De fe Vi mei řaboi lubite. Zhe Vas lih ta Suet řourafhi, toku Vřai Veířte, De ie mene pred uami řourafil. Be bili Vi od tega Sueta, toku ima ta Suet le-tu řa lubu: Kader pak Vi neířte od tega řueta, řamuzh řem

iest Vas od tega Sueta refuolil, fatega Volo Vas fourafhi ta Suet. Merkaite no imeite napumen moye Befsede, katere fem iest Vom pouedol: ta hlapez ni Vehfhi koker ta Gospud negou. So oni mene preganali, V glihi Vifhi bodeyo Vas tudi preganali; fo oni moye befsede gori Vfeli oli derfhali, taku bodo Vafe tudi gori Vfeli no derfali. Ampak le-tu bodeio oni Vfe sturili fauolo moiga Jmena, fakai oni ne fnayo tega, kateri je mene poflol. Keder bi iest ne bil perfhel, no bi iem ne bil pouedol, toku bi bili oni pres greha; Ani pak nemoreio nifter neprei pernefti, de bi se oni mogli ifgouoriti neh Grehou. Kateri mene fourafhi, ta fourafh tudi moiga Ozheta. Keder be iest ne bil teh delov oli zaihnou sturil mei nimi, koker obeden drugi nei sturil toku bi oni ne imeli obeniga Greha: Nun fo ih oni pak vidili, no obedua mene no Ozeta fo fourafhili. Vfai de bode dopolnenu tu Gouriene, kir ie V neh poftauah fapifšanu: Oni fo mene bres vfeга nu fabfton fourafhili.

79. 125

Na prafnik Vfeh Setih.

Euan: Matth.: 5. Luc: 6.

V timiftim Zhafu, keder ie Gospud Jesus Vidil ta Velik Folk, ie on fhel na eno Goro inui kader fe ie on doli fedel, fo k nemu perfstopili negoui Jogri. Inui on odpre Gori fuoye Vusta, ne Vozi no prau: Suelizani fo ti Vbofi v tim Duhu, fakai neh ie tu nebefku kraileuftuu; Jsuelizani fo ti, kateri fo phleuni no krodki, fakai oni bodo pofedli to femlo; Jfuefizani fo ti, kateri faluieio inui klaguieio, fakai oni bodo potroftani; Jsuelizani fo ti lazni no feni po ti prauizi, fakai oni bodo nafizheni; Jsuelizani fi ti, kateri fo Vfmi- leni¹, fakai oni bodo to vsmilesnost Dofegli; Jfuefizani fo ti, kateri fo eniga ziftiga ferza, fakai oni bodo Gofpodi Boga Vidili; Jsuelizani fo ti Myrni, fakai oni bodo Bofhi otrozi imenuani; Jfuefizani fo ti, kateri to preganane terpe fauolo te prauize, fakai neh ie to Nebefku Kraleuftuu. Jfuefizani fte Vi, ker vas ti zloueki fentuieio no fersmagueieio no preganayo inui Vfe hudu od Vas gouorili bodeio, no ufai bodete nad temiftim obtali fa moyo Volo. Vefelite fe no Jubilirajte, fakai Vash lon ie Velik V teh nebefih.

80. 126

Na dan no spomin Vseh kerfhenih no vernih Dushiz.

Euangelium Joan.: 5.

H teiftemu Zhasu ie rekol Jesus h suويم Jogram: Sarefnizo, Sarefnizo iest vom pouem, pride ta vura inui ie fhe, de bodo ti Mertui fhlishali to stimo tiga synu Boshiga, inui ti, ker io bodo shlishali, bodo shiueli. Koker

¹ Sprva se je glasilo: «kateri fo eniga Vfmiileniga ferza, fakai . . .»

ta Ozha ta Leben ima na fam febi, toku ie on tudi temu Synoui Dal ta Leben iemeti noter V febi; inui mo ie to Guolt dal to fadbo derfhat sategavolo, ker ie ta Syn tiga zloueka. Nekar fe le-temu nezhudite, fakai pride ta Vura, v kateri vse ti, ker fo v teh grobeh, bodo fhlishali to stimo tiga synu Boshiga, no puidio vunkai naprei, kateri fo dobru sturili Gori Vftaienu h temu Lebnu, kateri fo pakh huda dela delali h Gori Vftaienu h te sodbi.

81.

126(B)

Na ta prasník tiga S: Skoffa S: Martina.

Euangelium Luc.: 12.

Ga bosh nefhel Na S: Nicolausha dan no prafnik.

82.

127

Na prasník tiga S: Apostelna S: Mattheusha.

Euangelium Matth.: 9: Marc.: 2: Luc.: 15.

H teiftimu zhasu ie Gospud Jesus videl Eniga zloueka na tem zolo fedeti, ta^vsti ie iemenouan Mattheus, no pravi k nemu: poidi fa manoi. Inui on gori Vftane, inui gre fa nim. Se pergodi, de fe h te mifsi fede V te hishi, to pride Veliku Ofen grefhnikou, inui fe fedeyo h te Mifsi s Jesusa no f negouimi Jogri. Keder fo pak to vidili ti Farifey, fo rekli k negouim Jogram: Sazhes Volo Jei vas Moifter f temi zolnary no Ofen greshniki? Kader ie pakh to Jefus fauflifol, Je rekol on k nem: Ti fdraui ne potrebuieio obe-niga Arzata, famuzh ti Bolni. Poidite tiakai inui fe vozhte, kai bi to moglo biti: Jest hozo to Smilesnoft, nikar tega offra. Sakai iest neifem prifhel, de bi poklizol te prauizhne, fomozh te Grefhnike.

V lanskem izvestji e. kr. vélike realke ljubljanske smo ponatisnoli evangelija, koja je preložil po latinskem tekstu nek nepoznan duhovnik za svojo porabo v crkvi. Skoro je nekoliko težko verjeti, da bi bil naš anonymus prelagal po latinskem (za-nj) izvirniku, a ne po nemškem, toliko je pišoč v nemškem duhu grešil proti slovenskemu duhu, kar bi jedva bil storil, da je prelagal po latinskem izvirniku.

Glede starosti rokopisa morali bi ga staviti po nekterih slovniških prikaznih (suff. —*am*), o katerih je govor v «Ljublj. Zvonu» (VII., str. 432 do 436) kam v polovico XVII. veka. — Ker imamo vendar poleg oblik končujočih se na —*am* arhaistično: *čo, hočo, nečo* i ker očividno naš prelagatelj nê poznal Hrena, stavimo naš rokopis v začetek XVII. veka. Mi namreč ne previdimo, čemù bi bil naš prelagatelj si spisaval evangelija, ko bi že imel Hrenova. Glede jezika so našega anonyma evangelija slabša od Hrenovih. Kdor natančneje primerja Hrena z Dalmatinom, tisti se kmalu uveri, da je jezikovno zajemal Hren iz Dalmatinove biblije, dočim naš prelagatelj (*stapl.*) nê zajemal ne iz Dalmatinove biblije, ne iz Hrenovih «evangelij in listov», ampak je prelagal samostalno.

Evangelija v lanskem izvestji so natisnena natančno po rokopisu; premenili smo samo tu i tam kako ločilo, ločili smo præposicije od besed, pred katerimi se nahajajo, i razkrojene besede smo tiskali vkup, dve ali tri vkup pisane besede pa smo razkrojili. Menimo, da s tem nê zgubil rokopis svoje veljave, marveč je še le pridobil.

Letos podajemo kratko slovniško razlago, i sicer samo najglavnejše prikazni. Prostor v izvestji nam je omejen, zato se nesmo mogli spuščati v podrobnosti, sicer bi nam bilo delo naraslo, da bi ga ne mogli objaviti vsega letos. — Pri vzgledih v razpravi navedenih smo se ozirali radi na staroslovenščino, našo čestitljivo mater i učiteljico (Assemanovo izbornô evangjelje. Na svetlo dao dr. Ivan Črnčić. V Rimu 1878; Evangelium S. Matthæi palæoslovenicæ edidit Fr. Miklosich. Vindobonæ 1856; Святое Евангеліе по 0стромировоу спискоу. Изданіе Вацеслава Ганкы. Празъ 1853; Зографское Евангеліе изданное В. Ягичемъ. Берolini 1879); dalje pa smo primerjali često *stapl. s hren.* (= Chrön, Evangelia inv Lystvvi. v Nemfhkim Grádzu 1612), z *dalm.* (Novi Testament, . . . skvsi Jvrja Dalmatina. Witebergæ 1584), s *petr.* (= Szveti Evangeliomi, . . . Petra Petreticsa. Vu

Nemskom Gradce 1651), s *küzm.* (Nôvi Zákon ali Testamentom . . . po Küzmics Stevani. V Kőszegi 1848), z *b.* (= bolgarskim: НОВЫЙ ЗАВѢТЬ . . . Цариградъ 1866), s *s.* (= srbskim: Нови Завет . . . Превео Вук Стеф. Караџић У Биограду 1870), z *n.* (= nemškim: Das Neue Testament, Nach der letzten Römischen Sixtiner Edition, mit fleiß übergesetzt, Durch Den Ehrwürdigen und Hochgelehrten Herrn Casparum Ulenbergium Lippiensem, der Heiligen Schrift Licentiaten, Pastoren zu St. Columben in Cöln. Cöln 1684) i redkokrat s *p.* (= poljskim: Nowy pana naszego Jezusa Chrystusa Testament. Przez Ks. Jakóba Wujka. Wiedeń 1878); rusko evangelije nam, žal, ně bilo razpolaganje.

Malone vsi naši pisatelji od pisca brizenskih spomenikov doli do pisateljev v začetku našega veka, tavalii so več ali menje v temi glede pravopisa, osobito kako bi naj pisali sičnike i nebni*ke*, *i*, *j* itd. Adam Bohorič je sicer ustanovil v svoji slovnici (l. 1584.) pravila, po kojih bi naj pisali pisatelji slovenski, ali ta slovnica je bila vendar ostala mnogim sicer učenim možem nepoznana. Kastelec n. pr. pravi (l. 1678.) naravnost v «Bratoufkih Buquicah S. Roshenkranza» str. 177: «Si diligens lector in hoc opufculo errore*m* invenerit, parcat vel . . . idiomati Carniolico, carenti Grammatica». Ravno tako pripoveduje p. Marka Pohlin v svoji Kraynfki Gramatiki (l. 1768.), da nē nobene kranjske gramatike. Pohlin je sicer vedoma lagal, kar je pozneje dokazal Vodnik, a pisava Pohlinova je resnično taka, kakor da bi se pred njim še nikdor ne bil trudil o našem jeziku.

V tej razpravi nam je govoriti o slovniških prikaznih evangelij v lanskem izvestji natisnenih ter se ozremo najprvlje na

Pravopis.

Največ truda prizadevali so slovenskim pisateljem v prvih časih sičniki i nebni*ke*. Tako i našemu prelagatelju, nezna*jo*čemu Bohoričeve slovnice, ki je pisal

Sič*ni*ke zdaj tako, zdaj tako. Za

c je pisal navadno *z*, kakor Bohorič i jegovi nasledniki, pa i *c* 12,* 13, 33, 37, 43, 45, 48, 55, 66, 68, 76 i *zh*: oslizho 1 Nazharet 6 padzhu 6 serzh 13 fkushnavizh 15 ouzhizhe 22 bis, ouzha 22 poleg ouzhize 22 sexes, serzhe 24 nuzh 24 p̄daiauzhe 40 itd.

s mu je zdaj *s*, zdaj *f*; a pisal je i *sh*: obshenzhil 16 poshlushate 19 preshtrashela 65, shlishali 80. — *sh*: shlishim 39 shlushilla 6 shlushiti 45 oshushila 70 poshlufha 73 shlishali 80. — *ss*: messu 32 bis, nebess 32. — *ff*: mi^hfol 36 vi^hoku 35; po Gorenjskem še lahko čuješ: shlišou, shlišim, pošušou, šušit, šušbà za shlišal, shlišim, poslušal, služiti, služba i /s 3, 5—8, 11, 13—15, 17, 19, 21, 23, 28 quater, 29, 30, 35, 47, 49, 55, 75, 76 itd. — Za *z* mu rabi sploh *f* i *s*, pa i *ss*: saukassal 31 i /s: bli^hsu 55 i/sidi 76 mi^h/si 82.

* Številke kaže, v kolikem evangeliji najdeš dotično slovniško prikazen.

Nebnike piše tako, da mu rabi za

č sploh *zh*, pa i *z* 4, 11 bis, 13, 15, 17 ter, 19 bis, 23, 27 bis, 28 bis, 29, 30, 33—38, 60—67, 70—72, 74—79, 82 itd. i *sh*: *osh*te 3. — Za

š piše sploh *sh* i *fh*, pa tudi *s* 2, 11, 21, 22, 24, 26, 27, 44, 47, 50, 63, 65, 76, 77, 80 itd. — *f* 2, 7, 14—16, 22, 25, 28 bis, 32, 35, 43—45, 47, 52—55, 58, 62, 65, 69, 70, 73, 74, 78, 79, 82 — i *fh*: *va/sh*e 25. Za

ž mu rabi sploh *sh* i *fh*, pa i *s* 8, 10, 14, 19, 21 bis, 39, 43, 48—50, 52, 53, 58, 60, 79 itd. i *f* 2, 8, 27, 34 bis, 35, 49, 50, 52, 54, 55, 67, 69, 70, 76—79 itd. Za

šč pa ima *sz*: *puszau*i 37 *tesze* 37.

Samoglasnike so pisali naši pisatelji od Trubarja naprej — izvzemši p. Marka Pohlina ž njegovim repastim *e* i jegovo solo, Metelka i Metelkovec — tako, kakor je pišemo dendenesnji. I naš prelagatelj piše *a*, *e*, *i*, *o*, *u*; vendar najdeš poleg i še *j*: *alj* 21 *jmaš* 43, 48 *jsete* 20 *poslalj* 4 i *y*, ki stoji za *π a*) ob začetku besed: *ym* имъ 21 (n)*yh* ихъ 38, i (n)*ym* 7, 12, 33—35, 47, 54 *yme* 76 *ymenam* 73 *ymeni* 25 *quater*, 60 *ynu* 20, 28 *ysti* 31, 32 (ta)*ysti* 20, 24, 28, 39, 52 (ta)*ystni* 24 (to)*ysto* 2, 8, 17, 21, 40 *yše* 17, 19, 34, 76, *yšem* 19 *yz*(ganjajo) 17. *b*) v besedah: *gnyl* 38 poleg *gnil* 38 *kryžaniga* 20 *lyst* 37 *mylostiv* 14 *myr* миръ 21, 28, 40, 63 *myrni* 79 *nyšter* ничътоже ничъсоже 28 *pyli* 45 *pytje* 32 *pryšal* 32 *pryti* приити 50 *štyma* 4, 5 *tysti* 4, 13, 24, 27, 38 *vučyte* 31 bis. *c*) ob konci besed: *bily* 14, 34 *quater*, 48, 50, 55 *colnary* 34 *dny* днь, дње 37 *gosty* гости 50 *hčy* дъшти 54 *ly* ли 45 *močy* 55 *očy* 43 *ony* они 7, 13, 35, 37, 47, 53, 55 *pisary* 34, 49 *položy* 34 *rečy* 28 *rihtary* 17 *samy* 49 *sy* си 4 ter, *spy* 54 *story* 34 *stury* 8, 38 poleg: *stūri* (imperat.) 8 *terny* m. trnji 38 *ty* ти (tisti, oni) 12, 13 bis, 14, 17, 37, 46 *try* 15, 37 *vmerly* 19 *zdy* 43, 53 *zgoby* 34 i *zguby* 34 *zgody* 28 *živy* живитъ 45 i *notry* = notri m. noter 29. Dalje stoji *y* za stol ѣ, ker je vsako ѣ v nsl. *i*: *byli* 4, *byša* хьжа 17 i *hša* хьжа 17 *kyr* къи 4, 12, 37 *my* мы 9, 16 *ty* ты 3, 4 *sexies*, 17, 19, 24, 36 *vy* въи 9, 12 ter, 16, 17, 20, 28, 30, 36, 38, 43, 45, 53, 55 *syn* 2, 5, 14 bis, 15 bis, 16 bis, 21, 31, 35, 48—51, 55—57, 60, 62, 64, 65, 67, 68, 80. poleg *sin* 46, 68, 70 *synagog* τὸν συναγωγῶν 27, 59 *vbozym* 3 *čolny* 35 *ploty* 33. — Napačno stoji *y* za stsl. *o*: *tyga* тора 14 19 *tymo* томоу 4, i za stsl. naglašen ѣ: *tym* тѣмъ 3. i popolnoma napačno v: *karstyteoč* крѣшта 31. — Konečno je omeniti, da stoji *y* za *j* silno često 1—82 i za *ji*: *božy*: *božji* 15 *božyga* 8, 13, 49 *yma*: *jima* stsl. има 1 *mary*: *mariji* 6 (na) *mory*: *morji* 9, 56 *moy*: *moji* 71 *moyh* 21 *moym* 12, 25, 28, 66, 74 *ostaryo* 43 *pravyo* 58, 65, 67, 68 *pryatil* 34 *pryel* 54 *skrye* 76 *stoy*: stoji 5, 15 ter 45, 55, 63 *svoy*: svoje 76 (po) *svoy* 50 *svoyh* 1, 3 *svoym* 6, 22, 25, 37, 38, 43, 50, 52, 58, 76 *svoymi* 18 *tayti* 4 *trelty* 12, 33 *tvoy*: *tvoji* 49, 67, 70, 71 *tvoym* 40 *tvoyma* 40 *vbyati*: *ubijati* 36 itd. Slovenski pisatelji počensli od Trubarja pisali so *y* zvečine za

čisto *i*, osobito v naglašanih slovkah. Mat. Kastelec (Nebeshki Zyl, v' Lublani 1684, pag. 438) pravi: «Y, y, in medio dictionis pronunciat ut *i*, et sic fonat pariter ut in Italico vigne (vineæ), ut nym (illis): y in fine dictionis corripitur, ut sfony (pulsat); alias esset sgoni (pulsat), ftoy (ftat), fe boy (timet).» — Basar (Pridige is Bukviz imenovanih Exercitia S. Ozheta Ignazia sloshene na ufako nedelo zhes lejtū — Conciones . . . Labaci 1734) pravi v predgovoru VIII.: «Kīr je *y*, fe terfhi inu pozhafnifhi isrezhe, ta *i* pak hitrefhi, koker: od drugih rezhy ne morem rezhi.» — V nekojih krajih na Gorenjskem, pa tudi drugod govore še dendenešnji za *ji*, *iji*, *ij* samo *i*, ali čisto *i* ne poluglasno: bōži, kōzi, rači, gōsi; gen. bōžiga, kōziga, račiga, gōsiga; — krāvica, kōzica, kūrca; — krāmari, žnidari; Marī, Matī, v Lili, v kovači, na mūri itd. za božji, kozji, račji, gosji; božjega, kozjega, račjega, gosjega; — kravjica (neka gliva), kozjica (neka bilina), kurjica (helleborus); kramarji, žnidarji; Marīji, Matīji, v Littji, v kovačiji, na morji itd. tore tudi plur. gen. kostī, reči za kostij, rečij. Kdor pisatelj je tako govoril, pisal je tudi *y* za *ji*, pa nē čuda v daljni konsekvenciji tu *i* tam za vsako *ji*, *ij*: pryatel, tvoy m itd. Tako je pisal i naš anonymus *y*, kder je izgovarjal čisto *i*, bodi si na početku, v sredi ali pa na konci besede: prvo za *i*, drugo za *ji*, *iji*, *ij*, kder je to izgovarjal čisto *i*; v daljni konsekvenciji pa sploh za vsako *ji*, *ij*.

Poleg *e* piše anonymus še æ: *cæsar* 53 quater, *cæsarstvo* 5 *præberena* 23 *præbivališe* 28 *præbivajo* 3 *præd* 20, 21, 40 *prædati* 52 *præyeli* 12 *præpovedol* 42 bis, *præprost* 25 *prærok* 46 *præšel* 4 *præšla* 2; tore osobito v besedi *præ*, pri koji je menda mislil na lat. predlog *præ*. — Dalje se piše *e*: v Galilejo 51 Pharifeeriu 4 *prę* (raminu) 20 *pręd* 4 *prędajavce* 40 *pręjmejo* 15 *pręstrašiti* 16, 20 bis.

O prelagateljovem pravopisu je še omeniti, da podvaja tu i tam samoglasnike, n. pr.: *kaai* 66; — *Beelcebub* 17 *bežéé* 29 *gréé* 29 bis, *odprée* 29 *vzeel* 15; — *vedooč* 13 i še češče soglasnike, i sicer piše *bb*: ob *sobboti* 47, 55; *ff*: *offentlich* 25 *offer* 82 *offrati* 36 *šaffar* *šaffarija* 39 *sexies*, *škoiff* 81; *ll*: *belle* 7 *cillu* 9 *olli* 3 *polle* 6, 54 *vedilli* 2: 12—14, 16, 20—23, 31, 32, 35, 40, 45, 50, 65 itd.; *mm*: *mammon* 39, 45; *pp*: *koppati* 39; *rr*: (na) *gorró* 15 *ferrahtal* 45, 50, *fs*: *be/seda* 5, 13, 14, 17, 19, 28, 35, 51, 55, 65 *me/su* 5 *nebe/sa* 2 *ne/site* 7 *o/semde/set* 6; 3, 5—8, 11, 13—15, 21—23, 26, 33—35, 40—44, 47—52, 54, 66, 67, 73, 75, 78 itd.; *tt*: *mattheus* 82 *pott* 3 *svett* 55 *utta* 16, 39; i *vv* (uu, uv): *driiuo* 38 *gouuoriti* 6, 17 *kriiuo* 12 *ouuce* 29 *ouuce* 29 *zrauuu* 54 za zdrava.

Nektere krati piše anonymus i *e* za *k*: *capernaum* 8, 51 *iacob* 8, 16, 20, 71, 75, poleg *jakop* 75 *pac* 2 *seoz* 17, 50, 55, 63. — *qu* za *kv*: *buque* 75 v *buquah* 5 u *wuquah* 21 *cerquu* 68 *quom*: k vam 28. — *b* za *p*: *bravil* 30 *hlabei* 10 — na Gorenjskem govore sing. nom. *hvaběc*. — *p* za *b*: *prez* 12, 78. — *w* za *b*: *wlagu*: blago 39 *woži* (pot) 53 u *wukuah* 21. — *d* za *t*:

detedce 69, 77 bis, krodki 79 začedka 27, 55. — *g* za *h*: v luštig 13 v tig (wuquah) 21. — *g* za *k*: gdo кѢТО 20 *g* drugimu 8 vegši 48 bis, vigši 65 vsagdani 67 narvigšiga 65. — I Gorenjci še zdaj *k* pred *d* radi izgovarjajo *g*: gdo, gdaj, gder, *g* drujmo za kdo, kdaj, kder, *k* drugemu. Valj.* pag. 13. Ravno tako izgovarjajo *k* na Štajarskem okolo Ljutomera, Ormoža, Radgone i na Prekmurskem; gl. St. Küzemics, Novi Zakon, na vsaki strani. — *h* za *g* na konci besed (tako še zdaj na Gorenjskem. Valj. pag. 14): dolh 66 kreh 74 noh (tvoih noh) 48 terh 21. — *h* za *k* v predlogu *k* (кѢ), kakor se vedno govore Gorenjci (Valj. pag. 13): *h* sebi 66 *h* svojim 78 *h* tem 47 *h* temu 20, 48, 77 *h* teistimu 1—4, 6—28, 30, 33—36, 38—43, 45—47, 49—66, 68—74, 76—78, 80, 82, pa i *v* besedi: vehše 77 vehši 78. — *f* za *b* (p) na kraji slovke: drofline 18; tako še zdaj govore po Gorenjskem. Valjavec, l. c. pag. 12, piše: ein die silbe schliessendes *b* lautet *f*: zôf, bof, svâf (slab), puf, hlf (hléb), zlf, grof itd. — *v* piše anonymus včasí za *f* v besedi folk (2 bis, 3, 11 etc.), ker Nemci pišo volk i se *v* v Nemcih izgovarja kakor *f*. — *U* i *v*, *v* i *u* se često čredijo. Poleg *v* piše naš prelagatelj še *vu* 11, 29, 31, 35, 61, 76, 80. — *uv* 12, 33, 35, 39, 42. — *vo* 28, 48, 60, 79, 82 — i *vuo*: vuočil 35. — Za *h* stoji še *ch*: ich (jih) 6. Naposled je še omeniti pisave *gh*: begh 2. — *kh*: akhu 1 dekhla 65 khei 1 kh enimu 8 kh ne 7 kh nemu 8 kh meni 1 pakh 1 volkh 1, 7, 18, 35; 3—6, 10, 11, 13—19, 21—24, 27—30, 33—35, 37, 40, 58, 60, 62, 68, 71, 72, 74, 77, 80, 82. — *kg*: vbojnjekg 29. — *th*: čisth 8 elizabeth 65 odvezithe 1 šthima 29. i *dt*: tauzendt 37. — Ker sta *s* i *f* anonymu š, zatore je čisto naravno, da mu služi *sp* za šp, *st* za št i *fc* za šk: seripaine 8.

Tuja lastna imena piše prelagatelj, kakor so pisana v tujščini: Anas, Centurio, Joseph, Jofaphat, Kaiphas, Lyfanas, Manafses, Naason, Philippus, Sadoch, Salathiel etc. etc. Lastna imena piše včasih z malo začetnico, n. pr. david 48 ieremias 8 ierufalem 4 iefus 8, 16, 41, 44, 49, 53 ioannes 4 bis, 5 iordan 4 petrus 68 itd.; spet drugikrat, i sicer često, piše navadne samostalnike, pridevnike itd. z velikoj začetnico.

Predloge piše prelagatelj redno vkup z besedami, pred kojimi se nahajajo: hteistimu času, htemu, hsoim, khmeni, khnemu, kioannesu, meynami, samano, ierufalema, SJSakam, SJAcobam, VIsraelu, Vpušavi etc. etc.; to se godi osobito pri predlogih: *k*, *mej*, *s* i *v*. — Ravno tako piše često po dve ali več besed vkup, n. pr. davam (da vam) 55 desiti (de si ti) 25 jelye (jeli je) 53 kaye (kaj je) 7, 9, 23 bis, kayesti (kaj jesti) 37 káteryemene (kateri je mene) 78 mismo (mi smo) 62 nOčeta (no Očeta) 78 odprinam (odpri nam) 58 plačajmi (plačaj mi) 52 poloshye (položi je) 21 vybefe (vi be se) 20 vyshete (vi išete) 20 venterg (v en terg) 73 itd. itd. — Na drugi

* Mat. Valjavec, Proben des Slovenischen, wie es um Predvor in Oberkrain gesprochen wird. Ein Beitrag zur slavischen Dialektenkunde. V «Jahresbericht des k. k. Ober-Gymnasiums zu Warasdin 1858».

boki pa spet razkroja besede, n. pr. Boga boječ (bogaboječ) 63 od prise (odpri se) 42 per stopil (perstopil) 50 per stopila (perstopila) 54 to ko (toko) 19 v moy mimeni (v moy m imeni) 66 fuei fde (zvezjde) 55 itd.

Kaj čuden je naš anonymus i v delitvi besed. On deli n. pr. duanai-st 54 imen-uie 48 nad-nu 77 naft-rehi 55.

Kratice naš anonymus nēma drugih, kakor samo *m, n* krajša s tem, da naredi nad samoglasnikom črtico: Abrahā 19 besedā (bešedam) 51 cajhē (cajhen) 7, 17 dā (dam) 28 hočo (ē): hočem 11 imenā (imenam) 65 Jsakā (Jsakam) 8 jogrā (jogram) 26 kolenā (kolenam) 35 nemā (nemam) 26 nēu (k nemu) 12, 15, 70 potēptano (potenptano) 13 povē (povem) 34 svoī (svoim) 36, 80 vā (k vam) 28, 38 zelišā (zelišam) 11 diāe (djane) 3 guāt (gvant) 16, 45 ymēi (imeni) 60 lebē (leben) 62, 66 lonā (en lonan hlapec) 22 mēe (mene) 27, 78 mēi (meni) 41 odrešēe (odrešene) 6 ostāe (ostane) 66 poslā (poslan) 65 režalēe (režalene) 6 samaritā (samaritan) 19 strā (stran) 21, 42 ustāe (vstane) 16 tautēt (tavžent) 18 ženē (ženem, ženin) 58. Dalje še nahajaš: popolma (popolnoma) 25 i Philipp: (Philippus) 66. — Joānes 4.

I.

Glasoslovje.

Naš anonymus piše 1. *a*.

α) za staroslovenski *a*: delati, pakh, praviti, ravno, sad, taku, vaš, začel, zadnji, zatrei, žena etc. etc.

β) za stsl. ѣ, zlasti za рѣ: darži: дрѣжи 30 daržol дрѣжалъ 45 karst kręť 5 karstiti kręťiti 4 bis, 31 sarce sręďdce 48 skarb skrębь 13 skarbeti skrębьti 13, 45; potem v: ta тѣ 1—82, kadar къда 21, 24, 27, 36, 40, 44, 47, 49, 55, 56 tadaj тѣда 52 varh врѣхъ 15, zadahnuti дѣхнѣти 13 itd. itd.

γ) za stsl. ѣ, zlasti v naglašanih dolgih slovkah, kakor se zvečine govore dnes po Kranjskem: čast чѣсть 15, 19, 44, 45, 47 častniga 24 dan дѣнь 12, 14, 40, 43, 47, 57—59, 62, 67, 80, 81. — Dalje v naglašanem nastavku: ѣнь, ѣль, ѣць: dolžan длѣжьнь 36 svetal свѣтъль, свѣтъль 16 ovac овьць (plur. gen.) 29, 34. Take besede so žakrivile pisavo: mutac мутъць 17 šal шьль 8, 17, 44, 54, 56 peršal 26, 49 prišal 32, 50 zgurān горьнь pa i donas дѣньсь 45 47 itd. itd.

δ) za stsl. е: an единъ, iedinъ 15 anajst 12, tako še dendenešnji v Tržiči: ad'n, ana, anajst, na: не 12 bis, 13, 17, 19, 23—29, 33, 36, 38, 40, 45, 55, 58, 61 načisti (Duh) 17 nazhan, a, o nezhanъ 29, po Gorenjskem i drugde še govore dendenešnji na za ne. (valj. pag. 8.) tar tepe, те 34.

ѣ) za stsl. ѣ: *daliti* дѣлити 18. To je bržeas pisarjeva pomota za *deliti*, ker drugega vzgleda nê nobenega.

џ) za latin. *e* stsl. и v nenaglašeni slovki v besedi: *denarius*: *danar* (динарь) 12, 43, 44, *dendenešnji denár*, *dnár*, *štaj. gnár pecunia*. — Ravno tako za nemško *i* v nenaglašeni slovki: *harnaš*, *harnisch* 17.

ђ) za stsl. о: *an* онъ 11 *ani* они 78 *damu* домови 34, 37, 49; po Gorenjskem še govore denešnji den: *damú* poleg *dám*, *držal* держаль 19, 45, *kateri* который, *koteryj* 1—4, 6, 11, 16, 21, 49, 51, 52, 55, 57, 61, 63, 65, 70, 71 itd., *sabo* собоиъ 23, 54 i *saboj* 8, 14, 15, 78 *tabo* тобоиъ 6, 64, i *taboj* 47, 62, 65, 76 tako se govori marsikde po Kranjskem, osebno na Gorenjskem s *sábo*, s *tábo* (z *máno*), toda s *sýbój*, s *týbój*. V škorpian 26 *scorpio* stoji *a* za tuje *o*. Tudi Dalm. i Japel pišeta škorpian.

ђ) za stsl. ж: *sadba* сѣдъ 80 (ali je to samo pisarjeva pomota?) V *sabota* сѣбота 55 je nastal *a* iz nemškega *sabbat*.

2. e.

а) za stsl. е: *brez* бези, *mene*, *nebeski*, *nebo*, *reče*, *reči*, *tebe*, *tekoč*, *zeliše*, *zemlja*, *žena* itd. itd.

б) za stsl. ъ: *deržol* держаль 19, *keder* кѣгда 21, 23, 47—49, 51, 57, 61, 63, 66, 78, 79, 82 *persi* прѣси 61, *pervi* прѣви 61 bis, *vpervič* 63 *reserditi*—сръд 50 *serce* сръдъце 13, 37, 43, 46, 52, 67. *tedaj* тѣгда 36, 47, 50, 52, 54, 55, *terne* трѣниѣ 13, *terplene* трѣплѣниѣ 13, 51, 74; *tešč* тѣшть 37 itd. itd.

в) za stsl. ѣ: *čest* чѣсть 19 *čestil*, а, о 6 *čestit* 69 *čestiti* 19, 64, 72 *dones* дньсь 76 *delovec* 12 *glušec* 42 bis, *gobovec* гѣбовьць 8, 44 *kupec* 40, 76 *miniti* мнѣти 12 *mutec* 42 *sejvec* сѣвьць 13 *vrejden* врѣднь 8 itd. itd.

г) za stsl. ѣ: *be* бѣ 20, 28, 44, 45, 57, 65—67, 70, 77, 78 *človek* 49, 57 *delati* 66 *delo* 66, 78 *grešnik* грѣшникъ 34, 82 *jemeti* имѣти 17, 80 *leto* 4, 56, *menim* мѣнѣж 70, *mestu* мѣсто 1, 6, 20, 40, 47, 60, 65, 69, *mreti* 51, *nemam* 2 *nesem* нѣсьмъ 8, 41 *povedati* 33, 70 *sedene* сѣдѣниѣ 71 *seh*: *odsehmal*, *posehmal* сѣхъ 7, 25, 35, 60, 66 *vera* 8, 9, 14, 54 *videl* 18, 40, 43, 47, 49, 56, 61, 63, 82 etc. etc.

д) za stsl. а: *deset* десѣть 6, 42, 44, 52 *pamet* памѣть 43 *pet* пѣть 11, 18, 33, 58 *petdeset* 39 *seme* сѣма 13 *svet*, а, о свѣтъ 55, 57 *težkust* тѣжъ 12 *vzeti* вѣзати 30 *duše* доуша 43 *je* и 12, 60 *ne* (nje) 12, 16, 21, 33, 37, 38, 40, 43, 46, 74, 77, 79 i *nje* 16, 37, 48 *se* сѣ 1—82 etc. i tako sploh pri ženskih samostalnikih a-deklinacije v gen. sing., v nom. in acc. plur. tudi tam, kder ima stsl. ѣ, ker *e* iza trdih soglasnikov je slovensčina prejela od *a* iza mehkih soglasnikov: *glave* 2 *krugle* 7 *roke* 15 *steze* 5 *vere* 8, 9 *žlahte* 6 itd.

ž) za stsl. и zlasti *a*) v nenaglašeni slovki: elizabeten za elizabētīn 67 zenen женинъ (žènin) 58. *b*) v kratki naglašeni zadnji slovki v nastavkih и, иль, инъ ить (ити): rece рѣци, реци 71, se ѳеси 2, 7, 17, 19, 20, 33, 39, 58, 67 sle шьли 53 iete ити 61 govorēl 29 bis, kerstel крѣстить 16 kupel 33 naredel 33 povabel 47 pravel 55 sturel сторилъ 42 vpel въпилъ (vpil) 14 zavpel (zavpil) 14 serdet срѣдить (srdit) 33. — Za tem v gen. i dat. plur. pronomina *i*, kajti je kratko naglašeno: neh za njih (ихъ) 6, 8—10, 13, 44, 49, 77 jem za jim (имъ) 1, 78 nem za njim (нимъ) 2, 3, 11, 12, 19—21, 23, 42, 53, 62, 68, 71, 74; potem v besedi memo 43 memu 14 za mimo (мимо). — Pomni še Abileni *v̄is* Ἀβιλινῆς Abilīnæ авилинѳеѳъ 5.

ŋ) za stsl. ѳ v nenaglašeni slovki v partic. praet. glagola *biti* (быти) belle 7, 21 bele 50 za bilē (bilē).

ŋ) za stsl. o: prerok пророкъ 1, 46, 48, 55 prerokīna б. volēv волевъ 33 zalest жалость 23.

l) za stsl. a: jejce яйце 26 khei кай 1 krejov краевъ 42 neprej напръдъ 78 nešel, a, o 1, 12, 26 etc., obedva 30, 35, 78 rez razъ: rezgla-sila 69 reskopati 40 reserditi se 50 rezlomiti 37 rezodeven 6 rezveseliti (se) 19, 21, 64, rezalen 6, zekaj 29 itd. itd.

z) za stsl. ж v part. praet. act. glagolov II. vrste v нжль v nenaglašeni pa i v naglašeni kratki zadnji slovki: doteknel дотѣнжль 8, 42, 46 za doteknol, pogibnel погѣбнжль 77 vzdihnel въздѣхнжль 42 vzignel въздигнжль 43 zginel 19 etc. za poginol, vzdihnol, vzdignol, zginol etc. Vendar pravo za pravo —nel nē za —нжль ampak za ниль po analogiji glagola na *iti*: *i* je spalo na poluglasnik i tega piše naš anonymus z *e*, kakor gore govorēl itd. za govoril.

3. i.

α) za stsl. и: moliti, obiskane, očisen, očisene, pisan, pride, skripajne, sturiti, vinu, zguditi, život, živenje; gospodi, morji (mory), puli etc. etc.

β) za stsl. ѳ i ѳ v nenaglašeni i naglašeni kratkih zadnjih slovkah, kder se pa izgovarja poluglasno: gladik гладьъ 5 kryvi крѣви 60 bis, potrplene потрѣплѣние 52 bis za gládek, krví, potrpljenje. Zlasti za ѳ, *a*) v korenu: čistjo чьстѳъ 55 čistil чьстить 14 čistiti чьстити 19 ter, čistit чьститъ 63 príviga прѣвагѳо 56 tǫmnica тѣмница 8 za čestjǫ, čestil, čestiti, čestit, tǫmnica; *b*) v končnicah ѳъ, ѳнъ, ѳль: hlapic 33 mladenic млáденць 77 znanic 26 lačín лачнъ 15 pravíčín правичнъ 63 veirín вѣрнъ 21 neveirín 21 itd. za hlápec, mládenec, znánes, láčen, pravíčen, véren itd.; nešil, našьль 34 obsil обшьль 35, 46 itd. za našel i našel, obsel itd.

δ) za stsl. ѳ: erodešovimi 53 prerokīna пророкѳина 6 rība 18, 37 sīn i syn сынъ 1, 4, 14, 31, 35, 40, 46, 48—51, 55—57, 60, 62, 64, 65, 67, 68, 70, 71, 75, 80 skriven съкрѣвенъ 14, 40 više въще 47 visiga 54 viših 54 čolni чльнъ 35 dari дары 26 ploti плоты 33 itd. itd.

ε) za stsl. e v nenaglašeni slovki: *dīsnica* десьница 71 *kamīne* камєне 15, 19 *kamīni* камєне 40 *perblīzivol* 1 *postīla* постєла 49 *prijatīl* припатєль 34 i *perjatīl* 26, 39 *prijatīlica* припатєльница 34 *znamīne* знамєнє 55 *imeni* имєне 21, 25, 28, 29, 31, 60, 66, 77 *nebesi* 38 itd. itd.

ζ) za stsl. ѣ skoro samo v nenaglašeni slovkah: *cīllu* цѣло 9, 11, 20 *človik* чловѣкъ 7, 8, 10, 11, 15, 23, 33, 35, 43, 47, 51, 63, 76 *dītedce* дѣтиште 69 *dīvica* дѣвица 58 *dolī* долѣ, долоу 10, 13, 15, 18, 52, 54, 70, 79 itd. *drīvu* дрѣво 11, 38 *gori* горѣ 1, 2, 6, 9, 10, 13, 14, 16, 18, 20, 26, 34, 39, 42—44, 46, 49, 54, 55, 58, 69, 73, 77—80, 82 *hotīl* 4, 43, 52, 66 *līvica* 71 *minīti* мнѣнѣти 12 *nīsem* нѣсмь 3, 4, *nī* нѣ 48, 78 *ondī* ондѣ 36, 50 *rič* рѣчь 14, 61 *risnica* рѣсьнота 23 *risničen*, a, o 4, 53 *sīal* сѣяль 10 *ter* 11 *vedīl* 2, 3, 4 *veidīl* 7, 14, 49 *vidīl* 2, 3, 5, 12, 14, 18, 19, 21—24, 35, 43, 44, 49, 55, 56, 60, 63, 66, 70, 78, 79, 82 itd. itd.

η) za stsl. a v nenaglašeni slovki: *cībel* чавлѣ 21 *rīzbojnik* разбоѣникъ 43 *rīzdelen* 17 *rīzglasiti* 54 etc.

θ) za stsl. ой: *rezbīnik* разбоѣникъ 41, 43 *moglo* pa je o *pred i* *izpasti* po *pisarjevi* *neražnji*.

ι) za stsl. ѡ: a) v part. præt. act. glagola II. vrste v нѡлѣ, kakor smo videli *gori* (2. κ) *nel* za нѡлѣ, v nenaglašeni in pa zadnji kratki naglašeni slovki: *pertiknīl* 70 *stegnīl* стѡгнѡлѣ 8 *vernīl* 6 *vzignīl* 44 itd. za *priteknōl* ali *pritēknol*, *stēgnol*, *vīnol* ali pa *vrnōl*, *vzdīgnol* itd.; v infinitivu glagolov tiste vrste v *noti* нѡти: *dotiknīti* дотѣгнѡти 16, *vzignīti* въздвигнѡти 41 za *doteknōti* ali *dotēknoti*, *dotāknoti*, *vzdīgnoti*. Vendar v kranjščini pravo za pravo *i* *ně* za ѡ, ampak *nil*, *niti* je za *nil*, *niti* po glagolih IV. vrste.

Opazka. Namesto *i* nahajaš včasih *ie*: *ieme* имѡ 77 *iemel* имѡлѣ 73, 77 *iemeti* 17, 80 *ienu* и 6, 20, 43, 73 *iešite* 26 *iete* ити 61. Gorenjci se govore: *jēmē*, *jēmētē*, *jētē*, *jēn*.

4. o.

α) za stsl. o: *dom*, *gora*, *govoriti*, *gospod*, *moč*, *morje*, *oča*, *oslica*, *posle*, *vol*, *vola* волѡ, *vetrove*, *otroci* itd. itd.

β) za stsl. ж: *bode* бѡдє 1, 82 *bodete*, *bodo*, *gobovec* гѡбовѡвѣцъ 8, 44 *golob* голѡбѡ 63 *mož*, *mžjē* 6, 33 *pot* пѡтѣ 1, 3, 4 *zob* зѡбѣ 8, 50 *roko* рѡкѡ 54 *sosed* сѡсѣдѣ 67 *tekoči* текѡшти 54 *ječo* 52 *jo* иж 1—82 *nivo* 50 *pravico* 45 *so* сѡтѣ 1—82 *svojo* 50 *travo* 45 *tvojo* 54 *veliko* велѡиж 44 *ženo* жєнж 52 etc. etc.

γ) za stsl. ѣ *pred* л, р i *za* njima: *dopolnenu* —лѣн— 1, *polen* 67 *ložnik* лѣжнѣкѣ 19 *voržejo* врѣжѣтѣ 56 *molčol* млѣчалѣ 14, 50. za лѣ: *sonce* слѣнѣцє 2, 20 *vkh* 22 za *volk* je menda samo *pisarjeva* *pomota*, ker je *osamljena* prikazen i ne gre soditi, da je pisal *anonymus* l tudi za *samoglasnik*.

đ) za stsl. њ: donas дѣньсь 45 vos въсь 14. Gorenjci še zdaj govoré: dons.

е) za stsl. а, zlasti v skupini *av* v zadnji kratki ali v kaki drugi nenaglašeni slovki: prov 12, 19, 42, 43, 53, 70 za prāv, zrovnan 5 za zrvānān. Srodna skupini *av* je končnica part. praet. act. *al*, ki se glasi po narodu *ou*, *ov*: končol 50 za končāl, perbližovol 1 za približevāl, klukol 41 molčol 14, 50 pelol 18, 35 poklicol 7, 37, 39, 56, 77, 82 itd. za klūkāl, mólčāl, pēljāl, poklicāl itd. Na dalje: kodor 34 oli 1, 2, 3, 23, 26, 45 itd. kakor pri Trubarji, volove 9 za valōve, vom (vobis) 1, 2, 7, 8, 13, 19, 20, 24—27, 30, 33—36, 38, 39, 41, 43, 45, 48 itd. kakor pri Trubarji, soj 73 za vsaj, saj, glova 2 za glavā zdaj glāva, losten 6, 22, 30 za lastēn, lastān: lastnō, nē, nīm. Osamljeno je devicom дѣвицамъ 58.

ž) za stsl. е: angolca 2 perbližovol 1 pričovajne 62 vonder 21 beričom 52 denarjov 70 farizeerjov 36, 70 gobovcov 63 golobcov 63 krayov 42 kreyov 42 kralov кралевъ 43 možom 6 pisarjov 36. — za lat. *e*: donar 18 denarius.

η) za stsl. оу: kopec коуць 40 kopovat 58 složabnik 8 složba 27 zgoblen 18, 38 vočenic оучитель 48, 60 vočiti оучити 28, 79, 82 caesarjo 53 folko 37, 63 i volko 11 gospodarjo 10 krayo 76 mo moy 18, 26, 51, 80 nemo ъмоу 26, 58 osterjo 43 šafarjo 12 itd. itd.

θ) za stsl. ѣ: colo цѣло 40 pa je tudi lahko pisarjeva pomota.

5. u.

а) za stsl. оу: duh, доухъ (дѣх-), duša, hud, hudoba, iskušol, kruh, ludje, odpušajne, poslušajne, pušava, služabnik, služiti, šum, tulene, zgublen itd. itd.

б) za stsl. о, in sicer а) v nenaglašeni zvečine dolgih slovkah: gud 76 muč 49 muj 8, 68 pul 43 težkust 12 vročust 12 nadluga 55 pokura 34 vduva 6 okuli 37 pruti 6 skuzi 1, 11, 15 zapavid 48 pusledni 12 za gōd, mōč, mój, pōl, težkōst, vročōst, nadlōga, pokōra, vdōva, okōli, prōti, skōzi, zapōved, pōsledni. б) v končnici *o* za srednji spol: tu to 1, 5—8, 10—13, 15, 17, 24, 28, 33, 42, 43, 47, 48 itd., kralestvu 2, 10, 11, 38, 45, 50, 52, 58, 74, 76, 79 krilu 30 mesu 32, 68 mestu 1, 6, 20, 40, 47, 60, 65, 69, vinu 7 mallu 50 itd. itd. c) za *vo* v stvoriti: sturiti 4, 8, 34, 43, 78, 80 kakor še govoré sploh na Kranjskem.

γ) za stsl. ѡ stoji le redkokrat; najdeš je v *zuper* сѡиръ 17 *su* сѡтъ i *nisu*.

đ) za stsl. ѣ: obdulžiti обдѣлжити 19 usuami съ вами 31.

е) za stsl. ѡ: vus (dolg) въсь 52 vūs (folk) 31 usa 14 usē 31.

ž) za stsl. ѡ: mūnu мѡнний 55.

η) za stsl. е: pečuvje печевье 13 bis, dužela 55.

θ) za tuje *l*: aumožna almosen 14 žauba salbe 70 i žalba 70.

Za stsl. *ѣ* piše naš prelagatelj večkrat *ei*: *deite* дѣта 6, 23, 63, 77 *dvei* 7, 18, 77 *ter*, *leito* 6, 19, 55, *nei* нѣ 7 bis, 11, 15, 28, 30, 41, 44, 45, 48, 50, 52, 54, 61, 67, 68, 70, 74, 78 *neisem* 4, 8, 65, 82 *poleg nyesem* 3 *neisi* 60, 70 *poveim* 2, 8, 19, 25, 26, 33, 34, 36, 39 *napoveim* 25 *seime* сѣма 13 *seivec* сѣвѣць 13 *sveit* свѣтъ *mundus* 28, 60 *sveit* сѣвѣтъ *βουλή* 36 *veidel* 18, 57 *veiditi* вѣдѣти 13, 14, 55, 57 *veidro* вѣдро 7 *veim* 39 *veimo* 23, 61 *veirin* вѣринъ 21 *vreiden* врѣднъ 8 *zvezda* 55 itd. itd. i celo *meimu* за мимѡ 43.

O mehčanji.

Goltniki se mehčajo le redkokrat; vendar nahajamo: sing. gen. *druziga* 45, *poleg drugiga* 3, 45 plur. nom. *otroci* 8, 17, 39, 77, 79 dat. (nepravilno) *vbozim* 3. *reci* 8, 73 *recite* 1 bis, *verzite* 50 itd. Ravno tako zanemarja *anonymus* često prilikovanje samoglasnikov ter piše: *beričom* m. *beričem* 52 *denarjov* m. *denarjev* 70 *erodesovimi* 53 *farizeerjov* 36 *gobovcov* 44 *golobcov* 63 *krayov* 42 bis, *možom* 6 *očovi* (očetje) 32 *pisarjov* 36 itd. itd.

Mesto mehkega *l* (*lj*) piše naš prelagatelj samo trdi *l*: *kral* (kralov) 43 *poleg*: *kralvstvo* (kakor da bi pisal: *kraljevstvo*; *lj*, ki nê grafično izražen, vpliva na naslednji samoglasnik) 2, 10, 11, 38, 45, 50, 52, 74, 76, 78, 79 i *kraļevstvu* (tore per metathesin za *kraļievstvu*) 79 *lubiti* 28, 43, 45, 48, 61, 70, 72, 78 *hvalen* хвалѣнъ 66 *zahvalen* 67 *izvolen* 55 *povablen* 48, 50 *rizdelen* 17 *zgoblen* 18, 34 *terpljenje* 13, 14, 74 itd. Istotako piše *n* m. mehkega *nj*: *dopolnen*: *dopolnjen* 1 *ohranen* 13 *preminen*: *premenjen* 16. Često odpade *ij*, oziroma *j* po dendenesnji pisavi: *češene*: *češčenije*, *češčenje* 65, 69 *dopadane*: *dopadenije*, *dopadenje* 16 *govorjene*: *govorjenije*, *govorjenje* 40 *jokane*: *jokanije*, *jokanje* 8, 76 *klepetane*: *klepetanije*, *klepetanje* 50, 76 *molene*; *molenije*, *molenje* 6 *obiskane*: *obiskanije*, *obiskanje* 69 *očisene*: *očiščenije*, *očiščenje* 63 *oznanuvane*: *oznanovanije*, *oznanovanje* 65 *pohujšuvane*: *pohujšovanije*, *pohujšovanje* 77 *preganane*: *preganjanije*, *preganjanje* 79 *prægrišene*: *pregrešenije*, *pregrešenje* 52 *sedene*, *sedenije*, *sedenje* 71 *služene*: *služenije*, *služenje* 73 *terplene*: *trpljenije*, *trpljenje* 51 itd. Večkrat pa piše *j* *pred n* mesto *za njim*, ter s tem mehča *n*: *kraļivaine* 65 *obrezuvaine* 67 *očišuvaine* 6 *odpušaine* 4 *pohuišuvaine* 77 *poslušaine* 13 *povračaine* 67 *pričovaine* 62 *romplaine* 26 *scripaine* 8 itd. Ravno tako *veselei* za *veselie* 34 bis.

Skupino *šč* najdeš pri našem prelagatelji le redko: *puščava* 37 *tešče* 37 sicer pa piše sploh le *š*: *češen* m. *češčen* 65, 76 *iše*: *išče* 19, 34 *išem* 19 *očišen*: *očiščen* 2, 8, 44 *očišuvaine* 7 *odpušaine*: *odpuščaine* 4 *odpušen* 30 *opušen* 60 *præbivališe* 28 *pušava* 5, 34, 55 *zeliše*: *zelišče* 10 itd.

O vrinku.

Tu i tam vrivajo se po nepotrebem *a)* soglasniki, i sicer *α) b:* zembla 2, 64 zembli 55, 68 bis. *β) d:* odpudsti 76. *γ) g:* zgugdaj: zgodaj 12. *δ) n:* apostelna: apostola 56, 59, 61, 64, 71, 74, 82 apostelnov 66, 68, 78 taystni 24, 76 toystno 27. *ε) v:* kruhva 18 pozsljšejo: poslušajo 29 zaučudil: začudil 6 zaugledati 20 zavupati 41. *b) samoglasniki i sicer: α) i:* majhnim 64 padil 35 popadil 52 izignal ИЗГНАТЬ 29. *β) o:* majhono 35 misol МЫСЛЬ 36. v besedi *gun:* un, on, pa je *g* pridejan po nepotrebem.

Ob izpadku.

Včasih pa glasniki tu i tam izpadajo, i sicer *a)* soglasnik *d:* ogovorel: odgovoril 43 ozraviti: ozdraviti 8, 43, 47, 51 ozravlati: ozdravljati 37 vzignel: vzdignol 18, 43 vzignil 41, 44 vzigniti: vzdignoti 41, 44, 49 zrau: zdrav 8, 54. *b) samoglasniki, i sicer: α) samoglasnik e:* hočmo: hočemo 16 očmo: hočemo 18 očte: hočete 3 katri: kateri 3 včni: večni 77. *β) samoglasnik i:* hodjo: hodijo 29 pospeš: posipaš 60. Istotako v začetku besed: *g* oziroma *k:* *du* m. *gdu*, *gdo* za *kdo* КТО 3; no: *ino*, *in i* 1—6, 8—10, 13, 14, 16, 18—23, 26, 33, 34, 43, 44, 47, 65—61, 73—77, 80—82 noi: *ino*, *in*, *i* 77 nu: *inu*, *in*, *i* 8, 10, 23, 40, 60, 76 i na konci besed: mat 7 sovraž: sovraži 78. *γ) samoglasnik o:* phleven: pohleven 78. *δ) samoglasnik u:* pilats: pilatus (Pilatus) 4 verjejo: verujejo 13. *ε) samoglasnik ě (ѣ) hotlu* хотѣло 43. *ζ) samoglasnik a:* poksite покажите 53 Nekaj tega more biti pisarska pomota.

II.

Oblikoslovje.

A. Sklanjatev.

1. *a/ъ* - d e b l a.

Náš anonymus sklanja *a/ъ*-debla zvečine, kakor zahteva slov. slovnica: nom. človek, gen. človeka, dat. človeku, acc. človeka, voc. človek, loc. človeku, instr. človekam.

Od jordan glasi se gen. jordanē (ali je to samo pisarjeva pomota?) 4.

Dat. glasi se poleg navadne končnice na *u* včasih tudi na *o:* caesarjo 53 folko 37, 63 volko 11 poleg folku 11, 14 gospodarjo 10 krajo 43, 76 poleg kraju 35 ošterjo: oštirju 43 šafarjo 12.

Acc. glasi se včasih pri osebah kakor nom.: Achaz 75 Achim 75 Amon 75 Azor 75 Eleazar 75 Eliahim 75 Eliud 75 Ezrom 75 Jakob 75

Jese 75 Joram 75 Josaphat 75 Jotam 75 Pharas 75 Roboam 75 Sadoh 75 Salatiel 75 Zaram 75 Zorobabel 75 poleg: Aminodoba 75 Arama 75 Asa 75 Boasa 75 Davida 75 Isaka 75 Jacopa 75 Jožefa 75 Judeža 75 Naasona 75 Salomona 75. Lastna imena pa sklanja i po latinskem i grškem: Abiam 75 Ezechiam 75 Jechoniam 75 Josiam 75 Osiam 75. — Manafsen 75. Poleg boga ima prelagatelj i acc. bogo 43, 48, kar je bržčas pisarska pomota.

Voc. se glasi kakor nom.: nahajaš pa tudi: Jesu 14, 44 Philipe 66.

Loc. glasi se na *u*: času 13 duhu 48, 63, 79 gvantu 3, 20 jeruzalemu 6 pokoju 26 stolu 62 svetu 72 poleg pa včasih tudi na *i*: bugi 65 čolni 35 gvanti 38 jeruzalemi 63 tedni 41 tempelni 40 životi 69 bis i na *o*: colo 82. — Najdeš celo loc.: Capernaum (m. Capernaumu [assem. ostr. *капернаоумѣ*]) 51, kar je menda tudi pisarjeva pomota.

Instr. pa se končuje nepravilno na *am* m. na *om*, oziroma na *em*: abraham 8 altarjam 36, 60 bratam 36 grešnikom 34 izakam 8 jakobam 8 jezusam 82 mamonom 39 miram 17 mladenicam 77 plevelam 10 postam 6 tempelnam, templom 60 zebedeam 56 volkam 2 i folkam 17 poleg folkom 63 flisom 34 možom *мужемъ* 6 i celo: strahum 21.

Dual. sklanja nom. dva človeka 41 farja 5 dat. dvema gospodama 45 acc. brata 56 čolna 35 danarja 43 dolžnika 70 jogra 1 tovaruša 35.

Plur. nom. se končuje pravilno na *i*: angeleci 77 angolci 76 človeki 19 79 farizeji 48, 53 farizey 48, 82 kralji 74 otroci 8, 17, 77, 79 preroki 48 55 profeti 19 rihtari 17 služabniki 10 volkovi 38. — ludy 35 poleg pravičnega ljudje (po *i*-sklanji) 31, 37, 41, 68. Nom. pa končuje i na *e*: vetrove 9 volove (valove) 9.

Gen. se končuje pravilno na *ov*: apostelnov 78 golobcov 63 grehov 70 78 grešnikov 82 haidov 74 kruhov 18, 37 parov 33 prerokov 43 veitrov 55 i nepravilno: volev m. volov 33. Končuje se pa tudi po stsl. na *ъ*: čebar 39 korb 18 mož 18, 33 zob 8, 50.

Dat. se končuje na *am*, kakor v ruščini, m. na *омъ*: dolžnikom 76 farjam 60 farizerjam 29, 47 heidam 63 hlapcam 33 50 jogram 2, 10, 18, 20, 22—28, 30, 31, 33, 36—39, 42, 45, 50, 52, 57, 58, 66, 76, 78, 82 mašnikam 44 otrokam 26 služabnikom 7, 50 tovarušam 35 vetrovam 9 žencam *жителейъ* 10. — Poleg oblik na *am* najdeš še oblike na *om*: beričom 52 človekom 49, 57 judom 32 pisarjem 47.

Acc. se končuje sploh na *e*; najdeš pa še i redke stare oblike na *i* stsl. *ы*: čolni 35 ploti (assem. ostr. *чалгы*) 13.

Loc. se končuje pravilno na *ih*: hribih 67 luštig: luštih 13 oblakih 55 itd. — i na *eh*: grobeh 80 stoleh 62, 74. — poleg nepravilne oblike na *ah*: čevlah 3 oblakah 2.

Instr. se končuje tudi pravilno na *i*: angeli 34 colnari 82 delovci 12 grešniki 82 hlapci 52, 53 jogri 18, 21, 74, 82 kosci 18 preroki 38 svetovi 2 itd. — bratmi 61, lasmi 70 bis, zobmi 76.

2. *a/o*-debla.

Sklanjatev *a/o*-debel je po priliki tista, kakor *a/ъ* debel, zatore: nom. vino, gen. vina, dat. vinu, acc. voc. vino, loc. vinu, instr. vinam.

Nom. acc. voc. se končujó vendar česče na *u* kakor pa na *o*: blagu 39 drivu 11, 38 kralevstvu 2, 10, 11, 38, 45, 50, 52, 58, 74, 76, 79 krilu 30, lustvu 3 mesu 32, 68 mestu 1, 6, 15, 20, 40, 47, 60, 66, 69 oblačilu 45 tellu 45 vinu 7 itd.

Gen. se končuje pravilno na *a*, dat. pa pravilno na *u*.

Loc. pa se končuje na *u*: dnu 77, drivu 38, nebu 30, poterplenu 13 itd. — in na *i*: dečelstvi 6 jezери 35 kralevstvi 8, 71, 74, 77 leti 5, 56 mesti 18, 47, 55, 70 mory: morji 56 nebi 34, 55, 76 oznanvani 65 pečuvi: pečevji 13 poli 45 rojstvi 62 serci 13, 37, 43, 46, 52 sonci 2 terny: trnji 38 terpleni 74 itd.

Instr. ima sklonilo *am* kakor *a/ъ*-debla: čakanam 2 delam 64 kaminam: kamenom 60 klukainam 26 molenam 6 nebam 11, 13 volam: oljem 70 služenam 73 ternam 13 veselam 76 zelišam 11 itd. — Poleg oblik na *am* pa najdeš i pravilne oblike na *em* za ozkimi soglasniki, kojih sicer prelagatelj nê zaznamnal, a vpliv njihov vidiš v oblikah na *em*: govorjenem: govortjenjem 65, veselem: veseljem 13 i celo na *um*: gorirašenum 2.

Plur. nom. se končuje pravilno na *a*: dela, serca, veidra. — Od vrata glasi se nom. plur. pri našem prelagatelji vrati 68, kakor da bi se ta beseda sklanjala po *i*-sklanji.

Gen. se tako glasi kakor dendenešnji: leit 6, 19 let 6 mest 13, 42, prebivališ 66 serc 6, 13 vrat (tore po *a/o*-sklanji) 46 itd. — Od delo glasi se gen. plur. delov m. del 66, 78.

Dat. se končuje na *am* m. na *om*, kakor v instr. sgl.: klukainam 26 kolenam 35 nebam 45.

Acc. glasi se ravno tako pravilno kakor nom. na *a*: dela, kraljevstva, mesta, obličja, sedališa, usta i vusta, veidra itd.

Loc. se končuje na *ih*: persih 61 sercih 49.

3. *a*-debla.

Sklanjatev *a*-debel je popolnoma taka kakor dendenešnji, zatore: Sgl. nom. roka, gen. roke, dat. roki, acc. roko, loc. roki, instr. roko. Dual. gen. (rok), acc. roki. Plur. nom. roke, gen. rok, dat. rokam, acc. roke, loc. rokah, instr. rokami.

V sgl. dat. najdeš oblike na *i* i na *e* kakor zastopnika za *i*, ki je spalo na poluglasno *e* (= *ѣ*) dečli 64 desnici 48 mizi 70, 74, 82) sodbi 80 vnožici 19 ženi 70 bis, etc. — dečle 65 (molitve 40) mize 70, 74 čitaj: dečlb, mizb.

Acc. se končuje na *o*: besedo 13, 17, 19, 35 dušo 72 goro 79 hišo 69, 70, 73 nivo 10, 11, 33, 50, 76 pušavo 15 roko 8, 42 štimo 17, 22, 29, 80 vodo 7 zemlo 13 bis, 37, 79 ženo 62, 70 itd. — ali končuje pa i na *u*: cerquu = cerku za cerkev 69. Najdeš še celo acc. na *ou*: figou 2.

Loc. se končuje na *i*: desnici 71 hiši 70, 82 ječi 3, 75 bis kupčy: kupčiji 50 livici 71 luni 2 nivi 76 posodi 58 postavi 43, 48, 63 pravici 79, pušavi 4, 5, 55 soboti 47 uri 12, 51, 57 viži 78 vodi 4 zemli 49, 55, 68 bis, 76. — Poleg pa najdeš še oblike loc. na *e*, kakor sgl. dat., ki je namestnik črke za poluglasnik od nenaglašenega *i* za stsl. ѣ, zatore čitaj hišb, ľvieb, pušavb, skālb, zēmlb: hiše 26 livice 71 pušave 5 skale 68 zemle 31. i celo: betanei (betanii) 3.

Instr. se končuje samo pravilno na *o*: gvaltjo 2, 40 mero 30 pergliho 13 sramotjo (sramoto) 47 štimo 44 vodo 7 zaubo 70 žalbo 70 bis.

Dual. gen. (dveh ribec 18); acc. dvei nogi 77 dvei roki 77 dvei ribe (рѣѣ) 18.

Plur. nom. roke, žene.

Gen. se končuje kakor dendenešnji (v stsl. na ѣ): ovac 34 ribec 37.

Dat. pravilno na *am*: besedam 51 nogam 70, 73 itd. i nepravilno na *om*: devicom 58.

Acc. se končuje kakor dendenešnji na *e*: besede 78 droffine 18 glove 2 hiše 39, 62 krugle 7 noge 70 bis, roke 15 utte 16, 39.

Loc. se končuje tudi pravilno na *ah*: besedah 65 bukvah 4, 21 gorah 67 nogah 70 perglihah 11, 13 postavah 78 rokah 57 sinagogah 60 skušnavah 74 šolah 60 zvezdah 2; ravno tako pravilno se končuje

Instr. na *ami*: metlami 17 solzami 70 bis, trobentami 55 vejami 11 ženami 64, 69, 76.

4. *i*-debla.

Pri *i*-sklanji nahajamo same pravilne oblike i naš anonymus sklanja tedaj: nom. moč, gen. moči, dat. moči, acc. moč, loc. moči, instr. močjo. Duala te sklanje nē čitati. Plur. nom. moči, gen. moči (dat. nē), acc. moči (loc. nē), instr. močmi.

Besedo pot ПѢТЬ, ki se je sklanjala v stsl. po *i*-sklanji, sklanja naš prelagatelj po *a/ъ*-sklanji, zatore sgl. gen. pota 13, loc. potu 14, poleg poti 1, 37. Gospod se sklanja kakor v stsl. zvečine po *i*-sklanji: gen. gospodi 1, 15, 17, 21, 39, 60, 63, 65, 67, 69 poleg gospoda 5 i gospuda 6, dat. gospodi 4, 27, 48, 52, 63, 71 poleg gospodu 33 i gospudu 39, acc. gospodi 21, 57, 64, 67, 79 i gospudi 21, 48 poleg gospuda 6, 43, 48. Dual. dat. glasi se: gospodama 45. Plur. nom. glasi se po *i*-sklanji gospodje 74. Istotako: judje 19 bis, ludje 31, 37, 41, 68 poleg ludy 35 prophetye 19 sosedje 67 duri 58 oči 63, reči 67.

Gen. od reč glasi se: rič (tore po *a*-sklanji) 14 poleg pravilnega riči (rečij) 61. Ravno tako stran za stranij 40.

Acc. Beseda gost glasi se kakor v stsl. *gosty* (gosti) 50, nasprotno pa davre m. dveri, duri 29 bis, posodi (kakor po *i*-sklanji za navadno: posode) 58.

Loc. najdeš zapuvidah 48, kakor da bi se sklanjala ta beseda po *a*-sklanji.

Instr. se končuje pravilno na *i*: durmi 55.

5. *u*-debla.

Pri našem prelagatelji nahajaš i *u*-sklanjo, i sicer:

Gen. *sinu* 14, 31, 55, 60, 75, 80 bis, *sadu* 38 ter, kadar gen. rabi za acc. 2, 4, 51, 55, 56, 64, 65, 67. Dat. *sinovi* 1, 50, 80 poleg *damu* (domovi) 34, 37, 49 *domu* 49 *sinu* 5 *svetovi* 2. Loc. *senovi* (sinovi) 66, poleg *miru* 63, 70 *rodu* 39 *sadu* 38.

Dual. nom. *sini* 71. Acc. *sinu* 35.

Plur. nom. *valove* 9 *vetrove* 9 *volkovi* 38. Acc. *sini* 40 *dari* 26.

Instr. *sinmi* 71.

6. Konsonantična sklanja.

Konsonantična sklanja se je zaran zgubila v nsl. in nahajamo, rekel bi, od nje samo še neke ostanke, sicer pa je prešla v *a/ɤ*- oziroma v *a/o*-sklanjo.

Sgl. nom. dan 12, 40, 44, 58, 59, 62, 67 kamen 20 kry 67 mat 7 oku 77.

Gen. dne 12, 40, 48, 58 *matere* 46 *kryvi* 60 bis; sicer pa imena 78 kamina 40 *telesa* 65, 76.

Dat. *materi* 6, 46, 63, sicer pa *detetu* 67 *nebu* 41.

Acc. dan 14, 47, 64 *mater* 62, sicer pa *cerquu* 68 za cerkev, kri 35, 52.

Loc. *dnevi* 6, 25, 40 *kamini* 40 *kri* 54, *drevesi* 55 *imeni* 21, 25, 28, 29, 66 *ymeni* 25 *quater*, 60 *jemeni* 31, 77 poleg *imenu* 1 *nebesi* 38 poleg *nebi* 34, 55, 76 i *nebu* 30 *očesi* 30 ter *telesi* (tellefsi) 69.

Instr. se končuje kakor pri *a/ɤ*- in *a/o*-debljih na *am*: *imenam* 46 *ymenam* 63 *jemenam* 8, 63, 65 *očesam* 77.

Dual. gen. *oči* 16, 18, 41, acc. *očesi* 77, instr. *očima* 40.

Plur. nom. *dnevi* 55 i *dnove* 63 *nebesa* 2 *ušesa* 42 *oči* 42.

Gen. *dni* 15, 21 *nebes* 26, 55.

Acc. *dni* 37 *čudesa* 55 *drevesa* 2 *nebesa* 42 *ušesa* 13, 42.

Loc. se končuje na *ih*: *nebesih* 68 bis, 76, 77 bis, 79 *ušesih* 69 poleg *nebesah* 77.

Instr. se končuje tudi pravilno na *i*: *semeni* 11.

Adiectiva.

Adiectiva se sklanjajo po pridevniški, oziroma zloženi sklanji: nebeski, nebeška, nebešku.

Gen. končuje se jedino na *iga* za *ega*: božyga 8, 13, 49, 80 dobriga 38 drugiga 3 družiga 45 eniga 3 hudiga 38 judovskiga 7 kriviga 5 peklen-skiga 36 perviga 12 puslidniga 12 svetiga 56, 57, 60, 63, 67 vigšiga 65 višiga 47, 54 živiga 68. — f. cele 43, 48 zaharyosove 60 etc.

Dat. ima končnico *imu*: davidovinu 1 galilejskinu 42 hišnimu 10, 12 izraelskimu 63 pervimu 39 poslednimu 12 skrivnimu 76 vdarjenimu 49 večnimu 72 ženefovimu 11 etc.

Acc. se končuje pri živečih bitjih na *iga*, sicer pa kakor nom.; za ženski spol na *o*, za srednji pa na *u*: bližniga 43 božiga 5 častniga 24 dobriga 26 hišniga 12 kryžaniga 20 vigšiga 17 itd. — božjo 13, 17, 19, 35 silno 15 veliko 33, 35 visoko 15, 16 zahariešovo 69 itd. — dobru 69 nebesku 36, 38, 77 veliku 33, 37, 45 itd.

Loc. se končuje masc., neutr. nepravilno na *im* m. na *em* i naš anonymus ne dela nobenega razločka med loc. i instr., kakor ga še dende-nešnji Gorenjec ne dela, ker mu je *em* in *im* enakoglasno ѣм; fem. pa na *i*, ki ga čitaj poluglasno, kder ně za *ji*: belim 20 dobrim 13 drugim 33, 35 figovim 55 galilejskim 56 mehkim 3 nebeskim 8, 77 nižišim 47 ovčym 38 pravim 13, svetim 55 itd. — f. babilonski 75 drugi 57 judovski 55 mojsesovi 63 pravi 20 tekoči 54 veliki 59 itd.

Instr. se končuje za masc., neutr. pravilno na *im*, za fem. na *o*: krivim 39 mladim 1 naznanjim 29 itd. — veliko 2, 40, 44 itd.

Dual. acc. simonova 35.

Plur. nom. se končuje pravilno na *i* za masc.: dobri, vbozi 79 itd., za fem. na *e*: zadnje, za neutr. na *a*: velika.

Gen. se končuje za vse spole na *ih*: dobrih 76 izvolenih 55 ječmenovih 18 mestnih 46 mladih 63, 77 modrih 58 neznanih 29 norčastih 58 poklicanih 12 pravičnih 76 setih: svetih 79 štirih 55 viših 54 zastopnih 58 itd. — ih izgovarjaj ѣh.

Dat. se končuje za vse spole na *im*: majhinim 64 modrim 58 povablenim 47, 50 starišim 36 višim 60 vbozim 3 etc. — im čitaj ѣм.

Acc. se končuje pravilno masc., fem. na *e*, neutr. na *a*: vnane 59 velike 8 itd. — božja 15 huda 80 suha 17 etc. Za neutr. pa se končuje nepravilno ali v narodu navadno i na *e*: christosove (dela) 2.

Loc. se končuje na *ih*: setih: svetih 77. — ih čitaj ѣh.

Instr. pa na *imi*: bolnimi 18 božymi 34, erodešovimi 53 glasnimi 55 modrimi 64 velikimi 64 zastopnimi 64 zepertimi 21 itd. — imi izgovarjaj ѣмъ.

Zaimek.

I. Osobni zaimek: *jas, ti i sebe.*

I. Sgl. nom. jest 4, 8, 11, 12, 15—17, 19, 22—29, 33, 34, 37, 39, 41, 43, 45, 46, 50, 52, 56, 57, 60, 62, 64, 66, 68, 70, 71, 72, 74, 76—78, 80
jes 66 est 4, 28, 34, 43, 54, 55 ie 39.

Gen. mene, dat. meni, mi, *me* 52, čitaj *mb*, acc. mene, me, loc. meni, instr. *mano* 3, 4, 12, 17, 34, 52, 61 *manoj* 56, 61, 62, 72, 82.

Plur. nom. mi, my, gen. nas, dat. nam., acc. nas, loc. nas, instr. nami.

II. Sgl. nom. ti, gen. tebe, sebe, dat. tebi, sebi, si, acc. tebe, te, sebe, se, loc. tebi, sebi, instr. *tabo* 3, 6, 7, 64 *taboj* 47, 62, 65, 76 *sabo* 23 *saboj* 8, 14, 15, 78. Plur. nom. vi, vy, gen. vas, dat. vam, vom 1, 2, 7, 8, 13, 19, 20, 24—27, 30, 33—36, 38, 39, 41, 43, 45, 48, 55, 57, 58, 60, 62, 66, 71, 72, 77, 78, 80, acc. vas. voc. vy, loc. vas, instr. vami.

III. Sgl. nom. zastopa m. on: jon 70 an 11 uni 51. f. ona, n. *onu*, gen. njega 29 nega 6, 11, 17, 19, 47, 71 njego 29 bis. f. ne 1, 67, 69, 70, 73 nei za nje 67, dat. njemu 15, 32, 47, 48, 53, nemu 3, 4, 6—8, 10, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 25, 26, 28, 32, 33, 35, 37, 42, 43, 46, 48, 51—54, 61, 63, 65, 70, 82 emu 51 nemo 26, 58 mo 18, 26, 51, 80, f. je 73 ne 7, 33, 65, 67, 70, 73 nei 46, 70 acc. njega, nega 4, 6, 7, 13, 17, 42, 43, 47, 48, 52, 63, 65, 67 ga. f. jo 1, 17, 33, 34 no 46, 54. n. je 13, 17 ne 40. loc. njemu 32 nemu 6, 28, 32, 63 unim 29. f. ne 65, instr. njim 29 nim 8, 9, 14, 16, 17, 35, 39, 46, 47, 56, 61, 67, 70, 82 nym 54 njem 29. f. no 46, 67.

Dual. dat. ima 1, instr. nima 77.

Plur. nom. zastopa m. oni, ony, ani 78, f. one, gen. nih 13, 15, 16, 19, 31, 33, 35, 37, 38 itd. *nig* 27 neh 6, 8—10, 13, 44, 49, 77, 79 njeh 29, 31 neih 17 jeh 29 ih 6, 18, 38, 56, 57, 66, 78, dat. nim 10, 12, 14, 16, 17, 21, 29, 30, 37, 40, 42, 47, 48, 53, 54, 57, nem 2, 3, 11, 19—21, 23, 42, 53, 58, 62, 68, 71, 74 jem 78 yem 1 njem 29 nym 7, 33, 47 im 4 ym 21 acc. nje 16, 37, 48 ne 12, 16, 21, 33, 37, 38, 40, 43, 46, 74, 77, 79 ie 1, 12, 27, 60, loc. nih, neh 78, instr. nimi, njimi 34 njemi 29.

II. Kazavni zaimek: *ta, ta, to.*

Sgl. nom. ta, ta, to, gen. tega 3, 5, 12, 17, 19, 24, 31, 43, 58, 60, 62, 63, 65, 67, 68, 70, 75, 77, 78 *tiga* 1, 4—6, 14—17, 20, 23, 24, 28, 33, 39, 45, 48, 54, 55, 59, 60, 63, 64, 68, 69, 71—76, 77, 80, 81, 82. f. te, dat. temu 1, 10, 20, 24, 29, 39, 43, 49, 50, 58, 63, 67, 74, 76, 77, 80 *timu* 2, 3, 8, 12, 14, 37, 39, 47, 49, 52 *temo* 11, 19, 63 *timo* 4 *tamo* 11. f. te 37, 63, 65, 70, 74, 80, 82 *tei* 48 *ti* 1, acc. tega 21, 61, 72, 74, 76, 78 *tiga* 1, 16, 17, 19—22, 39, 61, 76 *ta* 1, 63. f. *to*, *te* (to) 66, n. *tu*, loc. *tem* 2, 10,

13, 35, 40, 55, 56, 60, 62, 63, 77, 82 *tím* 1, 18, 40, 47, 55, 60, 62, 79 *temu* 63, 70 *f. te* 26, 37, 51, 57, 58, 66, 70, 72, 75, 82 *f. ti* 1, 3, 4, 13, 63, 75, *instr. tem* 1, 2, 6, 12, 13, 17, 42, 60, 70, 77, 79 *tím* 2, 27.

Dual. *instr. tima* 70.

Plur. *nom. ti, ty*, *gen. teh* 2, 18, 19, 34, 35, 42, 45, 50, 53—55, 61, 68, 74, 76, 78 *tih* 1, 4, 8, 14, 18, 19, 21, 47, 66, 78, 70 *ih* 76, *dat. tem* 4, 6, 7, 8, 10, 13, 18, 26, 44, 47, 50, 55, 57, 58, 63, 71 *tím* 3, 51, *acc. te*, *loc. teh* 74, 79 *tih* 2, 48, *instr. temi* 17, 18, 43, 43, 47, 61, 64, 69, 74, 82 *tími* 21.

III. Svojivni zaimek: *moj, tvoj, svoj, jegov.*

Sgl. *nom. moj, a, e, muj* 68, *tvoj, a, e, svoj, a, e, negov, a, o, nigov, a, o* 18, *gen. mojga* 25, 62, 66, 69, 77, 78 *moyga* 2 *moje, tvoiga* 69, 76 *tvoje, svoiga, svoje, negoviga* 16, *negoviga* 26, 42, 54, 65, *negove, dat. moimu* 8 *moimo* 48 *moi* 48 *tvoimo* 30, 63 *tvoi, svoimu* 52 *svoimo* 50, 52 *svoj* 45 *negovímu* 67 *negovi* 6, 16, *acc. moiga* 19, 27 *moj, moio* 10, 22, 32, 68 *moyo* 8 *moiu* 32 *tvoiga* 15, 43, 48, 52, 63 *tvoi* 65 *tvojo, svoiga* 48, 52, 57, *svoi, svojo, njegoviga* 16, 56 *negoviga* 51, 56, 71 *negovo, negovo, loc. moim* 66, *moym* 25, 28, 66, 69, 74 99 *tvoim* 30, 40 65, 69, 21 *svoim* 39 *svoym* 6 *negovim* 21, 67, *instr. moym* 12 *svoym* 6, *negovim* 21, 65.

Dual. *instr. tvoima* 40.

Plur. *nom. moi, moje, moja; tvoi, tvoje, tvoja; svoi, svoje, svoja; negovi, negove, negova, gen. moyh* 21 *tvoih* 48 *svoih* 3, *negovih, dat. moim, tvoim, svoim* 2, 15, 28, 45, 50, 57 *mom* 70 *negovim, acc. moje, tvoje, svoje* 42 *svoja* 16 *negove, loc. moih, tvoih, svoih, negovih, instr. moimi, tvoimi, svoimi, negovimi.*

Relativni zaimek se glasi: *kateri, a o, istotako vsakateri, a, o* 52 *poleg vsakoteri (stsl. который, который, kajk., koteri, šteri, r. который, кой)* 7 i *nekoteri* 21, 41, 60, 68, *gen. kateriga, katere, dat. katerimu* 6, 19, 21, 65, 70 *katerimo* 4, *kateri, acc. kateriga, f. katero* 19, *n. kateru* 11, 49, *loc. katerim, kateri, instr. katerim* 6 *katero* 30. Plur. *nom. kateri, katri* 3 *je pomota.* — Tu se naj še omeni oblika *ker (ker m., kateri še živi dendenesnji med narodom)* 12, 18, 19, 26, 60, 61, 66, 68, 70, 74, 80 *kir: ki* 3, 5, 11, 14, 34, 37, 46, 47, 76, 78 *kyr: ki* 34 *kir* ыже 51.

Всь: vús 31, 52 *vos* 14 *vsa, vse glasi se v gen. vsega* 57, 78 i *vsiga* 41, 45, *f. vse, dat. vsemu* 2, *acc. vsega, vsiga, f. vso* 35, *n. vse* 6, 11, 17, 24, 76, *loc. vsem* 45, *f. vse* 45, 54, *instr. vsem* 63, *f. vso.* Plur. *nom. m., f. vse* 29, 48. 67 *bis, 80, n. vsa* 15, *gen. vseh* 40, *dat. vsem* 16, *acc. m., f. vse* 5, 46, *n. vsa* 2, 15, *loc. vseh, instr. vsemi* 11, 60.

Zaimek *къто du* 3 *gdo* 20, 68, 77 *gdu* 3, 25, 43, 45, 55, 70 glasi se nikavno *nihče: пикъто* 23, 45, 48 *nihčer* 12, 24, 64, 66 i *nehče* 48, *n.*

ništer 11, 14, 22, 26, 35, 47, 73, 78, gen. nikoger 16, n. nister 25, 26, 28, dat. nikomer 8, 16, 42, acc. nikoger 53 (koger 50).

Od zaimka *съ, си, се* nahajaš samo gen. i loc. plur. *seh* i še to samo v sestavah: *dosehmal* 7, 25 *posehmal* 35, 60, 60.

Zaimkovo lastnost ima i sledharni *ѣждо, кождо* *ἕναστος* quisque 18 vsledharni 38 sledherni 62 vsledherni 63 vslehnerni 27, *hven* ima: vsačihèrni 125, *petr. kùzm.* pa vsáki.

Ako se ozremo konečno na sklanjatev, najdemo, da je blizo takeršna, kakeršna je dendenešnji. I to je popolnoma naravno, saj je nsl. Da pa vendar bivajo nekoje razlike med sklanjatvijo našega anonyma i med slovnisko sklanjatvijo, prihaja odtod, ker je prelagatelj pisal tako, kakor je govoril sam i kakor je govoril i govori prost narod v njegovem kraji. Zato nahajamo n. pr. v dat. sgl. *a/ъ*-debel poleg pravilnih sklonil *u* še končnico ali sklonilo *o*, kake oblike še dendenešnji več ali menj živé po nekod med prostim narodom. Zanimiv je sgl. loc. *a/ъ*- i *a/o*-debel na *u* i na *i*, i sicer zato, ker te končnice po nekod požira prost narod i govori n. pr. per sosed' ne pa: pri sosedu ali sosedu. Sgl. loc. se končuje na *i*, najdeš pa še i oblike na *e* (ѣ), kakor v starislovensčini, v kajkavščini i kakor še biva dendenešnji po nekod med panonskimi Slovenci. Besedo *gospod* sklanja naš prelagatelj sploh po *i*-sklanjatvi, kakor se je sklanjala v stsl. i sploh v XVI. i XVII. veku. Zanimivi so dalje acc. plur. masc. na *i*, v stsl. *ѣи*, koja oblika je dnes že zelo redka* (cf. «Ljublj. Zvon» VII., 565); ravno tako sgl. dat. *u*-sklanje na *ovi*: sinovi, svetovi, koja oblika še živi tu i tam na istočnem Malem Štajaru (na pr. psovi cani, sinovi). Tisto velja o dual. nom.-obliki: *sinì*. Konzonantična sklanjatev pa je že jako zlo opešala. Instr. sgl. i dat. plur. končuje se zvečine na *am*, vendar pa še najdeš tudi oblike na *om*; prva oblika živi še dendenešnji v ustih prostega naroda, ne pa povsod druga i slovnisko pravilna. Te oblike na *am* za *om* so dalje še zanimive zato, ker mené nekoji, da se da ravno po njih določiti starost kakega rokopisa («Ljublj. Zvon» VII., 433 do 436), opiraje se na činjenico, da so v XVI. i še celo v XVII. veku pisali slov. pisatelji v imenovanih sklonih zvečine oblike s končnico *om* pri *a/ъ*-deblih i da je vplival *a* plur. nom. neutr. *a/o*-debel na dat. plur. i še le pozneje na instr. sgl. *a/o*-debel i po analogiji i na dat. plur. i na instr. sgl. *a/ъ*-debel. To vse stoji. Ako pa pomislimo, da najdemo pri naših starih pisateljih od XV. veka naprej poleg oblik na *om* oblike na *am* (v izpovedni molitvi iz XV. veka najdeš že dat. plur. *priseganyem*, *sveticom* [*a/ъ*-debel] i *deylam* [*a/o*-debel] poleg sgl. instr. *jezikom*; v sgl. instr. v prisežnih obrazcih kranjskega mesta iz Predtrubarjeve dobe: *rečinem* II., loc. *premožeinem* II., III., dual. instr.

* Metelko, Lehrgebäude d. sl. Spr. 178 našteva nekoje samostavnike, ki še obrazijo acc. plur. na *i*: *dní, darí, nohtí, trakí, ljudí, plotí, mostí*, «welche im nom. gern das augmentum annehmen».

perstama V. i plur. dat. peryatelam II. — Pri ogerskih Slovencih pa najdemo i pisatelje pišoče jedino pravilni *om*; n. pr. Košič v predgovoru k svoji knjižici: *Kratki Návuk Vogrszkoga Jezika za Zacsetnike l. 1833: jezikom XI, XII mlejkom XII orožjom X potrdjavanjom XII ravnanjom VI vezanjom VI poleg peroutami XI, XII itd.*), če tudi prevaguje pri tem pisatelji zdaj ta, pri onem zdaj ona oblika, tedaj menda smemo soditi, da so te prikazni različne pisave bolje lokalnega nego temporalnega značaja, i da jim je vzrok iskati v organskih prikaznih, kajti narod ne izgovarja povsod vseh glasnikov jednako, nekotjih niti ne more izgovoriti.*

Pri adiectivih kočujeta se sgl. gen., dat. na *iga, imu* (v rokopisu kranjskega mesta so poleg *iga, imu* i končnice *ega, emu*) i sgl. loc. dosledno *im* za *em*, nikoli pa *imu*, koja oblika živi po nekod v narodnih ustih. V sgl. acc. *a*-debel najdeš poleg oblik na *o* se končujočih i oblike na *u*, dasi silno redko; tisto velja za pridevnike v sgl. acc.

Omeniti je, da se i pri zaimkih nahajajo pravilne dendenešnji sploh veljavne oblike poleg nepravilnih; osobito pa so poudarjati sgl. i pl. gen., dat., loc., instr. zaimka *тъ, та, то*, ki se glasi *tęga* i *tęga*, *temu* i *tęmu*, *tem* i *tęm*, *teh* i *tęh*, *temi* i *tęmi*, in sicer bivajo prve oblike (z *e*) po priliki tolikrat kakor druge (oblike z *i*); dočim nahajaš pri pridevnikih sgl. gen., dat. etc. oblike jedino na *iga, imu* etc., a nikoli na *ega, emu* etc., kar bi dosledno pričakovali, ker je ravno sklanjatev pridevnikov v neki tesni notranji zvezi z zaimkom *тъ, та, то*: gl. «Ljublj. Zv.» VII., 566—570.

* Naš prelagatelj, kakor vsi pisatelji do novejšę dobe, pisali so tako, kakor so govorili, kakor govori narod, med kojim so bili rojeni i med kojim so bivali. Tako storil je i naš pisatelj, rodod Dolenjec nekde blizo Ljubljane. Pisal je n. pr. sgl. nom. acc. neutr. zvečine na *u* (pa tudi na *o*), ker na Dolenjskem govore *delu, letu*; ravno tako je pisal zvečine *am m. om (em)*, ker na Dolenjskem sploh prevladuje *a*. Imel sem učence Dolenjce, ki neso mogli izgovarjati v končnicah *o* nego izgovarjali so *a*, n. pr. podaj mi svoja roka, i po dolgem trudu izgovorili so nekak glasnik med *o* i *a*, ki pa je še vedno bolje nagibal *a*-ju nego *o*-ju. Jednako se je godilo nekemu drugemu dijaku, tudi Dolenjcu, ki nę mogel izgovoriti *ѣ*, nego izgovarjal je na njegovem mestu *i*: *vira* za *vřra*. (Stapl. rič m. rčę.) Pokojni Fr. Levstik, naš največji nsl. slovničar, n. pr. pa nę imel sluha za *ѣ*, t. j. v govoru ga nikdar nę razločeval od navadnega *e*, naj si še tako razločno izgovarjal *ѣ*. Koji Slovenec pa more pravilno izgovoriti *ř*? V posameznih oddelkih i krajih bivajo razlike v izgovoru, ki imajo svoj vzrok v organskih prikaznih, koje pišo i naravni pisatelji, ki se neso bavili z jezikoznanstvom slovenskim i slovanskim; i taki pisatelji sō bili vsi naši stari pisatelji. — Dalje pa ne smemo pozabiti, da so gotovo vsi čitali i kaj slovenskega, pa si je vsak od drugega prilastil kaj v pišavi, kar ni bilo po njegovem izgovarjanji. Gorenjski prelagatelji sv. pisma sploh pišo za neutrum *u*: *blagu*, pa tako Gorenjec ne govori. Tudi *ej* za *ѣ* pri njih je vzeto od Dolenjcev. — To vendar velja samo za poznejše pisatelje; naš prelagatelj še nę imel dosti slov. berila na razpolaganje.

B. Spregatev.

1. Pomožni glagol s korenoma ЪЪ, ЈЕС.

Pomožni glagol *biti* sprega naš prelagatelj, kakor ga spregamo denedešnji. Sgl. I. sem 33, 34, 52 etc. i *sim* 33; II. *si* i često: *se* 3, 52, 53, 63, 68, 69, 73, 76, 77; III. je 1—82. Dual. I. *sva*; II. *sta*; III. *sta*. Plur. I. *smo*, II. *ste*; III. *so*. — Negativni pomožnik pa piše: Sgl. I. *nesem* ꙗѢСМЪ 41 *nesim* 8 *nisem* 14 *neisem* 4, 8 62, 82 *njesem* 4; II. *neisi* 60, 70 *nisi* 4, 40; III. *nei* 7 bis, 11, 15, 28, 30, 41, 44, 45, 48, 50, 52, 54, 61, 67, 68, 70, 74, 78 *ni* 12, 18, 22, 48, 78. Plur. I. *nismo* 35; II. *neiste* 66, 78 *niste* 19; III. *neso* 37, 43, 47, 50, 70 *niso* 14, 16, 21, 22, 24, 29, 50 itd.

2. Glagol имѢТИ.

Blizo tako se sprega i negativni glagol imeti. Sgl. I. *nemam* 2, 19, 26; II. *nemaš* 36, 50; III. *nema*. Plur. I. *nemamo*; II. *nemate* 16, 55; III. *nimayo* 7, 37.

Navedena glagola, osobito pa *nesem*, zanimiva sta zato, ker nam kažeta, da je naš prelagatelj pisal za stsl. naglašeni Ѣ—e, oziroma *ei*, *ie*, kakor to sploh zahteva slov. slovnica, i le redkokedaj *i*. Zanimiva je ta pisava zato, ker še denedešnji nismo jedini v njej. Velika večina slov. pisateljev piše *nisem*, *nisi*, *ni* (nekoliko časa pisali so celo *nijsem*, *nijsi*, *nij*), sklicujoči se na prve (stare) nsl. pisatelje. Naši prvi nsl. pisatelji bili so Dolenjci, ki govoré po nekod mesto stsl. Ѣ vsele *i* (gl. zgore opasko). Popolnoma naravno je, da so naši najstari slovnisko neizobraženi pisatelji pisali tako, kakor govori narod. Ondot, koder še živi v narodovih ustih Ѣ, govori se i povsod na svojem mestu. Ker še tore živi Ѣ med narodom i se v nsl. piše z *e*, ako je naglašen n. pr. *delo*, *dete*, *letó*, zakaj pa se zanemarja Ѣ v *něsem* i se nadomestuje z *i*? *nisem* govori samo mali del Slovencev, o čem nám svedoče i obilni starejši nsl. pisatelji. Pri našem prelagatelji najdemo sploh, da rad zaznamuje Ѣ, zato i piše: *veim* вѢМЪ 39 *poveim* 2, 3, 8, 19, 23, 25, 26, 33, 34, 36, 39, 41, 43, 45, 55, 57, 58, 60, 62, 66, 68, 70, 77 *zapoveim* 78 *vei* вѢСТЬ 19 *veimo* 23, 53, 61, 66; *veiste* 55, 66 bis, 71, 78 poleg *veste* 58.

Ostali glagoli spregajo se zvečine pravilno: *nesem*, *nesesh*, *nese*; *neseva*, *neseta*, *neseta*; *nesemo*, *nesetě*, *neso*. Plur. III. najdeš zvečine krajšo in pravilnejšo obliko: *bežee* 29; *gredo* 56, 58 *odprō* 57 *perneso* 13 *porekō* 55 *predo* 45 *reko* 19, 21, 23, 68, 74 *sede* 47 *terpe* 79 *zbero* 76. Poleg pa nahajaš i daljše včasih prav lokalne oblike: *hodio* ходѢТЬ *hodě* 29 *rastejo* *rasto* 45 *sejejo*: *sejo* 45 *smilio*: *smilě* 37 *veryeio*: *verujō* 13 *začudyo* 67 *vidio*: *vide* 2, 20, 43 *nevidejo* m. *nevide* 13 ravno tako *živejo* m. *žive* 29. V *nevide-jo* i *žive-jo* lahko jasno vidiš, da se je sprva govorila i pisala krajša oblika: *vide*, *žive*. Po analogiji glagolov V. 1. pridejalo se je osebito

III. pl. *jo* (жѣть) na krajšo obliko III. pl. Mi imamo tore v teh slučajih krajšo i daljšo obliko III. pl. — Oblike: zakyo: čakajo 57 ysganiayo 17 povšlišjeo: poslušajo 29 spravlaio 45 so popolnoma pravilne.

3. Zapomniti je še spregatev glagola: hoteti.

Sgl. I. hočem 8, 11, 12, 15, 17, 30, 35, 39, 43 očem 24. Poleg te oblike pa še živi arhaistična oblika: hočo 11, 21, 61, 66, 68, 92 očo 66 ravno tako nečo 21; II. hočeš 14, 16 hoč 10; III. hoče 17. Plur. I. hočmo 16 očmo 18. II. ošte 3.

Imperativ. Poleg popolnoma pravilnih oblik: gledai 8, 62, 65 poidi 8, 43, 47, 49, 51, 61 reci 8, 73 izmi 30 neferdamujte 30 pojte 64 poveite 20, 50 recite 1 bis, sturite 7 verzite 50 zajmite 7 zvezite 50 najdeš menj navadne: ime: imej 52 čitaj imь, imi: imej 52 čitaj imь, piše: piši čitaj pišь plači: ~~ne plačj (plakaj)~~ se 46 povi 8, 70 čitaj pòvь, kajti ej (od éj) nena-glašeno i v zadnji slovki naglašeno prehaja prek *i* na poluglasnik poleg povej 53 rece: reci 71 čitaj recь i nepravilne: reči: reci 15 veruvajte: verujte 66.

Infinitiv. Nedoločnik se končuje pravilno na — *ti*, vendar piše naš prelagatelj i *iete* ити 61 čitaj jьть, tako govore še zdaj po Gorenjskem. Glagolom II. vrste končuje se nedoločnikovo deblo na *ni* stsl. нѣ: dotikniti 16 vzigniti 41. Glagolom III. 2. pa se končuje nenaglašeno deblo na *i* (=ь) za *e* (ѣ): veiditi: вѣдѣти 13, 14, 57 viditi 63 čitaj vėjdьть, vidьть, ali naglašeno iemeti иметѣти 17, 80 čitaj jьмѣть.

Participium. Naš anonymus rabi i često particip praes. II. i praet. II. kakor i part. praet. pass. V rabi participov je vendar včasih nesrečen.

Partic. praes. act. I. čita se samo jenkrat: molče 14; a partic. praes. act. II. nahajaš često: doječ, a, e 55 dopadeč, a, e 64 goreč, a, e 57 govoreč, a, e 42 ležeč, a, e 49 noseč, a, e 55 sedeč, a, e stoječ, a, e 35 rekoč, a, e 1, 4, 34, 47 itd. — Poleg teh i inih pravilnih oblik pa naletiš i na nepravilne: zuiiez za čujoč, a, e 57 dereč za deroč, a, e 38 karstyteoč za krsteč, a, e 31 puslušaič za poslušajoč, a, e 13; ravno tako: slišayeč za slušajoč i to za poslušajoč, a, e 42 vpiječ za vpijoč, a, e 4 vedooč za videč, a, e 13. Nepravilen je i partic. prideyoč za pridoč i to m. prihajajoč, a, e 55, ker je priti glagol dovršnik, i od dovršnikov ne obrazujemo partic. praes. nego samo od nedovršnikov.

Partic. praet. act. I. se ne nahaja, pač pa jako često II. i to pravilno: iemel имѣль 13, 18, 52, 73, 77 itd. vganol 70 rekel 2, 7, 10—12, 14, 35 itd. veidel 17, 18, 70 videl 18, 40, 43, 47, 82 živel 43 itd. — i nepravilno i sicer zato, ker nemamo znamenja za poluglasnike: šal (šla, šlo): šel (šla, šlo) шѣль, a, o 8, 17, 43, 54, 56 itd. peršal 26, 49 peršol 21 prišal 32, 50 nešil нашѣль 34 obšil 35, 46 pošil отъшѣль 51 padil паль, a, o 35 popadil: popal, a, o 52 rekol 2, 3, 8, 13, 17, 26, 27, 30, 33, 35, 39—41, 43—45, 47, 48, 50, 51, 53, 54, 57, 58, 60—62, 64, 66. — doteknel дотѣкнѣль 42, 46 dotiknel 8 povernel 44 vzdehnel 42 vzignel 18, 13 pertiknĭl 70 stegnĭl 8

vernil 6 vziŋnil 44. — hotil хотѣл, a, o 3, 43, 52, 66 sedil 35 vedil 3
veidil 7, 49 vidil 5, 12, 14, 18, 19, 21—24, 35, 43, 44, 49, 55, 56, 60, 63,
67, 70, 79, 82 vidil 21, 23 živil 35 molčol 14, 50. — Zanimiva je še oblika
ozrel, a, o: (Jezus se je okoli ozrel) 54 — govoril говорил, a, o 29
kerstel 3, kupel 33 menel 27 naredel 33 odrešel 67 ogovorel отговорил 43
povabel 47 pravel 55 prestrašel 65 skrēl 64 sturel 42 svetel 16 vpel 14 zaupel
14. — delol дѣлать 66 držol 19 klukol 41 končol 50 oznanivol 24 perbli-
žavol 40 perbližovol 1 pelol 18 pellol 35 pogledol 42, 54 pokazol 15, po-
klicol 7, 37, 39, 56, 77, 82 poslol 2, 12, 15, 21, 24, 27, 28, 33, 50, 55 sesol
17 slišol 2, 8, 14, 28, 50, 51 ukazol 1, 33, 55 vdinol 12 vprašol 14, 25, 37,
48 vstol 43, 46, 49, 54, 57 zapovedol 8, 28, 37 zavezol 43 zgajno: zganjal
17 zmankol 39 žegnol 6 itd. itd.

Partic. præter. pass. nahajaš tudi jako često pravilno i nepravilno obražen:
češen: češčen, a, o 66 keršen: krščen, a, o 80 očišen: očiščen 2, 8 odpu-
šen: odpuščen 30, 49 dopolnen: dopolnjen, a, o 1 hvalen 66 zahvalen 67
izvolen 55 ohranen 13 povablen 7, 48, 50 preminen: premenjen 16 rizdelen 17
zgloblen 18, 34 zgublen 34 položen 20 pervezan 1 vdinan 22 žegnan 76
nasičen 79 okračen 55 rezodeven: razodet 6 skriven: skrit 14, 40 pahnen 8
praebernen: preobrnjen 23 zaklenen 58 itd. itd.

Ker naš prelagatelj, skoro bi rekel, ne pozna skupine šč; zato so i
oblike, kakor prve štiri gori navedene, pravilno (vsaj za prelagatelja našega)
izobražene. Tisto velja i za oblike, kakor je naslednjih deset, v kojih ne
mehča *l* i *n*. Lepe i popolnoma pravilne so oblike, kakor nasičen, okračen.
Ravno tako so poslednje tri oblike: pahnen, prebrnen, zaklenen, popol-
noma pravilno izobražene, vendar bi si upal trditi, da je je obrazil anonymus
po naključji pravilno zato, ker ne mehča *n* i *l*. Pahnoti, preobrnoti, zaklenoti
so glagoli II. vrste i jihovo deblo tore ne končuje na *i* ali *ni*, i trpno-pretekli
deležnik se tore tudi ne more obraziti od: pahni-, preobrni-, zakleni-
(kakor pri glagolih IV. vrste: brani-, hrani- [pre]meni-), ampak od krajših
debel: pahn-, obrn-, zaklen-. To pravilo velja. Ne moremo sicer tajiti, da
je v nsl. pri glagolih II. vrste neka nepravilnost glede obraževanja trpno-
preteklega deležnika, i še ta slovniška prikazen ne dovolj pojasnjena. Ob-
žalovati je da se izdajatelj «Slovenskega berila za peti in šesti gim-
nazijski razred» ne držal tega pravila v šolski knjigi, kakor tudi ne več
obrazil glagolov: dvignoti, mahnoti, pahnoti, ampak: dvigniti, mahñiti, pah-
ñiti itd. Prve oblike žive popolnoma še dendenešnji med kajkavskimi, štajar-
skimi i prekmurskimi Slovenci, druge pa menda nikder; barem jaz sem
slišal v zapadnih krajih slovenskega kolotača samo izgovarjanje: pah'n't',
mah'n't', dvig'n't'. Metelko ima povsod nitъ. Ker je v izgovarjanji glagolov
II. vrste v nedoločniku tolik razloček, zato smo tega mnenja, da je v tem,
kakor v inih enakih i tem podobnih slučajih, ozirati se na druga slovanska
narečja i na staroslovenščino. Stsl. ima v navedenem slučaji svoj ж:

ДВИГЪТИ, ПАХИЪТИ itd.; ina slovanska narečja pa *u*, ker jim *u* nadomestuje nosni ѡ; mi Slovenci pa imamo povsod na mestu ж svoj *o*, menda z jedino izjemo: *muka* мѡка i njenimi izpeljankami, kde nam ж nadomestuje *u* (nikoli pa *i*), i ne moremo nikakor razumeti, zakaj bi ravno v nedoločniku pri glagolih II. vrste bila ta izjema.

Substantivum verbale, glagolnik, nahajaš prav često, ki je, kakor partic. præt. pass., obražen pravilno i nepravilno: česene 65, 69 dopadane 16 jokane 8, 76 klepetane 50, 76 krailuvaine 65 molene 6 obiskane 69 obrezuvaine 67 očišene 63 očišuvaine 7 odpušaine 4 oznanuvane 65 pohuišuvaine 77 pohuišuvane 77 poslušaine 13 potriplene 52 povračaine 62 preganane 79 prægrišene 52 pričovaine 62 romplaine 26 sedene 71 scripaine 8 služene 73 terplene 51 itd.

S teh navedenih redkih vzgledov je že prevedeti, da naš anonymus rabi glagolnik pravilno v tem, da ga obrazi od glagolov nedovršnikov; nahajaš pa vendar, da si redkikrat, da ga obrazi i nepravilno od glagolov dovršnikov: očišene, prægrišene.

III.

Skladnja.

Substantiv.

O substantivu je omeniti, da ga naš prelagatelj često nadomestuje s pridevnikom. Pridevnike pa substantivira s tem, da deva po vzgledu tujih jezikov i proti duhu slovanskih narečij zaimek *ta, ta, to* ali števnik *en, ena, eno*, ki mu služi za spolnik ali členek pred adjectiva, n. pr. bolni: nad temi bolnimi za nad bolniki ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων 18 gobovi; ti gobovi m. gobovci 3 krivični: jest zahvalim tebe, Bug, de nesem koker drugi ludie: Rezbiniči, krivični, Prešustniki ἄδικοι *ass. неправедници* *zogr. неправедьници* 41 maloverni za maloverniki, *küzm. maloverci* 45 mladi: s tem mladim, ž ne mladim za z mladičem = mit ihrem jungen, *assem. zogr. жраба съ нимъ* 1 mlajši der jünger(e) оученикъ *discipulus* μαθητής 30, 53 ta mrtvi ὁ νεκρός 3, 46 noseči no doječī: Ve pak tem nosečim no doječim 55 ti slepi za slepci 3 stariši za *küzm. roditelje* *assem. zogr. родители* γονεῖς 63 ti vbozi: tim vbozim je ta s. evangelium pridigovan *küzm. siromakom* se evangelium nazviščava pauperes πτωχοί 3 ta viši: kadar je on bil v tiga višiga hišo peršel *küzm. pridoči* Jezus vu hižo toga poglavnika princeps ἄρχων 54, 60. — Nahajaš pa i: sovražni človik inimicus ἐχθρός 10 poleg pravilnega sovražnik 10 glušec ὁ κωφός 42 gobovec 8, 44 mutec ὁ ἄλαλος 42 etc. etc.

Artikel.

Kakor so sploh slovenski po latinskem i nemškem odgojeni pisatelji od XV. veka naprej pisali spolnik, tako ga nahajamo dosledno i pri našem prelagatelji. Jedva bi verjeli, da je prelagal po latinski pisanih evangelijih, ko bi nam tega ne povedal sam i ko bi iz tistih ne prepisal svojih «pericope». Vsakternik bi prvlje verjel, da je prelagal po nemškem izvirniku, ker ta jezik ima spolnik; latinščina ne treba spolnika, ker je v sklonih dovolj krepka, kakor slovanska narečja, izvzemši bolgarsko. Naš prelagatelj piše spolnik, recimo v nemškem duhu, jako pravilno in jako dosledno, tako da bi bil p. M. Pohlin ž njim lahko zadovoljen i bi se mu ne bilo treba pritoževati o njem kakor o drugih, ki «den artikel gar oft zierlich auslassen». Pri spolniku kakor v vsej skladnji vidimo, kako mogočno je vplival na prelagatelja nemški jezik, duh nemškega jezika, i le tu i tam imel je dovolj sile, da se mu je odtegnol i jo povedal po slovenski.

Adjektiv.

Pridevniki so prosti i zloženi kakor dendenesnji, sicer pa ně o njih omeniti nič posebnega. Da morajo često nadomestovati samostalnike, o tem je bil že govor pri samostalnikih. Presežnik — superlativ — obrazil je s pomočjo partikule *nar*: narpoprej *math.* прѣвѣе *ostr. assem. zogr.* прѣжде *πρῶτον* 45 narmanše 11 nar ta mani *zogr.* мѣний ѓ νεώτερος 74 nar tu vegši 11 itd. itd.

Numerale.

Pri glavnih števnikih ne stoji poved vsele v jednini v srednjem spolu, kakor to zahteva slovenska slovnica, nego često v množini: ondakaj so belle postavljene šest kamenate krugle *ass. zogr.* бѣ же тоу водоносъ камѣнь шесть лежатъ *p.* bylo tam szešć stągiew kamiennych *s.* ондѣ бијаше шест воденијех судова 7 ti drugi devet, ke so: kde pa je drugih devet *küzm.* gde ji je pa ti devet 44 prišli so deset gobovcov *küzm.* srelo ga je deset gobavi možov *assem. zogr.* сѣрѣте и десать прокаженъ мжъ 44. Nahajaš pa i pravilno šteto stvar od pet naprej v rodilniku: pet je bilo mej nimi norčastih inu pet zastopnih no modrih *küzm.* pet ji je pa ž nyih bilo čedni, pet pa nori *assem. sogr.* пять же бѣ отъ нихъ боуи и пять мадръ *p.* pićć z nich bylo gļupich, a pićć мадрых 58 pobrali so koscev sedem korb *küzm.* nábrali so sedem košarov *zogr.* възаша седмъ кошъницъ *s.* накупише седам котарица *p.* zebraeli siedm koszów 37 sedem drugih duhov *küzm.* sedem drugi dühov *zogr.* другыхъ седмъ *s.* седам другијех духова *p.* siedmi innych duchów 17 bodete sodili teh dvanajst zlaht Izraela *küzm.* sodeči dvanajset narodov Izraelski 62 stu čebar oila *küzm.* sto ba-

tušev olija *zogr.* сътомь мѣръ олѣа 37 stu štarjev pšenice *küz.* slo ko-
rušov pšenice *zogr.* сътомь корь пшенице 37. — Števniki od pet naprej
pa imajo i pridevnikov značaj ter se skladajo s štetu stvarjo v številu i
sklonu: desetim devicom 58 na dvanajstih stoleh *matth. assem. zogr.*
на двою на десѣте прѣстолоу 62 ob sedmi uri 51 ob anajsti uri 12 od
dveh 18. — Neobično je reči: stopil je v teh istih čolnov eden *küz.* sto-
pivši pa vu edno ti ladj *assem. zogr.* възлѣзѣше въ единѣ отъ корабичню
35. — Popolnoma napačno pa je: on je vzel te sedem kruhe *λαβὼν τοὺς*
ἑπτὰ ἄρτους die sieben brode. *küz.* reče lepo: vzeo je ti (i. e. tih) sedem
lebov krúha; ravno tako *stsl. zogr.* примѣ седмь хлѣбѣ s. үзевши ониѣх се-
дам хлеба *p.* wziąwszy siedmioro chleba *b.* kato zě sedmь-tě hlěba * 37 vzel
je sabo te dvanajst jogrov *παράλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα* nahm die zwölf
jünger *küz.* gda bi pa k sebi vzeo ti(h) dvanajset *zogr.* поимъ же оба на
десѣте s. ima: үзе дванаестирицу, *b.* zě pri sebe si dvanasetь-tě *p.* i wziął
dwunaście 14 itd. itd.

Pri ločilnem števniku (numer. distribut.) nahajamo pravilno v srednjem
spolu samostalno rabo: doje (t. j. dvoje) mladih golobcov, *p.* dvoje gołabiat
num. cardin.: дѣва пѣтѣница голѣбина; ravno tako *küz.* dva mlada goloba
b. двѣ гѣлѣбчѣта s. два голуѣбича 63.

Pronomen.

Stapletonovih evangelij prelagatelj stavi često posestno zaime (pronom.
possess.) na mestu povratnega (pron. reflex.) n. pr.: moj: jest sem en dober
pastir inu znam moje (m. svoje) ovčice 22 jest čestim mojga (svojega)
očeta 19 jest sem moja (m. svoja) ovca nešil 34 est sem moj (m. svoj)
denar nešla 34 jest ne išem moje časti 19 — tvoj: de se ke ob kak
kamen v tvojo (m. svojo) nogo ne spotakneš 15 stegni tvoje (m. svoje)
roke no položi je notri v moja stran 21 koku pak ti vidiš eno troho v tvoiga
brata očesi inu bruna v tvoim (m. svojem) očesi ne vidiš 30 koko moreš
ti h tvoimo (m. svojemu) bratu reči 30 izmi poprej brunu iz tvoiga (m.
svojega) oka 30 vzemi tvoj (m. svoj) list 39 bis, ti imaš boga lubiti iz
cele tvoje (m. svoje) pameti; inu tvoiga (m. svojega) bližniga koker sam
sebe 43. — negov: ob te uri te večerje je negove (m. svoje) hlapce von
poslol *küz.* poslal je slugo svojega vu vōri te večerje *assem.* посла раба
своего въ годѣ вечера *zogr.* посла рабѣ своѣа въ родинѣ вечера *b.*
provodi rabь-tь si s. посла слугу своѣа *p.* poslal sługe swego 33.

Ravno tako nahajaš čisto po nemškem često pron. pers. III osebe za
povratni zaimek, n. pr. neh: no so šrajali no gori vžignili neh (m. svojo)
stimo *küz.* oni so pozdignoli glas svoj 44 ti voržejo neh (m. svojo) mrežo

* Ker nēma tiskarna dovolj cir. črk, morala se je posluževati često latinskih.

noter v to morje 56 perprič zapuste oni neh (m. svoje) mreže *küz*m i precí nihavsi vlake svoje 56 nebesku kraljevstvu je glih desetim devicom, katere neh (m. svoje) lampe vzamejo *küz*m. . . . štere so vzele lampase svoje *matth. zogr. . . .* љже примѣша свѣтильнигы своя *b.* koito zēha svetilnicy-tě si s . . . uzeše župke svoje 58 de bi se oni mogli izgovoriti neh grehov *küz*m. zdaj pa zagovora nema jo od greha svojega *assem. zogr. нѣнѣ* же вины не имѣтъ о грѣсѣхъ своемъ *b.* за грѣхове-тѣ си извиненіе пѣматъ *s.* izgovora ne hэ имати за гриехъ свой *p.* nie majú wymówki z grzechu swego 78. — nih: kedar so oni nih oči gori vzignili *küz*m. prizdignovši pa oči svoje *assem. ostrom.* възведѣше же очи свои *b.* дигнѣххх очи-тѣ си *s.* подигнувши очи своје *p.* podniósłszy oczy swe 16 te modre vzamejo to volei v te posodi no nih lampe *küz*m. te čedne so pa vzele oli v posodaj svoji z lampami svojimi *assem. matth. ostrom. zogr.* мѣдрѣца приѣша олей . . съ свѣтильнигы своими *b.* разумны-тѣ зѣхх масло съсъ свѣтилници-тѣ си *s.* mudre uzeše ulje sa žiścima svojima 58. — nei: za nje m. svoj: vzdigne ena žena mei tem folkam nei štimo gori *küz*m. zdignovša nika žena glas svoj med ljudstvom 17. — ne za svoj: (žena) začne negove noge močiti ž ne solzami inu ž ne lasmi ne glave sušiti *küz*m. . . i z vlasmi glave svoje je brisala *assem. ostrom. zogr.* власы главы своея отирааше *b.* съ космы-тѣ на главѣ-тѣ си *s.* косом од своје главе 70 bis, perstopi h gospodi ta mati teh otrok Zebedei ž ne sinmi *küz*m. teda je pristopila k njemi mati sinov Zebedeušovi z svojimi sinmi *matth. zogr.* тѣгда пристѣжи мати . . съ сынома своима *b.* тогазѣ пристѣжи майка съсъ сынове-тѣ си *s.* тада приступи мати са својим синовима 71 Marta ga je gori vzela v ne hišo *küz*m. marta ga je prijela vu hižo svojo *assem. ostr. zogr.* Марта приѣтъ и въ домъ свой *b.* Martha prię go u domъ-тѣ si s. Marta ga primi u svoju kuću 73 itd.

Često je najti i pron. person. za pron. possess. nih: njemu je pokazol vsa kraljevstva tega sveta inu nih čast *s.* pokaza mu sva carstva i slavu njihovu 15 zaperli so veliko množico rib ino nih mreža se je tergalā *küz*m. trgao se je pa vlak njihov 35 na nih sadu ih imate poznati *küz*m. ž njihovoga sada je poznate *s.* po rodovima njihovijem paznaćete ih 38 poslāl je svojo vojsko inu je te bojnikе končol inu nih mestu zažgal *küz*m. pogūbo je ľudomorce one i mesto njihovo je zēžgo *s.* град њихов запали 50 kader je pak jesus nih hudobo merkol. *küz*m. znajoči pa Jezus hūdobo njihovo *petret.* poznavši pak Jezus jálnost njihovu *s.* разумјевши Исусе лувкаство њихово 53 itd. — neh: kadar je jesus neh vero vidil *petret.* videvši Jezus veru njihovu *b.* като видѣ Исусе тѣхнѣ-тѣ вѣрѣ *s.* видјевши Исусе вјеру њихову 49 kadar je pa jesus neh misli videl, *petr.* gda bi videl Jezus mislenja njihova *küz*m i vido je Jezus misli njihove *s.* videći pomisli njihove 49 peršel je ta neh sovražnik *petr.* dojde nepriatel nyegov *hren.* prisal je njegov sovražnik *küz*m. prisao je nyegov nepriatel *s.* doђе

njegov prijatelj 10 potle pride hudič inu vzame neh besedo von iz nih serc *petr.* potle prihagya vrug te jemlye reč iz nyihova serdea *küzm.* potom pride vrug i vzeme reč od srca nyihovoga s. po tom dolazi ђavo i uzima riječ iz srca njihovoga 13 neh angelci vdyo vsak čas to obliče moiga očeta *petr.* angyeli nyihovi vide vsegdar lice otca mojega *küzm.* anjelje nyihovi vsigdar gledajo obraz oče mojega s. анђели њихови гледају лице оца мојера 77 vsaj de bode dopolnenu tu govornjene, kir je v neh postavah zapisanu *petr.* ko je vu pravde nyihove napisano *küzm.* naj se spuni reč pisana vu pravdi nyihovoj s. да се збуде рјеч написана у закону њиховом 78 zveličani so ti vbozi v tim duhu, zakaj neh je tu nebesku krailevstvu *petr.* . . ar je nyihovo nebesko kralyevstvo *küzm.* . . ar je nyihovo kraljevstvo nebesko b. защото е тѣхно царство небесно s. jer je njihovo nebesko carstvo 79 bis. — neih: on pak je veidel neih misli *petr.* on pak videvši mišlenja nyihova *küzm.* on pak vidoči nyihove misli s. on znajući misli njihove 17 itd.

Particulæ.

a) Prislöv.

а) Krajevni prislovi: ker (kder): (načisti duh) vandra skozi suha mesta inu iše, ker be on mogel najti eno počivališe 17 pelaj gori, ker je visoku 35, 72. ke (kde): ke očmo kupiti kruha *hren.* kej kupimo kruha *küzm. petr.* odkud *πόθεν* unde b. отъ дѣ да кушимъ хлебъ s. gdje ćemo kupiti hljeba 18 de se ke ob kak kamen ne spotakneš *hren.* de se kěj ne vdariš *μῆποτε* 15 no ti drugi, ke so *hren.* kěj so ty devet *petr.* gde ih je devet *küzm.* gde ji(h) je pa ti devet *ποῦ* ubi b. а дѣ съ деветима-та s. gdje су деветорица 44. ke drugde: keder bi ke drugde bilo, bi vom hotil povedati. Ini pisatelji imajo načinov prislov: *dalm.* kadar bi taku ne bilo *hren.* kadâr bi dèrgâči bilú *jap.* aku bi pak takú ne bilú *petr.* da bi drugače bilo *küzm.* da tak ne bi bilo, povedao bi vam 66. noter za notri 3, 17, 26, 56 notre 26, 40, 51, 69 ter, 75 notri 21. ondakaj: ondakaj so pakh postavlene belle . . . krugle *hren.* ondukaj bilu je postavlenu šest verčov *petr.* behu pak onde sestere vedrice *küzm.* bilo je pa tam šest kameni veder *assem. zogr. mar.* бѣ же тоу водоносъ шесть b. имаше тамо шесть кюпове сложени s. ондје бијаше шесть судова *ἐκεῖ* ibi 7. onde онѣде *ἐκεῖ* ibi 36, 37, 47, 49 etc. ondi 36, 50 etc. undikaj: undikaj sta se mu perkazala Mozes no Elias *dalm.* inu pole ondi sta se njemu pèrkazala; ondi undikaj je po nemškem: und siehe! da erschienen, v gršk. in lat. tekstu ně te besede, tore je nēma ni Japel ni Küzmič ni stsl. *zogr. assem. mar. ostr.* 16 le tukaj — le tamkaj: ako gdu k vom poreče: pole le tukaj je Christus ali le tamkaj *hren.* letukaj — letamkaj *petr.* ovde — onde *küzm.* eti — eti *assem. matth. ostr. zogr.* ce съде хъ ли съде hic — illic *ὧδε ἢ ὧδε* 55 tamkaj тоу 7, 8

to: ker bom jest, to ima moj služabnik tudi biti *dalm.* ker — ondi *hren.* kér sim jest, ondi ima tudi moj služabnik biti *jap.* ker — tamkaj *petr.* gde — onde *küzm.* gde — tam *assem. ostr. zogr.* идеже — тоу *lat.* ubi — illic *gr.* ὅπου — ἐκεῖ *b.* дѣто — тамъ *s.* гдје — ондје 72 tukaje съде hic ὅδε *hren.* tukaj *petr.* ovde *küzm.* eti *b.* тука *s.* овдје 20 vmeis вѣмѣст: perkazol se je tudi vmeis ta kokal 10 zadaj съзади *dalm.* od zadaj *hren.* zadaj *jap.* zadej *petr.* od zagya *küzm.* odzajaj *b.* отзадѣ *s.* састрага 70. doli долѣ *ἀνω* infra 10, 13, 15, 18, 52, 54, 55 itd. gori горѣ *ἄνω* supra 1, 2, 3, 6, 9, 10, 13, 16—18, 20, 26, 34, 35 itd. kamer: to je to mesto, kamer je bil položen *hren.* letu je tu mejstu, ker so ga bili položili *assem. zogr.* идеже *küzm. petr.* gde *b.* дѣто *s.* гдје 20 kamer jest grem, tu vi veiste *hren. petr.* kam *assem. zogr.* ꙗможе *ostr.* таможе *küzm.* kama *lat.* quo *gr.* ὅπου *b.* вѣде *s.* куда 66 kakaj: inu oni so šli kakaj *hren.* tjakaj 12, 28 kakaje: pojdite kakaje no povejte 20 kakaye: no je prišel kakaye 1 kiakai 24, 50, 76 kiakaye 24 kyakaj 20 tiakaj 8 bis, 12, 33, 36, 37, 43, 50, 53, 55, 58, 66, 82 tiakaye 67 naprej 2, 20, 26, 52, 78 neprej 28 noter 8—10, 21, 43, 44, 50, 60, 63 notre za noter 58, 65, 76 etc. notri za noter 21, 29, 50 protei; gredo temu ženinu no nevesti protei *hren.* pruti ženinu *assem. matth. ostr. zogr.* противѣ жениноу *küzm.* šle so prōti ženini *εἰς ἀπάντησιν* obviam *s.* на сусрет 58 se za sem: daj se tvoje perste ὅδε huc сѣмо *petr.* sim 21 sem 8 le semkaj 22 semterke *hren.* sem ter tam 3; tu zapomni, da *tj* prehaja v *h:* ke nam. *tja* kakor malo spredaj kjakaj za tjakaj, glej Mikl. vergl. lautlehre 341. v sredo: stopi v sredo mei ne *hren.* v sredo mej nje *εἰς τὸ μέσον* in medio 21 vmes 10 vmej 10 vmejs 10 unkaj: otroci tiga kralevstva bodo unkaj pahneni *hren.* vunkaj *assem. matth. ostr. zogr.* изгнани бѣдѣтъ *petr.* hote vun zverženi biti *küzm.* sinovje etoga kralevstva se pa vō vržejo *ἐξβλήθησονται* ejicientur *b.* бѣдѣтъ непждены 8 pojdite unkaj nemo protei 58 vunkaj 35, 80 vunkaye 58 unkaje 13, 18 vnkaaj 29, 33, 35, 50, 55 vnkaaje 43, 75, 76 vonkaj 29, 50 uvonkaj 33, 76 itd. memu mimo *hren. petr. küzm.* mimo *b.* народѣ минува *s.* пролази 14 bis memo 43 meimu 43 skuzi sred: on je prišel h galilejskimu moryu skuzi sred kreyov teh deset mest *assem. ostr. zogr.* междю прѣдѣлѣ декапельскѣ *hren.* skuzi sred krajov *küzm.* po sredi krajine *ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων* inter medios fines *b.* между 42 vsred skozi: on je šel vsred skozi Samarijo *zogr.* междю самариѣ *hren.* on je hodil po sredi skozi Samario *petr.* prehagya se oposred Samerie *küzm.* on je pak šō na sredi po Samarii *διήρχετο διὰ μέσον Σαμαρείας* per mediam Samaritam *b.* минуваше прѣзь сръдѣ Самариѣ *s.* између Самарије 44 od deleč: gobovci so stali od deleč стапш из далече *ἔστησαν πόρρωθεν* steterunt a longe *küzm.* ki so postanoli ōzdaleč *petr.* koteri staše z-dalka *b.* издалечъ *s.* издалека 44 odtod: kadar on pak odtod naprej gre *hren.* od ūnod *matth. ostr.* отъ тѣдоу *assem.* отъ тѣдѣ *zogr.* тѣдѣ *küzm.* odnut *ἐκεῖθεν* inde *b.* отъ тамо *s.* одатле 56.

β) Časovni prislovi: kadaž кѣгда, когда quando *πότε* 57 kadar cum 1, 2, 8, 16, 18, 21, 24, 27, 36 etc.; kader егда cum 2, 3, 5—8, 10—17, 23, 35, 39, 42—45, 47, 50—55, 58, 63—65, 70 etc.; keder cum 16, 21, 23, 47—49, 51, 57, 61, 63, 66, 78, 79, 82 kodor: inu kodor jo nejde, toku jo veselu na svoje rame položu *hren.* kadar jo najde. *petr. küzm.* gda jo najde *b.* когато cum invenerit 34 tedaj тѣгда *тότε* tunc 36, 47, 50, 52 bis, 54, 55 vselaj всѣа дѣни *πάσας τὰς ἡμέρας* omnibus diebus *küzm.* vsakši den *b.* всички-тѣ дѣнѣ *s.* у све дане 31. nigdar никѣгда 6, precej абиге *εὐθὺς* statim *hren.* zdajci *küzm.* preci *b.* тозьчасъ *s.* тај час 56 zdajci абѣ *dalm. hren. jap.* zdajci *küzm.* preci *b.* на часъ-тѣ *s.* одмах 8, 47, 51, 55 etc. per prič абѣ *dalm. jap.* zdajci 1 bis, 56, 57, 67, 69 etc. preden прѣжде *πρίν* priusquam *petr.* pervlye *küzm.* prvle *b.* прѣди *s.* прије 28 potler (od по толѣ же) = по томъ *εἶτα* deinde. *hren.* potle *petr. habd.* potomtoga. *küzm.* potom *b.* послѣ *s.* по том 21, 24 prvič прѣжде *hren.* prvič. *küzm.* oprvič. *petr.* náupervlye *πρῶτον* primum *b.* пѣрвомъ *s.* најпѣрије 7 vprvič 63 hzadnimu послѣдъ *hren.* h' puslednimu *ὑστερον* novissime *b.* послѣ *s.* послѣје 58 jutri оутрѣ, ютрѣ *αὔριον* cras 45 v jutru zgudaj (u yutru zgugdaj) 12 včeraј вчѣра *χθές* heri 51 vekhuikomai въ вѣгъ *εἰς τὸν αἰῶνα* in æternum fris. II. vueki *hren.* vékoma *petr. küzm.* na veke *b.* вѣчно *s.* va vijek 19 vekuikomei 19 vekhuikomei 65 datler: ta raitinga na bo praěšla, datler se bode tu vse zgodilo не иматъ прѣвити родъ сѣ, дондеже в'сѣ бждѣтъ *ἕως donec hren.* dokler. *petr.* dokle. *küzm.* dokeč *b.* о еждъ *s.* док 2 jest hočem, de on ostane, datler jest pridem 61 dokler 28, 34 bis, dotler доньдеже 11, 16, 21, 48, 51, 52 no na mestu нынѣ *νῦν* nunc *n.* nun *hren.* sèdaj *petr.* vezda *küzm.* zdaj *b.* сѣа *s.* сад 19 to: ta ženem pride, poidite unkaj nemo protej: to vstanejo te divice vse. to = tu po nemški: *da* standen alle j. auf. *dalm.* tedaj *jap.* takrat *matth. zogr.* тѣгда вѣсташа всѣа дѣвѣи. *assem. ostr.* тогда вѣсташа дѣвѣи ты *тότε* tunc *hren.* tédaj *küzm.* teda *b.* тогазь сѣ раздигнѣхѣ всички онѣзи дѣвѣицы *s.* тада 58 zgodó: oni pridejo h temu grobu . . . cillu zgodó *assem. ostr. zogr.* зѣло за оутра придоша на гробъ *hren.* zgudaj. *petr.* (kruto) rano *küzm.* (jako) rano *b.* (много) рано *s.* (врло) рано. *p.* (bardzo) rano 20. kar: kar je pak uže poznu bilu *stsl.* вечероу же бѣвьшоу *ὀφίας δὲ γενομένης* cum sero autem factum esset *dalm.* kadar je pak vže poznu bilu *hren.* kadàr se je pak vže poznilu *jap.* kadar se je pak večer sturil *petr.* gda bi pak večer bil postal. *küzm.* gda bi pa večer gratao *b.* като станѣ вѣчеръ *s.* кад би у вече *p.* gdy wieczór przyszedł 12 h teistimu času: kar je uže veliko folka bilu vkop prišlu 13 ker: ena žena, ker rodi, ima žalost *ostr. zogr.* жена егда рождаетъ, печаль иматъ *dalm. hren. jap.* žena kadàr rody, ima žalost *petr. küzm.* žena gda rodi, žalost ima. *b.* жена кога ражда *s.* жена кад раѣа трѣи муку *p.* gdy 23. zopet опать *s.* опет *r.* опять *č.* opét *ὀπίσω, ὀπισθεν* retro 14; zupet 14, 15, 28, 42, 43, 50, 62, 66, 76. potentega: nekoteru je padlu mei terne, potentega je s tem ternam gori

zraslu *kūzm.* i gda bi s trnyom vret gori raslo 13 kadar on (načisti duh) pride, najde lepu s temi metlami pometeno no cirano. Potentega on gre proč inu vzame . . . тогда *dalm., jap.* tedaj *petr.* onda *kūzm.* teda *b.* тогда s. тада kajkav. potomtoga 17 poprej прѣжде 36, 45, 55, 63 itd.

γ) Načinski prislovi: dobru: ta je billa že dobru stara *assem. ostr. zogr.* си заматерѣвъши въ дѣнѣхъ мнозѣхъ *dalm., hren.* dobru *jap.* leta je bila perletna *kūzm.* ta je po vnogi dnevi obstarala *ἀντη προβεβηκυία ἐν ἡμέραις πολλαῖς* hæc processerat in diebus multis *b.* та бѣше на възрасть много остарѣла s. она је остарјела 6 zakaj le taku je pred tabo dobru dopadeče bilu *math.* како тако бысть благоволение прѣдъ тобоиж *zogr.* љко тако бы водѣ прѣдъ тобоиж *dalm.* tebi je taku dopadlu *hren.* taku je pred tabo dopadlivu bilu *jap.* taku je bilu dopadlivu pred tabo 64 koke 41 koker како ως, ὄσπερ uti 5, 16, 19, 22, 30, 34, 36, 39, 41, 43—45, 48, 52, 60, 63—65, 74, 76—78, 80 koko 30, 53, 65, 66 kokor 8 koku 30, 42, 45, 47, 48, 50, 66 kokur 66 taku 8, 11, 30, 35, 43, 45, 53—55 itd. toku 8, 10, 21, 23, 25, 26, 30, 34, 36, 37, 43, 44, 47, 49, 52, 55, 60, 61 etc. toko 2, 76 zuper сѣпръ 17 nekar: no nekar ne bodi neoverin samuč veirin 21 offentlih: vidiš de ti govoriš offentlih oli očitu *dalm. hren.* očitu *jap.* očitnu *petr.* očivesto *kūzm.* očivesno не обиноуѣ са παρόρησία palam 25 zmiram: kadar en močan ino dobro ristan svoj dvor obaruje, taku ostane to negovu zmiram *hren.* zmyrom *petr.* vu miru *kūzm.* vu meri въ мирѣ *ἐν εἰρήνῃ* in pace *b.* въ безопасность s. та миру *p.* w pokoju 17 samosto: perneslu je frucht ali sad samosto 13 kateri zapusti hiše . . . za mojga imena volo taisti bo samosto zupet noter vzel *hren.* samostu *petr.* stokrat toliko *kūzm.* stokrat telko *ἐκατονπλασίονα* centuplun *b.* стократно s. это пята 62.

δ) Vzročni prislovi: to: jest vom povejm: preden je Abraham bil, sem bil jest. To vzdignejo te kamine gori *dalm.* na tu *jap.* tēdaj *petr.* pervlye nego bi Abraham, bil ja jesem. Zatō oni popadoše kamene *kūzm.* popadnoli so zāto kamenye *ἦσαν οὖν λίθους* tulerunt ergo lapides 19 jest grem k očetu. To reko nekoteri mei sabo zmei negovih jogrov *petr.* rekoše zāto niki z vučenikov nyegoveh jeden drugomu *kūzm.* erkli so zāto niki z vučenikov nyegovi eden k drugomi *ἔβαν οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους* 23 itd. dendenešnji: zatore, tore (тожь διὰ τοῦτο).

b) Predlog.

Ker naš prelagatelj rabi predloge tako, kakor so še dendenešnji v rabi, zato je o njih le malo omeniti. Predlog pri при glasi se zvečine per, bodi si da je pravi predlog, bodi si v sestavah: prišel 1, 4, 7, 8, 12, 21, 33 itd. prišal 32 peršel 2, 6, 10, 12, 17, 29, 67 itd. perpelita 1 perpraviti 2, 3, 5 itd. pergudil 14 35 perkazal 16 perstopiti 6 pervezan 1 itd. itd. dopernesti 6 itd. per: taku sedejo doli nih per 5 tavžent mož *assem. ostr. zogr.* възлеже оубо мъжь числомъ ꙗко пять тысячъ *hren.* natu je doli sedlu okuli pet jezer mož

petr. posedoše adda muške glave brojem okolu pet jezer *kūzm.* zato doli so seli možje zračunani okoli pet jezer . . . οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡς εἰ πεντάκις χίλιοι . . . numero quasi quinque millia *n* also setzten sich nieder an der zahl bey fünfftausend mann 18. Prim. še: inu nih je bilu okuli štiri tavžendt, kir so jejdlj 37. Præpos. per stoji pravilno z loc. per jezери 35 per nih 21 per pokoju 26 i celo pe: pe jezери 35. Mesto pri (per) najdeš i pre v prešel 3, 58 prašel 4. Præp. *v* najdeš tudi pravilno z loc. Za между najdeš mei 2, 10—13, 17, 19, 21—24, 26, 34, 43, 45, 47, 48, 58, 60, 61, 65, 69, 74, 77, 78 i mey 3, 4, 10—13, 37 poleg me: ta ima pet ječmenovih kruhov inu dvei ribe; ali kaj je me telukvih *hren.* ali kaj je tu mej tulikajna *petr.* ali ova kay su megy toliko lyudih *kūzm.* ali kaj so eta med telike *n.* aber was ist das unter so vielen (*assem.* нъ си чѣто сътъ селикоу *ostr.* нъ си чѣто сътъ селикоу народоу *zogr.* нъ си чѣто сътъ въ селико) 18. Za измежду najdeš zmei 4, 19, 21, 23, 44, 70, 76 zmey 3 i zmeih: merkajte no gledajte, de vi obeniga ne bote ferahtali oli feržmagali oli zavrgli zmeih mladih no majhenih *assem.* не породите о единомъ отъ малыхъ сихъ *matth.* блудѣте сѧ да не прѣзрите единого отъ малыхъ сихъ *ostr. zogr.* блудѣте сѧ и не радите о единомъ отъ малыхъ сихъ *petr.* vigyte, da zánemar ne mečete jednoga zmegy oveh majehneh *kūzm.* vidite, da ne zavrzete ni ednoga z eti mali 77 vezь se glasi brez 78 prez 78 чрѣсь, чрѣзь se glasi čez 17, 23 ob 11, 12, 47, 55, 58 etc. res разь διά dis 26, 42 skozi 10, 11, 13, 14, 21, 33, 52, 55, 63, 66, 77 skuzi 1, 11, 15 etc. vred: vred ž ne mladim 1 za — volo: ali za teh izvolenih volo bodo ti dnevi okračeni za izbranihъ же прѣбратаѣ сѧ дѣне ти διά δὲ τοὺς ἐκλεκτοὺς κολοβοθήσονται αἱ ἡμέραι ἐξῆναι sed propter electos breviabuntur dies illi *kūzm.* za volo ti odebrani *b.* no zaradъ izbranihъ-tě onězi denie šte se skratetъ s. izbranihъ radi 55 za moiga imena volo имене моего ради *b.* zaradi moe-to ime s. imena mojega radi 62 zavolo — volo: vsaj veruvajte zavolo tih delov volo *stsl.* за та дѣла вѣрж емлѣте ми διά τὰ ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι propter opera ipsa credite *b.* věruvajte mi za tyje dѣla 66. — Præp. съ se glasi pravilno *s,* pred mehкими soglasniki i pred samoglasniki *z,* pred *nj* pa ž: kakor tudi *z* v črez, iz: ž ne (= nje) 1, 46, 70 bis, 71 ž nim (= njim) съ нимъ *hren.* ž nym *kūzm.* ž nyim 16, 46, 58 ž nimi (= njimi) 21, 34 ž no 46 čez ne 40, 74 iz ne (= iz nje): začne von gonit te predajavce no kopce iz ne (is fhne) 40 iz nih (= njih m. njihovih i to m. svojih): oni vas bodo von iz nih (is fnig) sinagog ali šul odvrgli отъ сънѣмиштѣ ижденѣтъ въ *hren.* ony vas bodo iz synagog izvèrgli *kūzm.* z spravišč vas vö zgonijo 27. Prim. še: wresch nich Sweta: brež njih(ovega) sveta (Stari rokopis Kranjskega mesta) III. — Dalje še najdeš *iz:* za *z* (съ): morejo li se brati fige *iz* osata *assem.* еда объемяетъ къто отъ тривола смоебви *matth.* отъ влѣчьць *ostr.* отъ рѣшна *zogr.* отъ рѣшь *hren.* fige na osati *petr.* fige iz kupinja *kūzm.* jeli berejo fige s četalja *b.* bere li se отъ repei smokyni s. s čicka 38 šli so

iz (m. z) gore doli 16 celo *us*: jest bodem *us* vami vselaj noter do konca tega sveta и се азъ съ вами іесѣмъ всѣмъ дѣни до съкончання вѣкоу 31.

c) Vezniki.

Najnavadnejša konjunkcija и biva v različnih varijacijah: inu 7, 22, 28, 30, 31, 37—39, 41, 43 itd. itd. ino 7, 28, 43 itd. inui 16, 33, 34, 52, 57, 60, 63, 65—73, 75—77, 79, 80, 82 innui 76 inoi 70, 74, 76 nu 8, 10, 23, 40, 60, 76, no 1—6, 8—10, 13, 14, 16, 18—23, 26, 33, 34, 43, 44, 47, 65—71, 73—77, 80—82 noi 77 ienu 6, 20, 43, 73. pak: kateri pak gree skuzi te davre, ta je en pastir teh ovac 2, 4, 13, 29 itd. pake: to pergliho je Jezus on k nim govoril, oni pake (pakhe) te niso zastopili *stsl.* они же не разоумѣша *hren* ali ony néso zastopili. *petr.* ali oni ne razmeše kaj jim govoraše *küz.* oni so pa nej spoznali *ελεῖνοι δὲ οὐκ ἔγνωσαν b.* no tē ne razumēha s. ali oni ne razumješe 29 vender *küz.* dönok 45 vonder: izveličani so ti, kateri niso vidili no so vonder verjeli блажени не видѣвъшеи и вѣровавъшеи *hren*... inu vunēr vérujo *küz.* blaženi so, ki ne vidijo, i dönok verjejo 21. nikar — malo mi ne: zakaj ti karstiš če nisi Christus, tudi nikar Elias, malo mi ne en profet чѣто оубо крѣштаеши аште ты нѣси \bar{x} , ни илиѣ, ни пророкъ *τὸ οὐν βαπτίζεις, εἰ σὲ οὐκ εἶ ὁ Χριστὸς οὐδὲ Ἐλίяс οὐδὲ ὁ προφήτης* neque — neque *dalm. hren. petr.* ni — ni *küz.* b. niti — niti s. ni — ni 4; zakaj vo γὰρ enim *petr. küz.* ar 12, 14, 15, 15, 18—20, 22—30, 33—35, 37, 39—41, 43—45, 47, 53, 56, 57, 60, 63, 65, 79, 82 zekaj 29; samuč нъ *ἀλλά* sed *hren.* ampak *petr. küz.* s. nego *b.* no *p.* ale 19, 21, 24, 25, 38, 61, 63, 68, 71, 74, 76, 78, 82 semuč 8, 29 semoč 69 temuč 8, 41, 47, 52, 54 somoč: jest nejsem prišel, de bi poklicol te pravične, somoč te grešnike не придѣ праведьникъ призывать, нъ грѣшники на покаание 82 če več — tem več: ali če je on nim več præpovedol, tem so oni več pravili еликоже имъ тѣ запрѣштааше, они паче из лиха проповѣдаахъ *ἄσον δὲ — μᾶλλον* quanto — tanto *hren* kulikajn — tulikajn več *petr.* čím več — tem bolje *küz.* koga bole — toga bole *b.* kolkoto — tolkozь poveče s. ali što — još veéma 42 če аште *εἰ* si, an 19 ker: no ker bi jest rekel, de ga na znam, toko . . и аште рекаѣ ѣко не вѣмъ его . . *καὶ ἐὰν εἴπω, ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν . .* si dixero quia non scio eum . . *hren.* inu aku bi jest rékal, de ga ne znam, . . *petr.* i ako rečem, da ga ne znam . . *küz.* i či erčem, ka ga ne znam . . *b.* i ako reka če ne go poznavamъ s. i ako rečem da ga ne znam 19 zatu 12, 50, 53, 53, 55 etc. koker — toku такоже — и *καθώς — καί* sicut — et *petr.* kak — i *küz.* liki — i 21 taku — koker 28 če — toku: če se jest sam čistim, toku moja čast nič na vala аште азъ славлѣ сѣ самъ, слава моя ничтоже естъ. *hren.* aku jest sam sebe častim, taku moja čast ništēr nej *küz.* či jaz dičim sam sebe, dika moja je nikaj 19.

Glagol.

Nasemu prelagatelju služi præsens ne samo za sedanji čas, nego i za pretekli (præsens historicum) i za prihodnji čas. Aorista i imperfekta pa ne pozna.

Futurum.

Futurum označuje naš prelagatelj na dvojni način: *a)* præsens glagolov dovršnikov i *b)* bodem, bom itd. s part. præt. act. na *l* (лъ).

a) Præs. glagolov dovršnikov. Slovanskim narečjem rabi sploh præsens glagolov dovršnikov za futurum, zatore i slovenskemu. Ta præs. futurum še med našim narodom, rekel bi, krepko živi, dočim ga pisatelji izšolani v nemških šolah v zmislu nemškega jezika zvečine nadomestuju zoper duha i pravila slovanskih narečij z zloženim bodočnikom. Naj sledi nekoliko vzgledov præs. futura: odpustite, zadržite: katerimu vi te grehe odpustite, tem so odpuseni, no katerim je vi zadržite, so im zadržani имѣже отъпустите грѣхы, отъпустать сѧ имѣ, и имѣже дрѣжите, дрѣжатъ сѧ имѣ *hren. petr. küzm.* odpustite, zadèržite *b.* na koito prostite grèhove-tè, prosteni имѣ сѧ, i na koito zadržite, zadržani сѧ s. oprostite, zadržite 31 odvali: gdo nam odvali ta velik kamen od tiga groba duri кѣто отъвалитъ намѣ камень *hren. gdu* nam odvali ta kamen ἀποκλίσει revolvēt *petr. gdo* nam hoče odvaliti *küzm.* što nam odvala kamen *b.* koj šte ni otvali камѣкъ-тъ s. ko će nam odvaliti 20 nebu inu zemla bode prešla, moja beseda ta pak ostane no ne bo prešla словеса моѣ не мимоидѣтъ 55 pojde: meč pojde skozi tvojo dušo доушѣ проидетъ орѣжье τὴν ψυχὴν διελεύσεται ζουφατα gladius pertransibit *hren.* meč pujde skuzi tvojo lostno dušo *petr.* hoče pre-bosti *küzm.* tvojo dūšo meč presmekne s. probošće 6 tako tudi na konec tiga sveta pujde тако вѣдетъ 76 ti angolci pujdejo vunkaj изидѣтъ ангѣли *petr.* izidu vun angyeli *b.* šte izlèsatъ angeli-tè s. izici će anĥeli 76 pujdejo vunkaj изидѣтъ 80 poreče: aku vom kateri kaj (khei) poreče, recite . . атше речетъ кѣто вама чѣто *b.* ako vi kaže někoj něsto 1, 47, 55 poreko: kader k vom poreko: pole, on je v pušavi аште же рекѣтъ вамѣ . . *hren.* kadär k vam porekó . . *petr.* ako vam rekú: ovo je v puščine 55 pridem: jest grem kakaj inu zupet k vam pridem идѣ и придѣ *hren.* jest grem . . inu . . pridem *petr.* idem i hočem priti *küzm.* odhájam i pridem k vam 28 pride: bode en velik beg no strah mej tem volkam pred tem čakanam, katero pride vsemu svetovi градѣштинѣхъ на вселенѣхъ quæ supervenient *hren.* katere imajo priti *petr.* kotera hoté priti *küzm.* štera pridejo *b.* koito šte postignatъ vseleňaja 2 pride ta čas придетъ година 27 bis, pride ta dan придѣтъ днье 40 pride ta vura градетъ година, градетъ часъ 80 bis, kadar pak ta duh te pravice pride егда же придетъ онѣ доухъ истинѣны *hren.* kadar pak pride uni duh te resnice *petr.* gda pak pride on

duh pravice *kūzm.* gda pa on pride dūh te istine *b.* a koga dojde onzi duh-
 h-*ty* na istina-*ty* 24 ta troštar na pride k vom параклитъ не придетъ къ
 вамъ *petr.* veselitel ne pride k vam *kūzm.* obeselitel ne pride k vam. *b.* utē-
 šitel-*ty* nēma da dojde na vaš 24 neka vsledharni ne pride v to nebesku
 kraljevstvu ne vōšbъ vñidetъ vъ cъsarъstvo nebesnoje *hren.* nikār en
 slejdni pujde notar v nebesku krajlevstvu *petr.* ne vlezē vsaki on vu . . *b.* ne
 vsekoj šte da vlēze vъ carstvo nebesno oŭ πās εἰςελείσεται non omnis in-
 trabit 38 bis, zakaj pride ta first tiga sveta gradetъ vo cego mira kbnazъ
hren. zakaj ta viuda tiga svejtá pride 28 to vse pride čez to žlahto при-
 дѣтъ вѣсѣ сии на родосъ ἦξει ταῦτα πάντα venient hæc omnia *hren.* le-tu
 pride vse čez le-tá narod *kūzm.* vsa eta pridejo na ete národ *b.* vsičko tova
 šte dojde na tojzi rodъ 60 vi v to nebesku kraljevstvu ne pridete ne imate
 vñiti vъ cъsarъstviñe nebeskoe oŭ μὴ εἰςέλθῃτε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
 οὐρανῶν non intrabitis *hren.* ne pridete v . . *petr.* nečete vlezti vu . . *kūzm.*
 ne pridete vu . . *b.* nēma da vlēzete vъ . . *s.* ne čete uči u . . 77 per-
 pravim: jest vom perpravim to kraljevstvu, koker je meni to moj oča
 perpravil 74 pošlem: jest pošlem k vom prophete no zastopne ce azъ
 сължъ къ вамъ пророкы и прѣмъдры 60 reče: kar on vom reče, tu sturite
 eže ašte mlagoletъ вамъ, сътворите *hren.* kar on vam poreče, tu sturite
petr. kaj vam gode reče, činete *b.* kakvoto vi kaže, storēte *s.* štogod vam reče
 učinite 7 spotakneš: de se ke ob kak kamen ne spotakneš да не когда
 прѣтъкнеши о камень *hren.* de se kéj na en kamen ne vdariš *petr.* da ne
 vraziš *kūzm.* da ne vdariš *b.* da ne by da prēpъneš o kamъkъ 15 sturi:
 kakor si veroval, taku se tebi sturi žrože vъrova vъdi tevъ ὡς ἐπίστευ-
 σας γενήθῃτω σοι sicut credidisti fiat tibi *hren.* kakōr si veroval, taku se tebi
 izgodi 8 zapustim: spet zapustim ta svet *hren.* zupet zapustim 25 v zamemo:
 mi konec v zamemo нѣ погъбнемъ *hren.* my poginnemo 9 itd.

b) Naš prelagatelj zлага često futurum i tam, kder bi rabil pravilneje
 præs.-futurum, o čem se vsakdor lahko uveri, ki primerja sledeče vzgledе našega
 pisatelja z dotičnimi vzgledi inih pisateljev. — Futurum pa zлага naš pisatelj
 pravilno z bodem, bom in s part. præt. act. na *l* dotičnega glagola nedo-
 vršnika: bode se perbližovalu vaše odrishtvu 2, kateri bode præt tabo per-
 pravilol tvojo pot 3 tu bode on govoril, to vom bo on oznanival 24 bode
 potrebovol 26 tisti bode pričol 27 bode držal 19, 20 katerimu se bo
 zupër govorilo 6 ta na bo smrti dišol 19 bo govoril 24 bo učil 24 bo vočil
 28 bo zašpotovan 14 vi bodete iskali no žalovali, ampak ta svet se bode
 veselil 23 vi bote tudi pričali 27 če bote prosili 25 bodete pumnili
 27 oni ga bodo gajžlali 14 vse tugendte se bodo tresle no spreminale 2
 i nepravilno: jest bom poslol mojga angolca *assem. ostr. zogr.* ce azъ носълж
 ангелъ моѣ *matth.* посылж *hren.* jest pošlem mojga Angela *petr.* ovo ja pošiljem
 angela mojega *kūzm.* jas pošlem angela mojega *b.* azъ provaždamъ vēstiteleъ
 moego 3 ob tem času te žetve bodem rekel k tem žencam vъ врѣмѣ

ЖАТВЫ РЕКЪ ЖАТЕЛИЕМЪ *ḗrōō* dicam *hren.* ob času te žetve hočem jest zen-
 com reči *petr.* i vu vreme žetve rečem žnjaačem *kūzm.* vu vremeni žetve
 povem žnjecom *b.* въ врѣме-то на жытва-та šte reka на жытваритѣ s. reči ću
 10 bodem oznanil *ostrom. zogr.* възвѣштѣ *assem.* възвѣштаѣж *kūzm.* bodem
 nazviščavao *ἀναγγελοῦ* annuncioabo 25 бош odvezol, бош zvezol: vse, kar
 бош ti zvezol na zemбли, more zvezanu biti v nebesih; inu vse, kar бош
 odvezol na zemбли, ima tudi odvezanu biti v nebesih *stol.* съважени, раз-
 дрѣшнши *petr.* zavežeš, odvežeš *kūzm.* zvežeš, odvežeš *b.* вържешь, развържешь
 s. svežeš, razdriješ 68 bode dal *stsl.* дасть *petr.* даа *kūzm.* да *b.* dade
 s. даće 26 bode se vom dalu дасть сѣ вамъ *petr.* hoće se vam dati *kūzm.*
 da se vam *b.* vi se dade s. даće вам се 26 de bode dopolnenu, kar je
 govorjenu *stsl.* да събждеть сѣ реченоѣ *petr.* da bi se spunilo *kūzm.* da bi
 se spunila rěč *b.* da se sbǎde s. da se zbude 1 bode se vom odprlu
 отъврзеть сѣ вамъ 26 ваša žalost bode v tu vesele prebrnena печаль
 ваша въ радость бждеть *petr.* žalost ваša hoće se preobérnuti vu veselje
kūzm. žalost ваša se obrné na radost *b.* скръбь-та vi šte se proměni na ra-
 dostь s. će se okrenuti 23 ta bode ta svet štrajfol обличить 24 tisti
 bode mene častniga sturil, zakaj od tiga mojga bo vzol inu vom
 oznanil онъ ма прославить ꙗко отъ моего приметъ и възвѣстити вамъ
kūzm. on bode mene dičo, ar z mojega vzeme i nazvesti vam 24 on bo
 izdan прѣдѣдѣти 14 bo opomenil въспоманѣтъ 28 on bo svojim angel-
 cam poročil ангеломъ своимъ заповѣсть 15 bo poslal посълетъ 28 ne-
 besa nu ta zembla bode prešla, pak ta beseda moja ne bo prešla nebo
 и землѣ мимоидеть, а словеса моѣ не мимоидѣтъ *hren.* nebu inu zemla
 prejdeo: ampak moje besede ne prejdeo *petr.* préydu, ne préydu *kūzm.*
 nebo i zemla prède, reči moje pa nikak ne prède 2 na bo prešla ta raj-
 tinga, dokler se bode tu vse zgodilu не яматъ прѣбити родъ съ, дондеже
 всѣ бждѣтъ *kūzm.* ne prède ete narod, dokeč se vsa eta ne zgodijo 2 bo
 nih dosti prišlu мнози придѣтъ 8 on bo na tretji dan zupet gori vstol
 третш днь въскрѣсетъ 14 bo se zgodilu егда бждеть 28 mi bomo k
 nemu prišli къ нему идевѣ *kūzm. petr.* k nyemi pridemo 28 bodete nešli
 обрѣштете 1, 26 de se vi na bote pohujšali да не съвѣзните сѣ *kūzm.*
 naj se ne spačite 27 bodete prejeli примете 25 kar bo prou, tu bote
 vi prijeli еже бждеть правда, въспримете 12 kadar bodejo (drevesa)
 ta brst naprej pognali toku bodete vedili, de se bliža to leto егда про-
 шиваѣтъ сѣ (drěva) оуже видаште о себѣ вѣсте, ꙗко . . 2 bodo vas od-
 vrgli ижденѣтъ *kūzm.* (z spravišč vas vö) zgonijo 27 per prič jo bodejo
 vom pustili авиѣ посълетъ ꙗ *petr.* taki je odpusti *kūzm.* precj je odpusti
b. tutaksi šte gy provodi 1 prvi se minili, de bodo več prejeli пръвн
 мнѣвахъ сѣ ваште прияти *petr.* štimali su, da hoté več vzeti *kūzm.* ti prvi
 štimali so, kâ več vzemejo *b.* мýслѣхъ si, će šte zemať повеќе 12 bode
 se sežgalu иако съжешти на *hren.* de se zežge 10 ваša srca se bodo rez-

veselila възрадоуєтъ са срѣце ваше *hren.* vaše srce se ima veseliti *b.* šte se възрадува сърдце-to vi 23 bodo spoznali 27 no toisto vom bodo sturili и си творятъ вамъ *petr.* budu činili *küz.* eta včinijo vam *b.* tova šte vi storētъ 27 bodo vidili sinu v oblakah тогда оузрѣтъ сънъ 2 kadar se bode toisto začelu начинюжштемъ же симъ бѣвати *hren.* kadar se pak le-tú začne goditi *petr.* gda se pak ova počnu činiti *küz.* gda se pa začnejo eta činiti *b.* kogato načne da stava tova *s.* kad se počne ovo zbivati 2 poberite droftine, da ne bodo zgoבלene да не погѣвнєтъ ничѣтоже *hren.* de konèc ne vzameo *petr.* da ne poginu *küz.* kâ ne prède *b.* da se ne izgubi ništo *s.* da ništa ne propadne 18 itd. itd.

Nektereokrati je grški ali latinski futur preložen s sedanjikom α) hoteti β) imeti in infinitivom dotičnega glagola. Ali oba načina ne izražata pravega futura; v prvem se iztiče volja, v drugem pa neka dolžnost ali zapoved zraven glavnega pojma. Prvi način je po nemškem: *n. pr.* hočo dati: tebi hočo te ključe dati od tega nebeskiga kraljevstva dir will ich die schlüssel des himmelreiches geben дамъ тебѣ ключа . . $\delta\acute{o}\omega\sigma\ \sigma\omicron\upsilon\ \tau\acute{\alpha}\varsigma\ \chi\lambda\acute{\epsilon}\iota\varsigma$. . tibi dabo claves . . *hren.* tebi hočem dati ključe . . *petr.* tebe dam klyuče . . *küz.* dam tebi ključe *b.* šte ti dam ključeve-tě na carstvo nebesno *s.* daću ti ključeve od . . 68 hočo priti: ako jest tjakaj pujdem inu vom te mestu perpravim, hočo jest zupet priti inu vas h sebi vzeti *n.* ich will wiederumb kommen und nehmen euch zu mir selbst и еште идж пакѣ придж . . и поимж вы къ себѣ *küz.* pa pridem i vzemem vas k sebi *b.* šte dojdja пакѣ i šte vy zema pri sebe si *s.* ću doći i uzeći vas 66 hočo sturiti: će bote vi kaai prosili v moim imeni, to hočo jest sturiti *n.* das wil ich thun чєсо просите въ има мое, то сътворж $\acute{\epsilon}\acute{\alpha}\nu\ \tau\iota\ \alpha\iota\tau\acute{\eta}\sigma\eta\tau\epsilon\ \acute{\epsilon}\nu\ \tau\acute{\eta}\ \delta\acute{\nu}\omicron\mu\alpha\tau\acute{\iota}\ \mu\omicron\upsilon\upsilon,$ $\acute{\epsilon}\gamma\acute{\omega}\ \pi\omicron\tau\acute{\eta}\sigma\omega$. . hoc faciam *hren.* tu jest hočem sturiti *petr.* kaj gode budete prosili . . ono včiniim *küz.* či bodete ka prosili . . jaz včiniim *b.* азъ šte go napravja *s.* ja ću učiniti 66 očо sturiti: vse tu, kar bote moiga očeta v moim imeni prosili, to očо jest sturiti егоже коликождо просите въ има мое, то створж *hren.* tu jest hočem sturiti *küz.* . . to včiniim 66 očо verjeti: onu je pak, de jest položim moje prste noter v te lukne, no moje roke noter v negovo stran, že nečo verjeti *n.* so wil ichs nicht glauben аште не вложж ржѣж мож въ ребра его, не имж вѣрѣи $\omicron\upsilon\ \mu\grave{\eta}\ \pi\iota\sigma\tau\epsilon\acute{\iota}\sigma\omega$ non credam *hren.* taku jest nečem tiga verovati *petr.* ne budem veruval *küz.* ne bom vervalo *b.* ne šte da pověruvamъ *s.* ne ću vjerovati 21 hočem odpreti, hočo reči: jest hočem odpreti moja vusta v priglihah inu hočo reči te skrivne riči *n.* ich wil meinen mund auffthun und wil herfürbringen отврѣж въ притѣчах оуста моя, отврѣж съкрѣвенаѣ $\acute{\alpha}\nu\acute{\omicron}\lambda\acute{\iota}\varsigma\ \acute{\epsilon}\nu\ \pi\alpha\rho\alpha\beta\omicron\lambda\acute{\alpha}\iota\varsigma\ \tau\acute{\omicron}\ \sigma\tau\acute{\omicron}\mu\alpha\ \mu\omicron\upsilon\upsilon,$ $\acute{\epsilon}\rho\epsilon\acute{\iota}\xi\omicron\mu\iota\ \kappa\epsilon\chi\rho\upsilon\mu\acute{\iota}\nu\epsilon\mu\alpha$ aperiam in parabolis os meum, eructabo abscondita *hren.* hočem odpreti . . hočem izreči *küz.* odprem vu prilikaj vüsta moja, vö povem skrita *b.* šte otvorja . . šte izreka skryto-to *s.* otvoriću . . kazaću 11 hočem dati: kar bo prou, tu hočem jest vam

dati *n.* was recht sein wird, das wil ich euch geben *ѣже вѣдетъ правда дамъ вамъ δόσω ὑμῖν* hæc dabo vobis *hren.* tu hočem jest vam dati *petr.* kaj bude pravo, dam vam *küz.* ka bode pravično, dam vam. *b.* kakvoto e pravedno šte vi damъ 12 vse hočem tebi dati *n.* diss alles wil ich dir geben hæc omnia tibi dabo 15 hoče ostati: kako hoče njegovo kraljevstvu ostati *n.* wie wird dann sein reich bestehen како станеть цѣсарьствинѣ его πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ quomodo stabit regnum eius *hren.* kaku hoče . . obstati *petr.* kak bude stalo . . *küz.* kak da bode stalo *b.* kakъ šte ustoi carstvo-to mu *s.* kako će ostati *p.* jakož się ostoi 17 hočem tebi plačati *n.* wil dir zahlen вѣздамъ ти ἀποδώσω σοι reddam tibi *petr.* platim je tebi *küz.* nazaj ti dam *b.* џе ти платиѣ 43, 52 očem ga k vom poslati посылѣ и къ вамъ πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς mittam eum ad vos *küz.* pošlem ga k vam 24 hočem povrniti: jest hočem zupet se puverniti v mojo hišo *n.* ich wil wiederumb kehren in mein haus вѣзвращѣ сѧ вѣ домъ мой ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου revertar in domum meam. *hren.* jest hočem se zupet vārniti v mojo hišo *petr.* idem nazagy *küz.* povrnem se vu hišo mojo 17 hočem priti inu njega ozraviti *n.* ich wil kommen und ihn gesund machen. азъ пришедѣ исцѣлѣи и ἐγὼ ἔλθὼν θεράπεύσω αὐτὸν ego veniam et curabo cum *küz.* jaz bom šao, i zvrāčim ga 8 hočem sturiti: ta šaffar je djal v sam sebi: kaj hočem jest sturiti *n.* was sol ich thun что сътвориѣ τί ποιήσω quid faciam *petr.* kaj imam činiti 39 hočem vreči: na tvojo besedo hočem mrežo von vreči *n.* auff dein wort wil ich das netz ausswerffen по глаголю же твоему вѣврѣжемъ (*assem.* вѣметем) мрѣжѣ χαλάσω τὸ δίκτυον laxabo rete *küz.* na reč tvojo razprestrem ta vlak 35 hočem vzeti: kako moreš ti h tvoimo bratu reči: derži brat, jest hočem to troho iz tvojga oka vzeti остави да изъмѣ сѣжыць ἀφες ἐξβάλω eičiam *petr.* pusti, da vun zvrēžem trohu *küz.* naj vō vržem troho 30 hočmo sturiti: aku hočeš, taku hočmo mi tri utte sturiti аште хонтеши, да сътворимъ съде три кровы ποιήσομεν ὅδε τρεῖς σκηνάς faciamus hic tria tabernacula *petr.* ako hočeš, načinemo ovde tri šatore *küz.* či češ, napravimo eti tri šatore 16 ke očmo kupiti kruha чимъ коупимъ хлѣбы πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους unde ememus panem *hren.* kéj kupimo kruha *küz.* odkud kúpimo krūha *b.* отъ дѣ да купимъ hlēbъ 18.

β) Drugi način z imeti je pa napravljen po nemškem sollen: imaš moliti: stoi pisanu: ti imaš boga tuga gospodi moliti inu njemu samimu služiti *n.* du solt den HErrn deinen Gott anbeten und ihm allein dienen господю богу своему поклонити сѧ и . . послужити: προσκυνήσεις καὶ . . λατρεύσεις dominum deum tuum adorabis et illi soli servies *petr.* budeš molil i . . služil *b.* da se pokloniši, i samo nemu da poslužiš 15 nimaš skušati: ti nimaš gospoda tvojga boga skušati *n.* du solt Gott deinen HErrn nicht versuchen не искоушити οὐκ ἐκπειράσεις non tentabis 15

ima priti: v kateri uri ta tat ima priti *придеши* *ἐρχεται* veniret *petr.* hoče priti *kūzm.* v šteroj vōri tat pride *б.* въ koj časъ šte dojde kradeцъ-тъ 57 imate poznati: na nih sadu ih imate poznati an ihren fruchten sollet ihr sie erkennen *dalm.* na nyh sadu je imate poznati *jav.* na njih sadji jih bōte spoznali *отъ плодъ ихъ познаете* *καὶ ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτοὺς* ex fructibus eorum cognoscetis eos *petr.* hočete poznati *kūzm.* ž njihovega sada je poznate s. poznačete 38 vse doline imajo napolnene biti, inu vse gore no hribi imajo ponižani biti, inu kar je kriviga, tu ima zrovnanu biti, inu kar je gerčastu, tu ima gladik pot biti *всѣка дѣбрь испльнитъ са, і всѣка гора і хлѣми сѣмѣритъ са, і вѣдѣтъ стрѣпнѣтнаа въ праваѣ і острѣѣ въ пѣти гладѣкы 5 itd.*

Plusquamperfectum.

Plusquamperfectum rabi i obrazuje naš prelagatelj pravilno: kadar so oni bili vse dopernesli po postavi tiga Gospuda *dalm.* kadar so ony bili vse dokonjali *hren.* kadar so oni bili vse dopernesli *petr.* gda bi zvršili bili vsa *kūzm.* kak so skončali vsakovačka 6 kateri pak so bili poslani so bili . . *послани вѣвахъ* qui missi fuerunt *hren.* ti kir so bili poslani *petr.* kii behu poslani 4 kadar je on blizo Jeriha bil prišel, je en slepec . . *hren.* kadâr se je on Jeriho pèrbližal *petr.* gda bi se približaval k Jeriko vârašu *kūzm.* gda bi se približavao k Jerichi 14 inu kader je bilu vina zmankalu *dalm. hren.* inu kadâr je bilu vina zmankalu *petr.* gda bi vino bilo zmenykalo *kūzm.* gda bi se zmenkavalo vino 7 itd.

Še nektere slovniške prikazni.

Zamenjava supina z infinitivom.

Ako pomislimo, da je naš prelagatelj Dolenjec, tedaj se pač ne smemo čuditi, da rabi njemu za infinitiv često supinum, dasi rabi zvečine infinitiv pravilno (Metelko n. pr. ima v svoji slovnici dosledno za infinitiv supinum, ali bolje povedano: infinitiv je okrnjen i zatore se nam prikaže v obliki supinovi): čakati: se li ti, ker si peršel oli meremo eniga drugiga čakati 3 držati: inui mo je to gvolt dal, to sadbo (sodbo) deržat 80 goniti: no začne von gonit te predajavce no kopce 40 govoriti: kader je bil hudič von šal, je ta mutac začel govorit 17 jokati: videl je to mestu, no se začne jokati čež ne 40 močiti: začne negove noge močiti ž ne solzami 70 nositi: vi zdaj na morete tega nosit 24 obropati: ne pustil be svojo hišo obropat no prekopat 57 odvezati: katerimo jest nejsem vreden to jermene . . odvezat 4 povedati: jest imam tebi nekaj povedat 70 praviti: jest vom imam se dosti praviti 24 reskladati: začel je praviti no reskladat 3 rezveseliti: jest vas hočem rezveselit no potroštat 64 rihtati: vi imate sedeti na stoleh inui rihtat teh dvanajst žlaht z izraela 74 skakati: je

začelu skakat od vesela to ditedce 69 služiti: kateri meni hoče služiti, ta pojdi za manoj 72 ti ništer ne rodiš, de mene moja sestra pusti samo služiti 73 vedeti: kako znamo ta pot vediti 66 videti: kaj ste peršli, de ošte viditi 3 veliko prerokov inu kralov je hotlu viditi, kar vi vidite 43 itd.

Zamenjava infinitiva s supinom.

Dvakrat rabi našemu prelagatelju infinitiv za supinum: ogledovat: jest sim pet parov volev kupel inu jest zdaj grem tjakaj ne ogledati градъ икоучитъ ихъ *petr.* idem nyih kusit *küzm.* idem je vardevat 33 (povedati): negove hlapce je von poslol povedati tem povablenim 33 i *dalm.* povédati.

Raba accusativa za genitiv.

Slovenska slovnica zahteva objekt v genitivu pri glagolih v supinu (cf. Mikl. Vergl. gramm. d. slav. spr. IV., 489); proti temu pravilu greši redno naš anonymus i ogromna večina naših pisateljev ter piše: kaj ste prišli gledat m. česa ste prišli gledat чего видѣтъ изидете 3 grem vom te mestu perpravlat *petr.* idem vam mesta pripravlyat 66 prišel je kruh jest вѣниде вѣтъ хлѣба *petr.* gda bi išel kruha jest *küzm.* gda bi šo jest krüha 47 šel je delovce najemat изиде наидтъ дѣлатель *petr.* zešel je delavcev nayimat 12.

Slovenska slovnica zahteva dalje v nikavnih stavkih objekt v genitivu. I proti temu pravilu greše često naši pisatelji že od nekaj (cf. Kopitars kleinere schriften I., 220); tudi naš prelagatelj piše: on ne pustil be svojo hišo obropat no prekopat не датъ би подъкопати домоу своего *petr.* ne bi prepustil podkopati hiše svoje 57 vaše vesele ne more nihče od vas vzeti радости вашей никътоже не възметъ отъ васъ *petr.* veselja vašega od vas nigdo ne vzeme 23 kateri mene ne lubi, ta na derži moje besede не любли мене и словесъ моихъ не съблюдаетъ *petr.* rečih mojih ne obdržava 28 ne užje li ona eno luč не възжизаетъ ли свѣтильника *petr.* ne vužge li sveče *küzm.* je-li ne vužge sveče 34 katerimo jest nejsem vreden to jermene odvezat емоуже азъ иѣсмъ достоинъ отрѣшнати ремене *petr.* ja nësem dôstojen razvezati remena 4 te besede, katere jest k vom govorim, te jest ne govorim od sam sebe *petr.* sam od sebe ih ne govorim 66 nisi spoznalu ta čas tvojga obiskana не разоумѣ врѣмене посештенью твоемоу *petr.* nisi poznal vremena pohoda tvojega 40 ovce niso njuh štimo spoznale не послушаша ихъ овцы *petr.* nesu ih poslušale ovce 29 itd. — Pravilo, da je v negativnih stavkih objekt staviti v genitiv, poznano je i našemu prelagatelju, ki se tega pravila drži jako često: takove vere nesim nešel 8 jest nemam obeniga hudiča 19 nejsem nekoli eniga moškiga tellesa spoznala 65 ti govoriš . . očitu no na praviš obene præprosti 25 bruna v tvoim očesi ne počutiš 30 kateri mojo besedo drži, ta na bo te

smrti dišol 19 nihče ni mogel nemu ene besede odgovoriti 48 je vsahnilu zato, ker ni jemelu mokroti 13 ne bo moje večerje vkusil 33 nej imel ohcetniga gvanta 50 gnilu drivu ne more dobriga sadu pernesti 38 dobru drivu ne more hudiga sadu pernesti 38 vi nemate te prikazni nikomer povedati 16 vi ne veste tega dne 58 oni vina nimajo 7 tisti nimajo korena 13 niso poznale neznanih štíme 29 niso le-tih reči ništer zastopili 14 zadahnejo, de obeniga fruhta na pernesejo 13 niso nikoger vidili 16 itd. itd.

Stavke začenjati z breznaglasnicami (enklitikami) je zoper duha slovanskih narečij (cf. «Novice» 1858, 19) i vendar so doslej pisali z malimi izjemami tako; ne smemo se zatore čuditi, ako je začenjaj i naš anonymus stavke z breznaglasnicami: sem jest en tak dolh čas per vas **ТОЛИКО ВРѢМА СЪ ВАМИ ЕСМЪ** *hren.* tulikanj časa sim jest pèr vas *petr.* toliko vreme je sem z vami *küzm.* teliko vrëmena sem z vami *b.* tolkozi vrëme sьmь sь vasь s. toliko sam vriyeme s vama 66 je bil en bogat mož **ЧЛОВѢКЪ ЕТЕРЬ ВЪ БОГАТЬ** *petr.* beše neki bogat človek *küzm.* bio je eden bogat človek *b.* beše někoj si bogatь čelovekь s. bijaše jedan čovjek bogat 39 je bil pak začel lih mreti **ВЪ ВО ОУМИРАИА** *hren.* zakaj on je uže začejnal pojemat *petr.* ar beše počel vumirati *küzm.* ar je že vmirao 51 je imel eden dva dolžnika **ДЪВА ДОЛЖНИКА ВЪШАПЕТЕ ЗАИМОДАВЪЦЮ ЕТЕРОУ** *hren.* en žuhnik je imel dva dolžnika *petr.* neki posudnik imel je dva dužnika *küzm.* dva dužnika je meo niki veritel 70 je pak šel noter v ta tempel **ВЪШЪДЪ ВЪ ЦРЪКОВЪ** *hren.* inu on je noter šal v tempel *petr.* i vnuter vlezši vu cirkvu *küzm.* i notri idõci vu cërkev 40 hoč de gremo no teiste un zberemo? je rekel: nekar онъ же рече ни *hren.* on je rekal *petr.* i rëče: né *küzm.* on je pa erkaao: nej 10 ta nigdar ni proč persla od tempelna, je služila řogu s postam **ПОСТОМЪ И МОЛИТВАМИ СЛОУЖАШТИ ДЪНЬ И НОШТЬ** *petr.* posti te molitvami služeći vu dne i v noći *küzm.* s postmi i z molitvami služeča noč i dén 6 kadar je pak Jezus noter šel v capernaum, je k nemu en kapitan stopil **ПРИСТЪПИ КЪ НЕМОУ** *petr.* pristupi k nyemu jeden stojunacki kapitan *küzm.* pristopo je k njemi eden stotnik *b.* pristapi pri nego někoj si stotnikь s. pristupi k njemu kapetan 8 se pak ti več koker naš oča Abraham **ЕДА ТЪИ ВОЛИ ЕСИ ОТЬЦА НАШЕГО АВРААМА** *petr.* jeda si ti vekši od otea našega Abrahama *küzm.* jeli si ti vekši od očé našega A. *b.* ty po golemь li si oть otea ni Avraama s. eda li si ti veći od oca . . 19 prosite, se vom bode đalu **ПРОСИТЕ И ДАТЬ СЯ ВАМЪ** *hren.* prosite, taku bote prejeli *petr.* prosite i hoče se vam dati *küzm.* prosite i da se vam *b.* ištëte i šte vi se dade s. ištite i daće vam se 26 se bodo veliki cajhni zgodili na sonci **ВЪДЖТЬ ЗНАМЕНЬЪ ВЪ СЛЪНЬЦИ** *petr.* budu znamenja na sunce *küzm.* bodo znamenja vu sunci *b.* i šte bađatь znamenie vь slъnce-to s. biće znaci u suncu 2 se pergodi, da se h te mizi sede и **ВЫСТЬ ЕМОУ ВЪЗЛЕЖАШТОУ ВЪ ДОМОУ** *hren.* inu përgudilu se je, kada . . *petr.* i be, gda bi on sedel vu hiše *küzm.* i zgodilo se je, gda bi . . *b.* i kogato bë sêd-

наѣтъ на трапеѣ-та 82 so oni mene preganali, v glihi viži bodejo vas tudi preganali аште мене изгнана и васъ ижденѣтъ *petr.* ako su mene pregányali, i vas budu pregányali *küzm.* či so mene preganyali i vas bodo preganyali *b.* mene ako izgoniha, i васъ šte izgonetъ s. ako mene izgnaše, i vas će izgnati 78 kader je pak noter šel v en terh, so mu naprej peršli deset gobovcov входашту емоу въ етерѣ въсь сѣрѣте и . . *petr.* dojde pred nyega deset . . *küzm.* gda bi on notri šo vu niko vés, srelo ga je deset . . 44 so pak rekli k nemu: gdu si pak ti рѣша же емоу кѣто еси *petr.* rekoše pak nyemu *küzm.* ерѣѣю зѣто nyemi *b.* i rekoħa mu 4 so šli pak ti služabniki h temu hišnimu gospodaryo пришедѣше рави *hren.* natu so hlapci stopili *petr.* pristupivši pak sluge *küzm.* pristópivši pak slugi 10 itd. itd. Nasproti pa primeri: je en publič tukaje естѣ отрочиштѣ съде единѣ *petr.* je ovde jeden détec *küzm.* je eti eden pojbič *b.* ima tuka edno momčence s. ovdje ima jedno momče, koje . . 18. Tukaj stoji je v začetku stavka, ker ima ta je pomen *εστιν* est es ist (*n.* es ist ein knab allhie), i je zatore samostojen, ne pa pomožen.

Neobična razvrstitev besed.

V nekotih stavkih razvrščava naš anonymus besede po neobičnem načinu: gdo nam odvali ta velik kamen od tiga groba duri: kdo nam bo odvalil (= odvali) kamen od vrat grobnih (Novi zakon gospoda in zveličarja našega J. K. Na Dunaji 1873.) кѣто отъвалитѣ намъ камень отъ дври гроба *dalm.* gdu nam odvaly ta kamèn od dauri tiga groba? *hren.* gdu nam odvaly ta kamèn od davri tiga pokopališča *jap.* kdó nam bó ta kamèn odvalil od duri tega pokopališča? *petr.* gdo nam hoče odvaliti kamen od vrat groba *küzm.* što nam odvala kamen od dver groba *b.* koj šte ni otvali kamькѣ-тѣ отъ vrata-ta na grobѣ-тѣ s. ko će nam odvaliti kamen od vrata grobnijeh quis revolvēt nobis lapidem ab ostio monumenti *n.* wer wird uns den stein von der thür dess grabs abwältzen 20 de bode dosti serc misli rezodevene oli režalene: da se odkrijejo iz mnogih src misli да отъкрыетѣ еѣ отъ много сръдць помышленьѣ *hren.* de bodo dostih serc misli rezodivene *petr.* da se odkriju iz vnoгих serdec mišljenja *küzm.* da se vö vjavijo vnoги src premislávanja ut revelentur ex multis cordibus cogitationes *b.* za da se odkryjätъ pomyšlenie-ta na mnogo sърdca s. da se odkriju misli mnogijeh srca *n.* auff dass die gedancken auss vielen hertzen offenbar werden 6 koko ti pak vidiš eno troho v tvoјga brata očesi: kaj pa vidiš troho, ki je v očesi brata tvoјega чѣто же видиши сѣчьць, иже естѣ въ очесе вратра твоего *petr.* kaj glediš pak na truhu v oke brata tvoјega *küzm.* ka pa gledaš troho vu ôki brata tvoјega quid autem vides festucam in oculo fratris tui *n.* was siehest du aber einen splitter in deines bruders auge 30 strebi to troho s tvoјga brata očesa *n.* alsdann besihe, dass du den splitter auss deines bruders

auge ziehest 30 itd. — I adjektiv simonov petrov (to reče k nemu eden nigov joger, Andreas ta brat simonov Petrov) je tukaj napačen; glasiti bi se moralo: Andrej brat Simona Petra. Tako se glasi v stsl. андреа братъ симона петра v *b.* Andrej bratъ-тъ na Simona Petra v *s.* Andrija brat Simona Petra i ravno tako ima *jap.* Andrej Simona Petra brat *petr.* Andreas brat Simona Petra *küzm.* pa: András brat Simon Petra *dalm.* i *hren.* pa imata ravno tako krivo kakor *stapl.* Andreas, Simonou Pretrou brat. 18.

Zamenjava glagolov dovršnikov i nedovršnikov.

Včasih rabi anonymus glagole dovršnike za nedovršnike: odpustiti: gdu je le ta, kateri tudi te grehe odpusti ꙗко съ естъ, ꙗко и грѣхы отъпоуштаетъ *hren.* gdu je le-ta, kir tudi gréhe odpušča *petr.* gdo je ov, ki i grehe odpušča *küzm.* što je te, ki i gréhe odpuščava *b.* koj e tojzi kojto i gréhove proštava *s.* što i grijehe oprasta 70 pošlem: jest pošlem k vom profete no zastopne no vočenike tiga pisma *hren.* jest k vam pošilam preroke *petr.* ja pošilyem k vam proroke *küzm.* jaz pošilam k vam proroke *b.* азъ проваждамъ do vasъ prorocy 60 zgodili: se bodo zgodili veliki cajhni na sonci и вждатъ знамениѣ въ слънъци *dalm.* cajhni se bodo godili na sonci *hren.* se bodo čudesa godila na sonci *petr.* budu znamenja na sunce *küzm.* bodo znamenya vu sunci *b.* i šte badať znamenje въ слънце-to 2 v zamemo: pomagaj nam, mi konec v zamemo съпаси ны, погиваемъ *petr.* oslobodi nas, pogibamo *küzm.* zdrži nas, pogibamo *b.* spasi ны, pogynuvamy 9 itd.* — Na drugi strani pa najdes glagole nedovršnike mesto dovršnikov: greš: jest nejem vrejden, de ti greš pod mojo streho тѣсмъ достоинъ да . . внидени *petr.* nesem dostojen, da vlezesh pod krov moj *küzm.* nej sam vreden, ka bi pod mojo streho šao *b.* da vlězesh podъ strěha-ja *s.* da pod krov moj uješ *nsl.* nisem vreden, da vnideš pod streho mojo 8 narejal: nebešku kralevstvu je glih enimu kralu, kateri je svoimo sinovi ohcet narejol иже сътвори бракъ *petr.* ki je včinił svadbu sinu svojemu *küzm.* ki je napravo gostüvanje sini svojemi *b.* napravi svadba na syna si *s.* koji načini svadbu *dalm.* i *hren.* pa imata kakor *stapl.* kateri je svojmu sinuvi ženitovajne naréjal 50 rekal: kar je pak uže poznu bilu, je gospud tiga vinograda rekal k svojmu šafarjo: pokliči te delovce *petr.* reče gospon vinograda *küzm.* veli gospod ti goric *s.* reče gospodar od vinograda 12 v unim istim času je Jezus k judom rekal: moje mesu je ena

* Iskušal: en vočenic te postave ga je iskušol no je djal законъникъ етеръ приде къ исоусу исоушаѣ и *dalm.* izkušaval *petr.* opita nyega jeden doctor vučen vu pravdi skušavajuči nyega *küzm.* i eden ž njih pravdenik opita skušavajuči 48 mreti: je bil pak začel ravno mreti ꙗко бо оумираѣ *dalm.* zakaj on je uže dušu puščal *hren.* on je uže začéjnal pojémat *petr.* beše počel vumirati *küzm.* ar je že vmirao *s.* bijaše na smrti 51. Komu sta glagola iskušati i mreti nedovršnika, za tistega ne veljata navedena vzgleda.

prava jejd peče *petr.* reče J. lyuctvu židovskomu *kūzm.* erče 32 on je pak rekal k nemu: koku stoi v postavi pisanu онъ же peče къ нему *petr.* on pak réče nyemu *kūzm.* on pa erče nyemi *b.* toj mu reče *s.* on mu reče 43 itd. itd.

Nemčizni.

Že zgoraj smo omenili, da bi jedva verjeli, da je naš anonymus prelagal iz latinščine, ne pa iz nemščine, ko bi nam ne zatrjeval tega sam izrecno, toliko nemčiznij nahajamo pri njem. On nemčuje *a)* v rekih i skladnji i *b)* v besedah.

a) Kaj je to za eniga *n.* was ist diss für einer *ποταμός εστιν ούτος* qualis est hic *кто еъ есть* 9 kakova inui kaj je to za ena žena *n.* wer und was für ein weib diese ist 70 bode dopernesenu, kar je h tebi govornjenu od tiga gospodi *n.* was zu dir vom HErrn ist geredt worden *ѣко вѣдетъ съврѣщеніе благоланымъ еѣ отъ господа* kar je govoril tebi gospod 69 kateri bo za tega vegšiga oli vihšiga deržan *n.* wer unter ihnen für den grössesten gehalten wurde *которы мѣнить ти сѧ ихъ вѣти боли* 74 mreža bode notre v to morje veržena *n.* das netz wird ins meer geworfen: mrežo so vrgli v morje 76 ti krali teh hajdov gospodujejo čez ne *n.* die könige der Heyden herrschen über sie *оустоятъ имъ:* gospoduju ž njimi (cf. Letop. Mat. Slov. 1868, pag. 68) 74 začne jokati čez ne *n.* weinete über sie *плака сѧ о немъ petr.* splaka se nad njim *kūzm.* jokao je nad njim *b.* plaka za nego *s.* zaplaka za njim 40 kateri ni z mano, ta je čez me m. mene *n.* wider mich *каѣ' εμοѣ* contra, adversum me *на ма есть dalm.* zupàr mene *hren.* zupèr mene *petr.* suproti mene *kūzm.* proti meni *b.* protivъ mene 17 on se okoli oberne h te ženi *n.* er wandte sich zu dem weib *обращтѣ сѧ къ женѣ petr.* obrnuvši se k ženi *kūzm.* obrne se k toj ženi 70 pustil je videti svojo moč *n.* er liess seine macht sehen *ѣви славиѣ своиѣ petr.* pokaza diku svoju 7 pustil je teiste naprej nesti *n.* und befahl sie fürzulegen *peče прѣдложите и ты petr.* te je zapoveda pred nye postaviti *kūzm.* velo je ta dati i one 37 oni v te skušnave doli padejo *n.* in der zeit der anfechtung fallen sie ab *въ врѣма напасти останахтѣ petr.* vu vremene skušavanja odstuplyávaju *kūzm.* vu vrèmeni skūsávanya odstòpijo *b.* vo vrème na napastъ *отставамъ s.* odpadnu 13 de en vlak storite *n.* dass ihr einen zug thut *вметѣте мрѣжа ваша въ ловитвѣ petr.* prestrete mreže vaše na lov *kūzm.* püstite vlake vaše na lovlenyé 35 slišiti: dajte cesarju kar cesarju šliši, no Bogu, kar Bogu šliši *n.* gebet dem käyser was dess käysers ist u. Gott wass Gottes ist *вздадите оубо кесарѣва кесарѣви, а вожица бороу hren.* dajte cesarju, kar je cesarjeviga: inu Bogú, kar je Božjiga *petr.* dayte kaa su Cesarova, Casaru; i kaa su Bóžja, Bogu *kūzm.* dajte zato, štera so Casarova, Casari, i štera so Boža, Bógi *b.* otдавajte Kesarevy-tè Kesarju, a Božii-tè Bogu 53 dal mo je to gvolt to sadbo deržat *n.* hat ihm

macht gegeben, das gericht zu halten *сѣды творити petr.* oblast mü je däl súditi *küz.m.* dáo nyemi je oblást i sodbo činiti *b.* vlasti mü e dalt da pravi i sadъ 80 zastopiti: to pergliho je Jezus on kinjm govorel, onj pakhe te niso zastopili *n.* aber sie verstanden nicht, was er zu ihnen redet *они же не разумѣша petr.* oni ne razmeše *küz.m.* oni so pa nej spoznali *b.* ne razuměha 29 merkajte no me zastopite 60 zastopen, a, o: pet je bilu zastopnih no modrih *пѣтъ же бѣ отъ нихъ мѣдръ n.* weise *küz.m.* pet ji je bilo čedni 58 te modre ali zastopne *мѣдрѣна φρόνιμοι prudentes b.* razumny 58 pošlem k vom profete no zastopne *сѣлжъ къ вамъ пророкы и прѣмѣдрѣ күзм.* jaz pošilam k vam proroke i mōdre 60 ti si takošno pred temi zastopnimi no modrimi skrel 64 on je taku zastopnu bil sturil *ѣко мѣдрѣ створи φρόνιμος prudenter petr. күзм.* spametno 39 stoji pisano *n.* es stehet geschrieben *писано естъ γέγραπτα scriptum est petr.* napisano je *küz.m. b. s.* pisano je 15 quater 40, 43 v svet iti: šli so farizei tjakaj inu so šli v svet, kako bi.. consilium inierunt *συμβούλιον ἔλαβον сѣвѣтъ створиша petr.* včiniše tolnač *küz.m.* tanač so držali *b.* сѣвѣтувахъ сѣ *s.* načiniše vijeću 53 čez dati: vse reči so meni čez dane od očeta *n.* alle dinge sind mir übergeben von meinem vatter *вѣса мѣтѣ прѣдана сѣтъ hren.* vse rečy so meni izročene *petr.* vsa su mene v ruke dana *küz.m.* vsa so meni dana od oče mojega *b.* vsičko-to mi je předadeno 64 čez ostati: napolnijo dvanajst korb s temi kosci.. katere so čez ostali tem, kateri so jejdli *n.* welche übrig geblieben waren *ἃ ἐπερίσσευσεν* quae superfuerunt *иже избыша petr.* kii behu ostali *küz.m.* ima grd nemčizen: štera so gori ostanola 18 čez prepelati: on je v čoln stopil inu se je sem čez prepelol, inu je.. *n.* und fuhr herüber *διεπέρασεν* transfretavit *прѣиѣде petr.* prejde čez morje *küz.m.* prek se je pelao *b.* preminā *s.* prijehe 49 čez tajiti: vse ti, kateri so čez tajili, so tatje 29, kateri se je čez nega vsmilil *n.* der die barmherzigkeit an ihm thäte qui fecit misericordiam in illum *сѣтвори милостѣнижъ съ нимъ hren.* kateri je njemu milost sturil *petr.* ki je ž nyim včnil milošču *küz.m.* ki je miloščo ž nyim včino: ki se ga je smilil 43 doli pasti: aku doli padeš 15 v skušnave doli padejo 13 ta hlapec je doli padel inu ga je molil *n.* fiel nieder *падѣ оубо рабъ petr.* poklekši pak sluga *m.* pokleknovsī *s.* pade pred noge 52 teh visih je eden pred Jezusa doli padel 54 doli sestī 18, 70, 79 itd. doli tlačiti vi bi ke... to pšenico von zderali oli doli tlačili 10 gori iti: lih ker je sonce gori šlu *n.* da die sonne gleich auffgegangen war *вѣсѣвѣвшю сѣньщю petr.* gda bi vre sonce zešlo bilo *b.* kogato izgrěe *sl.*nce-to *s.* oko sunčanoga rohaja *sl.* ko je solnce izšlo 20 gori jemati: le-ta grešnike gori jemle *n.* dieser nimmt die sūnder an *съ грѣшныиѣтъ приѣмлетъ petr.* ov grešnike prijemlye *küz.m.* ete grešnike k sebi prijimle *b.* tojzi priima grěšēnicy *s.* ovaj prima grjesnike 34 gori odpreti: gospud, odpri nam gori *n.* HErr, thue uns a uff 58 on odpre gori svoje vusta *n.* er thäte seinen mund

auff отъврѣвъ оуста *petr.* otprevši vusta *kūzm.* odpre vūsta svoja *b.* otvori usta-ta 79 gori pogledati: inu je gori pogledol v nebesa *n.* und er sahe hinauff gen himmel и възврѣвъ на небо 42 gori položiti: no so položili nih gvant gori na ti poti *n.* aber gar viel volcks spreiteten ihre kleider auff den weg постылаша ризы своя по пхти *hren.* veliku ludy pak je rezgrinalu svoje oblačilu na pot *petr.* vnožiná lyuctva prestreše svoje halje po pute *kūzm.* lūdstvo je presteralo gvant svoj na pōt 1 gori rasti: pustite tu vkup gori rasti noter do te žetve оставите коупно расти овое *hren.* pustite obadvuje vkup rasti *petr.* pustite oboje rasti 10 pergudilu se je, de je gori zraslu tu zeliše erda že prozabe trava 10 potentega je s tem ternam gori zraslu 13 gori skakati: jelu je gori skakati tu detedce *n.* sprang das kind mit freuden auff ἐσχίρτησεν exsultavit възигра ея младѣньць 69 gori se zdramiti: kader bodete vidili tu goditi, toko se spredramite gori вѣдите *hren.* imate vejđiti *petr.* *kūzm.* znajte 2 gori vstajene ἀνάστασις resurrectio встанѣе 6, 80 gori vstati: mrtvi gori vstajajo 3 on je gori vstol jenu ni tukaje 20 jest na morem gori vstati 26 on je gori vstol inu zapovedal 9 on bo na treiti dan zupet gori vstol 14 vstanite gori ἐγέρθητε surgite встанѣте 16, 43, 46, 49, 54, 55, 58, 69, 82 gori sestiti: ta mertvi je gori sedel *n.* der todte richtet sich auff ἀνεκάθισεν ὁ νεκρός resedit и сѣде мртвѣы 46, gori vzeti: vzamejo gori to besedo 13, 78 de kader vom bo zmanadolu, vas gori vzamejo v te večne ulte δέξονται recipiant приимѣтъ *petr.* da vas primu *kūzm.* da vas vzamejo 39 ena žena ga je gori vzela v ne hišo *n.* ein weib nahm ihn auf приимѣтъ и *petr.* neka žena prijē nyega vu hišu svoju *kūzm.* edna žena ga je prijela vu hišo svojo 73 kateri enu takošno dejte gori vzame v moym jemeni 77 gori vzdigniti: vzdigne štimo gori *n.* ein weib erhub ihre stimm ἀλάρασα φωνήν extollens vocem въздвигъши гласъ *petr.* nekotera žena podigsi glas *kūzm.* zdignovša nika žena glas svoj 17 kateri so stali od deleč, no so šrajali no gori vzignili neh štimo 44 kader so oni nih oči gori vzignili *n.* als sie ihre augen auffhuben ἐπάρατες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς levantes oculos suos възведъше же очи свои *petr.* podigsi oči svoje *kūzm.* prizdignovši oči svoje 16 kadar je pak Jezus svoje oči gori vzignel *n.* da nun Jezus die augen auffhube възведъ же очи *petr.* gda bi oči podignul *kūzm.* prizdignovši oči 18 vzigni gori tvojo postilo *n.* nimm dein bette tolle lectum възъми одръ твой *petr.* *kūzm.* vzemi postelyu tvoju 49 naprej postaviti: nemam ništer, de bi jest nemu naprej postavil *n.* ich habe nichts, dass ich ihm fürsetze οὐκ ἔχω ὁ παραθήσω αὐτῷ non habeo quod ponam ante illum не имамъ чѣсо положити прѣдъ нимъ *petr.* nemam šta položiti pred njega *kūzm.* nemam kâ pred nyega djâti 26, 63 naprej pognati: gledajte na vsa drevesa, kadar bodejo ta berst oli fruht naprej pognali *n.* wann sie jetzt frucht herfür bringen quum producunt jam ex se fructum *petr.* gda sada vun pušča *kūzm.* gda že popovjē spuščavajo 2 naprej pernesti: so prišli inu so svojmo

gospudi naprej pernesli vse, kar se je bilu pergudilu *n.* sie kamen und vermeldeten ihrem herrn пришьдѣше съказаша господиноу *petr.* pojdoše te povedaše gosponnu *küz.* idoči oznanili so gospôdi svojemi 52 oni pak ne morejo ništer neprej pernesti, de bi se oni mogli izgovoriti neh grehov *n.* nun aber haben sie nichts fürzuwenden, ihre sünde zu entschuldigen нѣнѣ же вины не имѣтъ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν excusationem non habent *hren.* sedaj pak nemajo ony za čim bi mogli svoj greh izgovoriti *petr.* ali vezda spridčanja nemaju od greha svojega *küz.* zdaj pa zagovora nemajo 78 naprej vzeti: kupio to specerijo, no se naprej vzamejo no žalbajo Jezusa *n.* auff dass sie kämen und salbeten Jesum: sklenejo 20 noter v: kadar je pak Jezus noter šel v Capernaum *n.* da er aber zu Capharnaum hinein gangen war въшедъшоу въ капернаоумъ εἰσελθόντι εἰς Καπερναοῦν introisset Capharnaum *petr.* gda bi vlezal v Kafarnaum 8 angel Gabriel je bil poslan noter v to mestu 65 pernesli so Jezusa noter v Jeruzalem 63 položim moje perste noter v te lukne 21 položi tvoje roke notri v mojo stran 21 nisi li dobro seme sial noter v to nivo 10 Jezus je noter v ta čoln stopil 9 jest sem peršel noter v ta svet 25 svoje perste je položil noter v negova ušesa 42 on gre noter v tega farizeerja hišo 70 pšeničnu zernu pade noter v to zemlo 73 no be bil ž nima noter v ta večni ogen veržen 77 voržejo neh mreže noter v to morje 56 jelu je gori skakati tu detedce notre v ne životi 69 Jozias je rodil Jecho-niam notre v te babilonski ječi 75 katera notre v to morje bode veržena 76 moji otročiči so per meni notre v ti kamri *n.* meine kinder sind bey mir in der kammer дѣти моя съ мною на ложи сѣтъ 26 varujte se pred fols preroki *n.* sehet euch für für den falschen propheten възмелѣте отъ лъжнихъ пророгъ από a falsis proph. *dalm. hren.* pred *petr.* čuvajte se od kriveh prerokov *küz.* varte se od krivi prorokov *b.* pazéte se отъ лъзовны-тѣ prorocy 38 proč: proč iti: peršel je ta sovražnik inu je vmes sial vmej to pšenicu ta kokal, no je proč šel *n.* der feind säete unkraut unter den weitzen und gieng hinweg καὶ ἀπῆλθεν et abiit и отиде *petr.* i odide *küz.* i odisao je *b.* i si otide *s.* pa otide 10 ta drugi dan je on proč šel inu je . . на оутрѣѣ ишьдѣ *küz.* vütro vö idoči 43 proč odstopiti: rekol je k nim: odstopite proč, zakaaj ta deklica nej mertva *n.* er sprach: weichet ἀναχωρεῖτε recedite отидѣте *petr.* odstúpete *küz.* odstôpte *b.* idéte si *s.* otstupite 54 proč odvaliti: one so zaugledale, de je ta kamen proč odvalen *n.* wurden gewahr, dass der stein abgewältzet war отъваленъ въ камень *hren.* vidile so, de je ta kamèn odvalen bil *petr.* videše odvalyena kamena *küz.* vidijo, ka je odvalani bio te kamen 20 proč pelati: prosil je, de bi ga eno majheno od kraja proč pellol *n.* dass ers ein wenig vom land führete από τῆς γῆς ἐλαχίστην ὀλίγον a terra reducere моли и отъстѣжити *petr.* da bi od zemlyé jednò malò odrinul *küz.* . . ka bi od zemlé odpelao edno malo 35 proč priti: ta nigdar ni proč peršla *n.* die nimmer auss dem tempel

kam ъже не отъхождааше отъ црѣкѣе *petr.* kotera né odhágyala od cirkve *küzm.* štera je nej odstópila od cérkvi *b.* koęto ne se otdalečavaše otъ hramъ-тъ *s.* ne odlažaše od crkve 6 proč pustiti: gospod, nun pustiš ti tvojga hlapca v tem miru proč, kaker si ti đjal *n.* nun lässtest du deinen diener . . . im frieden fahren *ἔν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου . . . ἐν εἰρήνῃ* nunc dimittis servum tuum . . . in pace *нѣнѣ поуѣтини раба твоего . . . съ мироми hren.* sèdaj užé pustiš tvojga služabnika . . . v myru pojti *petr.* vezda odpuščaš slugu tvojega . . . vu miru *küzm.* zdaj odpüščavaš slugo tvojega . . . vu méri *b.* nyníñ otpuštašъ rabъ-тъ si . . . съ миромъ *s.* sad odpuštaš s mirom slugu svojega 63 okoli se obrniti: petrus pak se okoli oberne no vidi tiga jogra *n.* da wandte sich Petrus umb *ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Π.* conversus *Petr.* обрашть же ел петръ *hren.* Petrus pak se je osèrl *küzm.* nazaj se pa obrné Peter *b.* a Petръ kato se obrnъ *s.* a Petar obazrevši se 61 skozi: govoriti skozi pergliho *n.* in gleichnussen reden *λάλειν ἐν παραβολαῖς* loqui in parabolis *глаголати притѣчями hren.* govoriti prigliho *petr.* peldu reči *küzm.* gučati vu prilikaj (prilikah) *b.* govori съ притѣу *s.* kazivati u pričana 10, 11, 13, 33 vse bo dopolnenu, kar je pisano skozi preroke *n.* was durch die propheten geschrieben ist *τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν προφητῶν* quæ scripta sunt per prophetas *п'санаа пророкы petr.* kaa su pisana po prorokeh *küzm.* štera so pisana po prorokáj 14 de vi skozi to vero ta leben imate *n.* dass ihr durch den glauben das leben habt *πιστεύοντες* credentes *вѣроујимште живота имате petr.* da vérujuči žitek imate *küzm.* naj vervajoči mate žitek 21 kar je govorjenu skuzi tiga preroka 1, 11, 55 govoril je skuzi perglihe 11 beseda gre skuzi božja usta *изъ оустъ διὰ στόματος* de ore *dalm. hren.* skuzi usta božja *petr.* iz vust *küzm.* z vüst *b.* iz Božiiťe usta 15 vkup: kadar so se vse farizei bili vkup zbrali събраномъ же фарисеомъ *dalm. hren.* bili so se vkup zbrali *συνηγμένον δὲ τῶν Φ.* congregatis *petr.* skupa spravivši *küzm.* gda bi se pa vkup spravili F. 48 kar je uže veliko folka bilu vkop prišlu *n.* als viel volcks bey einander kam 13 poberite te kosce ali droftine . . . de na bodo zgoblene. То zbirijo ih vkop, no napolnijo . . събраша *dalm. hren.* oni so pobrali *petr.* pobraše je *küzm.* vkup so pobrali 18 vun: kateri je u jutru zgugdaj un šel delovce najemat *n.* der am morgen frühe aussgieng iže izide *ὅστις ἐξῆλθεν* qui exiit *dalm. hren.* kateri je vunkaj šal *petr.* ki je zešel *küzm.* ki je vö šö: kateri je izšel 12 hoč de gremo no te iste un zberemo *хощемши ли . . да исплвемъ ѡ* *dalm.* hočes li de . . jo izplevemo *hren.* hočes li . . de jo poberemo *petr.* hočes li . . da tega vun zberemo *küzm.* češ záto, da idöci ga vö splevémo 10 ako je jest skozi ta perst ali moč Gospodi boga von gonim *n.* so ich aber . . die teuffel austreibe 17 on hudiče von zegajna skuzi belcebuba *n.* er treibet die teuffel auss . . o вельзбулѣ изгонитъ вѣсы *dalm.* on hudiče vun izganja *hren.* on hudiče vun izgajna *petr.* po beelzebube . . zganja vrage *küzm.* . . zmetava vrage 17 deli to ropane von *n.* theilet den raub auss *корнетъ раздаеть dalm.* roup vun deli *hren.*

rup vùn dèly *petr.* pléne nyegovo razdeli *küz.* porobe nyegove razdeli 17 oni vas bodo von iz ž nig sinagog oli šul odvergli *n.* sie werden euch auss den Synagogen werfen *отъ сънъмиштѣ ижденѣтъ въ hren.* oni vas bodo iz Synagog izvèrgli *küz.* s pravišč vas vò zgonijo: izganjali vas bodo iz shajališč 27 zategavolo verujemo, de si ti od Boga von šel *n.* wir glauben, dass du von Gott aussgegangen bist *отъ бога еси ишълъ dalm. hren.* . vunkaj šal *küz.* verjemo, ka si od Boga zišao 25 jest bodem vom offentlih von oznanil od moiga očeta *n.* ich werde es euch offentlich vom vatter verkündigen *zogr. o* *отъци възвѣштѣ вамъ assem. . . възвѣштаѣ . . dalm. hren.* bom vam očitu oznanil od mojga očeta *küz.* očivesno vam bodem od océ nazviščávac 25 je imel eden, kateri denarje na buher von posoja, dva dolžnika ausleihen 70 vi bi ke mej tem plevelam oli kokali to pšenico von zderali damit ihr nicht . . auch den weitzen zugleich aussrupffet *въстрѣнете dalm. hren. de . . ne izpučete petr. da . . ne spučete küzm. naj . . ne strgate vò navküp: da ne bi izrovali ž njim vred pšenice 10 pride hudič inu vzame neh besedo von is nih serc n. der teuffel nimmt dass wort von ihrem hertzen възвѣмѣтъ слово отъ срѣдъца нхъ dalm. hren. vzame to besedo is nyh serca petr. jemlye reč iz nyihova serca küzm. vzeme rêč od srca nyihovoga 13 on svoje lastne ovčice po imeni kliče inu jeh vnkaj ispele n. führet sie auss изгонитѣ ѣ dalm. hren. . inu je vunkaj vodi petr. vun je vodi küzm. vò je pela b. i gy izvožda: in je izganja 29 kadar jeh bo on vonkaj izignal n. wenn er aussgelassen hat егда иженетѣ dalm. kadar . . vun izpusty hren. kadar je . . vùn ispustil petr. i gda . . vun pustí küzm. gda vò žene: ko izžene 29 potem vzame Jezus te hruhe no ga ti je zahvalil no je dalil vnkaje tem, kateri so se doli sedli . . n. theilet er . . auss подаетъ hren. . . je nje rezdělil tem, . . petr. podeli je sedečim küzm. dao je je b. razdade gy διέδωκεν distribuit: razdeli 18 zuper: postavljen je . . k enimu znaminu, katerimu se bo zuper govorilo n. dem man widersprechen wird въ знаменье прѣрочьно εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον in signum, cui contradicetur dalm. hren. katerimu se bo zupèr govorilu petr. komu se suproti govorilo bude küzm. komi bodo proti gučali b. bēlēgъ za protivorečie s. bude znak protiv koga će se govoriti: kteremu bodo nasprotovali 6. —*

Hiša moja je hiša h te molitve οἶκος προσευχῆς domus orationis храмъ молитвѣ *dalm. hren.* moja hiša je ena hiša te molitve *petr.* hiša moja je hiša molitve *küz.* hiša moja je hiša molitvi *b.* domъ za molitva s. dom moj dom je molitve *sl.* dom moj je dom molitve 40 — one gredo notre v ta grob jenu vidijo eniga mladeniča na pravi roki sedeti εἶδον νεανίσκον καθήμενον viderunt juvenem sedentem видѣша юношѣ сѣдашѣ *dalm.* inu so vidile eniga mladeniča notri sedečiga *hren.* inu so vidile eniga mladeniča notri sedeočiga *petr.* videše mladenca sedéčjega *küz.* vidile so mladenca sedéčega (Levstik, «Ljublj. Zvon.» I., 572) 20 Jezus je videl eniga človeka na tem

colo sedeti видѣ сѣдашта 82. — Poleg navedenih poslednjih dveh po tujem izobraženih stavkov pa pravi lepo slovenski: vidil je druge na tergu stoječe prez della 12 vidil je dva čolna per jezeri stoječa 35. — Lepo reče naš prelagatelj: kateri ima ušesa h poslušanju, ta poslušaj имѣши оуши слышати да слышитъ *dalm. hren.* ušesa h poslušanju *petr. küzm.* vuha na poslušanje *b.* kojto ima uši da sluša, neka sluša *s.* ko ima uši da čuje neka čuje 13. — Jogri so pak nega vprašali: kaj bi ta pergliha bila *n.* wass diese gleichnuss wäre что естъ притѣча си *dalm. hren.* imata kakor *stapl. petr.* kakova bi bila ova prilika *küzm.* kakša je ta prilika 13 primeri nasproti zgoraj: kaj je to za eniga 9 — znati za moči: kako znamo ta pot vedit *n.* wie können wir den weg wissen како пътъ можемъ вѣдѣти *dalm.* koku moremo my ta pot vejdit *hren.* kaku moremo my pot znati *petr.* kak moremo znati puta *küzm.* kakda bi mogli pôt znati *b.* како можемъ да знаемъ пътъ-тъ 66 on začne govoriti inui zahvali gospodi boga vlagoslovij boga *dalm. hren.* inu je hvalil Boga *petr.* blagosloveči Boga *küzm.* blagoslavlajôči Boga 67 potem vzame Jezus te kruhe no ga ti je zahvalil 18 jest zahvalim tebe (ako ně tebe dat.) Bog хвалѣ тебѣ въздаѣж *dalm. hren.* jest zahvalim tebe Bug *petr.* hválu ti dajem *küzm.* hvalo ti dajem *b.* хвалимъ те pravilno: zahvalim te 41.

Poleg domače besede rabila je našemu prelagatelju še tuja ob jednom: čuti no vahtati 57 gvant ali oblačilu 45 jejd ali špiža 32 kraft no moč 65 merkajte no gledajte 77 rajtinga ali rojstvo 2 zahvaliti ali žegnati 67 žegnati ali dobru zdati 69 prositi ali petlati 14 itd.

2. Rabi tuje zvečine nemske besede, kojim bi se bil zvečine lahko izognol. To nas vodi k IV. delu naše razpravice.

IV.

Leksikalni del.

Alabaste puhša *n.* alabasterbüchs ἀλάβαστρον alabastrum алавастръ *dalm.* glaž *hren.* alabaster *küzm.* alabastrom *b.* alavastrъ *s.* sklenica: sklenica 70.

am iti: nemu te ovčice ništer am na gredo *n.* gehen ihn nicht an брѣшти мѣлѣив curæ esse: ne mara za ovce, ne briga se za ovce 22 kaj tebi to ham gre 61.

antvert *n.* antwort, odgovor 4, 63 — antvert dati отвѣтъ дати odgovoriti 4, 63 antvertovati отвѣштати 2, 18, 19, 21, 44, 58, 65, 67, 68, 70, 71, 73.

arcat arzt врачъ *fris. II. bali dalm.* arcat *hren.* ozdravlenik *b.* lëkar *s.* ljeкар *petr. küzm.* vrač: vračnik, zdravnik 82.

- aumožna** almosen *ἐλεημοσύνη* милостыни miloščina: aumožne prositi ali petlati bitteln *просити* (*dalm.* petlati) *hren.* v Bugaime prositi *petr. küzm.* koldovati *b.* prosja milostynja: vbogajme prositi 14.
- Buher** *n.* wucher: kateri denarje na buher posoja *n.* der sein geld auff wucher thät *займодавец* *δανειστής* fenerator *dalm.* buharnik *hren.* žuhnik (Shuhnik) *petr.* posudnik *küzm.* veritel *b.* lihva, lihvozimatelj *s.* dužnik creditor, debitor: lihva fenus: odrtnik, lihvar fenerator 70.
- Cahen** zeichen *ιαζβα* *τύπος, ἐπιτομία* fixura: rana 21 cajhen *знамение* *σημείον* signum *hren.* znamenje, čudo *petr. küzm.* znamenje, čudo *b.* čudesa *s.* čudo znamenje, čudež 7, 17, 18, 21, 51, 55, 78.
- cbibel** zweifel: brez vsega cbibla *n.* ohne zweifel *hren.* res *petr.* zaistò: brez dvombe, gotovo 57
- cbiling** zwilling *δίδυμος* didymus *assem.* близньць *dalm.* *hren.* dvojčič *petr. küzm.* dvojnik *b.* близнецъ *s.* bliznac: dvojček 21.
- ciran**, a, o *n.* geziert *κεκοσμημένος* ornatus *окрашень* *dalm.* *hren.* vsnažen, a, o *petr.* osnažen, a, o *küzm.* osnajžen, a, o *b.* ukrasen *s.* okrašen: olupšan, okrašen 17.
- col** *n.* zoll *τελώνιον* telonium *мъздыница* *dalm.* *hren.* col *petr.* (magy.) vam *küzm.* mauta *habd.* belost. *jamb.* malta *b.* mitarnica *s.* carina: mitnica 82.
- colnar** *n.* zöllner *τελώνης* publicanus *мъздоимць* *dalm.* *hren.* colnar *petr. küzm.* publikanus *bel.* naplačnik, maltar *jamb.* (očitnik!) občinskih dàč prekupec i pobiravec, haračar *jarn.* mutar *b.* mytarъ *s.* carinik mytarъ: mitničar, mitar 82 colner 34, 41.
- Činž** *n.* zins *κῆρος* tributum *кинъць* *dalm.* činž *hren.* dacia *petr. küzm.* dača *b.* данъ *s.* harač: davek 53 činžni denar *n.* zinsmüntz *νόμισμα τοῦ κῆρου* numisma census *образъ* *киноснъ* *dalm.* činžni denar *hren.* dacie denar *petr. küzm.* dáčni pénez *b.* moneta-ta na danъ *s.* novac harački *r.* razdorъ, sporъ: davkovski denar 53.
- Disputation** *lat.* disputatio *ἀντιλογία φιλονεικία* *n.* zanck *пърѣ, прѣа* *dalm.* ardra *hren.* prepirajne *küzm.* pernya *jamb.* pregovarjanje, carga, prerečenje *b.* прѣpirъ *s.* prepiranje: prepir 74.
- dren** *n.* bedrangnuss *συναχῆ* pressura *тѣга* *dalm.* *hren.* bridku *petr.* trápjenje *küzm.* stiskavanje *b.* тага *s.* *r.* tuga *č.* touha *p.* teга *habd.* tuga: žalost 2.
- drengati** drängen *ἐπιτεῖσθαι* irruere, instare *належаѣти* *dalm.* drengati *hren.* obsuti *petr.* prilipati *küzm.* tiskati *guts.* tišati *b.* pritiskamъ *s.* naležati *r.* těsnitъ, tesnitъsja: obsuti 35.
- Far** *n.* priester *ιερεὺς* sacerdos *ерѣи* *dalm.* *hren.* far *petr. küzm.* *habd.* pop *b.* sveštenikъ *s.* sveštenik *r.* svjaščenikъ, popъ *guts.* mešnik, far, duhovnik: duhovnik 43, 60; viši far *ἀρχιερεὺς* архiereй *petr.* poglavnik popovski: višji duhovnik 5 first teh farjov *petr.* popovski poglavnik: višji duhovnik 19.

- ferahitati** tako i *dalm. n.* verachten *ἐξουδενοῦν* nihili facere *ουничъжати hren.* za nič imeti *petr.* za nemar metati *kūzm.* za nikaj meti *b.* uništožavamъ s. uništavati *guts.* zaničuvati, za nemar držati, zamečuvati: zaničevati 41, 77 *farrahtati* 45, 50.
- feratati** *n.* verrathen *παραδιδόναι* tradere *прѣдати trub.* matth. 26 *fratati*; na Gorenjskem: *fratalo* me je *n.* es ist mir misslungen *hren.* izročiti *kūzm.* odati *b.* prědavamъ s. izdati *r.* predatъ kogo: izdati 61.
- ferdamati** *n.* verdammen *καταδικάζειν* condemnare *осъждити trub.* matt. 12 *sum.* *ferdamnovati hren.* pogublovati *petr. kūzm.* skvarjati *guts.* ob-, per-, zasoditi *b.* osaždnamъ s. osuđivati: obsojati 30.
- feržmagati** *n.* verschmähen *stvn.* versmähnen (Dō sprach der videlære, Volkêr der degen, — «versmäht ez iu niht, Hagene. Nibel. pesen 1830, v. 2) *stvn.* far-, firmsähnen für zu gering und unwert halten, verachten *ἐβροίζειν* досаждити *kūzm.* osmejati *b.* obečeseljamъ s. ružiti *r.* preziratъ *guts.* zavreči, zamečuvati, zaničuvati, zažmagati: zasramovati 14, 77 *feržmagovati* 79.
- first** *n.* fürst *ἀρχων* princeps *кнѣзь: knez,* višji — 19, 24, 28.
- flegar** *n.* landpfleger *ἡγεμῶν* procurator *обладатель petr.* poglavnik *kūzm.* poglavar *b.* upravitelj s. sudija *r.* načalnikъ oblasti, naměstnikъ: načelnik, poglavar 5.
- flekati** *n.* flicken *καταιγίζειν* reficere *завѣзати dalm.* flikati *hren. kūzm.* popravlati *petr. kėrpati guts.* krpati, popravlati, flikati *b.* kърja, zakърrevamъ s. krpiti: krpati 56.
- flis** *n.* fleiss: s flisom: *ἐπιμελῶς* diligenter *прилежно hren.* skėrbnu *petr.* marlivò *kūzm.* skrbljivo *b. r.* priležno s. dobro: skrbno 34 *poflisati se n.* sich fleissig bemühen 73.
- folk** *n.* volck *γένος, δῆμος, ὄχλος, πλῆθος, ἄνθρωποι* genus, populus, turba, homines *stsl. b. s. r.* народъ *dalm.* ludje, folk *hren.* ludy, množica *petr.* narod, lyudi, šeregi *kūzm.* lüctvo, lüdje: ljudstvo, narod 11, 13, 14, 17, 18, 31 37, 42, 46, 49, 54, 63, 67, 79 *folkh* 18, 25 *volk* 2, 8, 11, 13, 14, 18 etc. *volkh* 1, 7.
- folš** *n.* falsch *ψεῦδος* falsus *лъжънѣ conf. gen. trub.* falš, folš *hren.* nepravi *petr. kūzm.* kriv *guts.* kriv, galufišen, galufen *b.* lъžovny s. lažnij *r.* ložnyj: lažnjiv, kriv 38, 55.
- fortuna** *ital.* fortuna seesturm tempestas (maritima), motus *σεισμός n.* ungestüm wetter *трѣсъ trub. dalm. hren.* fortuna *petr.* gibanje *kūzm.* zburkanje *b.* burja s. oluja *r.* morskaja burja: burja, vihar 9. — Ta beseda se živi po nekod na Dolenjskem, n. pr. v Rašici.
- fruht** *n.* frucht *καρπός* fructus *stsl. b. r. s.* плодъ *dalm. hren. petr. kūzm.* sad *guts.* sad. plod: sad, plod 10, 13, 14, 72.
- funt** *n.* pfund *dalm.* funt; vsi drugi pisateljji imajo *τάλαντον* талантъ 52.
- Gajžlati** *n.* geisseln *μαστίζειν* flagellare *тепети, тети dalm.* gajžlati *hren.* tepsti *petr.* zbičuvati *kūzm.* zbičati *guts.* ježlati, gajžlati *b.* bija s. bičiti *r.* bitъ: bičati 14, 60.

gasa (gafsa) *n.* gasse *πλατεῖα* *сѣрна* *dalm.* gafsa *hren.* ulica *petr.* vulica *küzm.* vilica *guts.* vulica, velica, gasa *b. s. r.* ulica (tore v vseh narečjih sgl.): ulica 33.

glih *n.* gleich (zvečine pleonazem): jednako, ravno 10—12, 19, 21, 48, 50, 57, 58, 76 itd. lih 20, 45, 51, 78 itd.

gnada *n.* gnade *χάρις* gratia *благодѣтъ* *dalm.* gnada, *hren. petr.* milost *küzm.* milošča *guts.* milost, gnada *b. s.* blagodatъ *r.* milostъ: milost 6, 65, 76.

gratati *n.* gerathen pravo za pravo werden: ta gratati, gerathen, werden se ne prelaga v slovenščini, n. pr. kadar so siti gratati *n.* da sie ersättiget waren *ѣко насытѣша сѧ* gda so se nasitili 18 kadar je večer gratol *n.* da es nun abend war quum sero esset *сѧшти поздѣ* (въ тѣ дѣнь) gda bi večer bil: ko je bilo pozno 21, 44 51, 60, 76 itd.

grunt *n.* grund: bodo te (Jeruzalem) noter v ta grunt poderli *n.* sie werden dich zur erden schleiffen *разбѣхтъ тѧ* *dalm.* bodo tebe do tal rezvalili *hren.* bodo tebe do tal razvèrgli *petr.* na zemlyu te povale *küzm.* z zemlôv te zglihajo: razbijo tebe, razdeno te do tal (do temelja) 40.

gvalt *lat.* vallum: tvoji sovražniki te bodo obdali z veliko *gvaltjo* circumdabant te inimici tui *vallo n.* deine feinde werden dich mit einem wall umgeben *обложатъ . . острогъ о тебѣ* *dalm.* tebe bodo obsrangali *petr.* hote obstréti tebe . . grabum *küzm.* okoli tebe vržejo . . špice *b.* šte napravjati okorъ okolo tebe 40. gvolt: imajo to gvolt čez ne *n.* sie haben die gewalt über sie potestatem habent super eos *ἐξουσιάζοντες αὐτῶν* *обладажшѣ ими* *dalm.* oblastnike imaju *hren.* kateri imajo vèrhu ny oblast *küzm.* ki oblast majo nad nyimi: imajo oblast 74 dal mo je to gvolt to sodbo deržat *область дастъ емоу* dal mu je oblast 80 z veliko *gvaltjo* 2.

gvant *n.* gewand, kleider *ἱμάτιον* vestimentum *риза* *hren.* oblačilu *petr.* halya *dalm.* *küzm.* gvant *b.* dreha *s.* haljina *r.* odežda *guts.* oblačilu, obliek na istočnem Štaj. obleč: oblačilo 1, 3, 16, 20, 38, 45, 50, 54 *gvantati* *ἀμφιένναι* vestire *одѣти, одѣяти* oblačiti 3, 45.

gvišnu gewiss utique *οὐβο* *petr.* zaistò 28.

Harnaš harnisch. Te besede nêma ne *n.* ne *gršk.* ne *lat.* ne *stsl. b.* ali *s.* evangelije; niti *dalm. hren. petr. küzm.* vsi imajo: vzeme mu vse orožje jegovo, kteremu je zaupal 17.

hajd *n.* heide *τὰ ἔθνη* gentes *поганинѣ* *dalm. hren.* ajd *petr. küzm.* pogan *habd. s. p.* poganin *guts.* nevernik, heid *r.* poganinъ: pogan 63.

Irati *n.* ärgern pravo za pravo irren *σκανδαλιζειν* scandalizare *сѣблажнати* *dalm. hren.* pohujšati *petr.* spačevati *küzm.* spakati *b.* soblaznjavamъ *s.* sablaznjavati: pohujševati 77.

Ja *n.* ja freilich *μενοῦργε* quinimmo *οὐβο* *dalm.* ja *hren.* ja réjfs *petr.* pače *b.* ošte po: pač, resnično 17.

- joger** *n.* jünger μαθητής discipulus оученикъ *dalm. hren.* joger *petr. küzm.* vučenik *guts.* joger, navučeuinik, vučiuinik *b. s. r.* učeníkъ: (učeník) učenec 1—3, 7, 9, 10, 12, 14, 18, 20—28, 30, 31, 33, 36—39, 45, 45, 46, 50, 52, 54, 55, 57, 58, 61, 66, 68, 71, 72, 74, 76—80, 82.
- jubilirati** jubeln: jubilirajte *n.* freuet euch χαίρετε gaudete радуйте сѧ *dalm.* bodite veseli *petr.* radujte se *küzm.* radüjte se *b.* raduvajte sja *s.* radujte se: radujte se 79.
- Kamra** *n.* kammer κοίτη cubile ложе *dalm. hren.* kamra *petr. küzm.* postelja *b.* leglo *s. r. sl.* postelja 26.
- kelih** *n.* kelch ποτήριον *stsl. b. s.* calix чаша *dalm. hren.* kelih *petr. küzm.* pehár *guts.* pohar, pokal, pahar, *r.* kubokъ, bokalъ, stakanъ: čaša 71.
- komrati se** sich kümmern *n.* sich unruhe machen τυρβάζειν turbare мльвити *dalm.* mujo imeti *hren.* kàssati se *petr.* burkati se *kuzm.* paščiti se (beseda paščiti se živi še po istočnem Štaj. v pomenu sich beeilen) *guts.* ogrimati se, pognjievati se, preskrbeti se, sebi perzadiehati *b.* mълvim sja *s. sl.* truditi se 73 (op. 7).
- korb** *n.* korb κόφινος cophinus кошъ *dalm. korb hren.* jérbes *petr. küzm.* košar *guts.* spletenica, jerbas, korp, verbes *b.* košъ *s.* kotarica *r.* korzina, korobъ, kuzovъ: koš 18.
- kraft** *n.* krafft δύναμις virtus *stsl. b. s.* сила *dalm. hren.* muč *petr.* jákost *küzm.* môč: moč 65.
- krugla** *n.* wasserkrug ὑδρία hydria водоносъ *dalm. krugla hren.* vèrè *petr.* vedrica *küzm.* vedro *b.* kiupъ *s.* sud *r.* kružka: vrč 7.
- kušati** *n.* küssen κατεφιλεῖν deosculari обლობызати *dalm. hren.* kušovati *petr.* kušuvati *küzm.* küšuvati *guts.* lubiti, kušuvati *b.* celuvamъ *s.* cjelivati *r.* cělovatъ, lobyzatъ: poljubovati 70 bis.
- Ladati** laden *n.* beruffen καλεῖν vocare възъвати *dalm. hren.* povabiti *petr. küzm.* zvati *guts.* povabiti, navabiti, notervabiti, navadati *b.* prizovamъ *s.* dozvati *r.* zvati, priglašati: vabiti, povabiti 70.
- lampa** *n.* lampe λαμπάς lampas свѣтилникъ *dalm. lampa hren.* lampica *küzm.* lampaš *guts.* svečnica, lampa, lučnica *b.* svētilnica *s.* žiška *r.* lampada: svetilnica 58 ter.
- leben** *n.* seele ψυχή anima *stsl. b. s.* душа *dalm. leben hren.* život *petr. küzm.* duša: duša 22. — leben *n.* ζωή vita животъ, жизнь mon. fris. život v XV. veku (conf. gener.) nahajamo poleg život uže besedo «leben», ktero so pisali *trub.* (v *trub.* najdeš matth. 2. e, i 20. c i besedo život) *krelj. dalm.* i še kesnejši pisatelji; *hren.* ima vendar živlejne (117 b, lystuvi 7 b, 15, 25 b, 32, 37), jegovi nasledniki pa spet leben *petr. habd. küm.* imajo žitek *b. s.* životъ *r.* жизнь, žitje, životъ i *stapl.* ima poleg «leben» življenje 29 i život 13: življenje 21, 43, 62, 66, 72, 77, 80 itd.
- lon** *n.* Lohn μισθός merces мзда *dalm. lon hren.* plača *petr. habd. küzm.* nájem *guts.* plačilu, mezda, poplača, von *b.* zaplata *s.* plata *r.* plata za rabotu,

- zalovanje, mzda, nagrada: plaćilo 12, 79. — Ionan hlapec *n.* miedling *μισθωτός* mercenarius **наимъникъ** *dalm. hren. petr. küzm. guts.* najemnik *b.* naemnikъ *s.* najemnik *r.* naemnikъ, podenišćikъ: najemnik 22.
- lušt** *n.* wollust: v luštig (tiga života) *ἐπὶ ἡδονῶν (τοῦ βίου)* a voluptatibus (vitæ) сластьми (житицкьми) *dalm. v.* luštih (tiga života) *hren. v.* žéjlah (života) *petr.* pred násladnostmi (žitka) *küzm. n.* náslobosti (žitka) *b.* отъ slasti (žitejsky) *s.* od slasti: slast(mi) 13.
- Marternik** mártýrer *μάρτυς* martyr *stsl. b.* мъченикъ *hren. martèrnik petr.* mučenik *guts. marternik s.* mučenik *r.* mučenikъ: mōčenik 60, 72. — marternica мъченица 76.
- merdrarski:** merdrarska jama *n.* mördergruben *σπήλαιον ληστῶν* spelunca latronum врьтъгъ разбойникомъ *dalm. hren. razbojska jama petr. tolováyska* burdelnica *küzm. razbojnikov jama b.* peštera razbojničeska *s.* pečina hajdučka *r.* vertepъ rajzbojnikovъ: razbojniška jama 40.
- merkati:** merkaj *n.* sihe *ἴδου* ecce ce *dalm. hren. polé petr. küzm. ovo b.* eto *s. evo:* glej 1, 3, 60 bis, 63, 65. — merkati *n.* mercken *γινώσκειν* cognoscere разоумѣти *dalm. merkati hren. petr. poznati küzm. spoznati b.* razuměvamъ *s.* razumjeti *r.* razuměť: spoznati 23, 53. — merkati *n.* acht haben *παρρηρεῖν* observare назирати *dalm. petr. mérkati hren. paziti (na koga) küzm. kebzüvati b.* imamъ očilě si *s.* motriti: paziti 47. — merkajte no gledajte *n.* sehet zu *ὀρατε* videte блудѣте сѧ *dalm. hren. gledajte petr. vigyte küzm. vidite b. s.* gledajte: glejte 77. — merkajte no imejte napumen *n.* gedencket *μνημονεύετε* mementote помъните *dalm. hren. spumnite petr. spoménete se küzm. spōmnete se b.* pomněte *s.* opominjite se: spominjajte se 78. **λλ**
- muja** *n.* mühe *πόνος* labor тroudъ *dalm. truden hren. muja küzm. trüditì se guts. muja, baluvanje, zadievanje b.* trudimъ sja *s.* umoran *r.* trudъ, staranje: trud 64. — mujati se sich abmühen *n.* sich unruhe machen тroudити сѧ: starati se, truditi se 73.
- Nuc** *n.* nutz: vom je nuc *n.* es ist euch nutz *συμφέρει ὑμῖν* expedit vobis добръе естъ вамъ *dalm. hren. za* vas je dobru *petr. hasni* vam *küzm. dobro je* vam *guts. prid, korist, nuc b.* za vasъ e po dobrě: korist (bolje vam je) 24.
- nun** *n.* nun *νῦν* нънѣ, нънѣ *b. r.* nyně *dalm. küzm. guts. zdej hren. sedaj petr. habd. vezda s.* sad: zďaj 63, 65, 67.
- Ofén:** ofen grešnik vsi prelagatelji imajo samo: grešnik 82.
- offentlih** *n.* offentlich *παρόδησις* palam обиноуѧ сѧ (глаголати) *dalm. hren. očitu petr. otpertò, očivestò küzm. očivesno guts. očitno, bielodanski b.* javno *s.* upravo *r.* odkryto, javno: odkrito, razločno 25.
- offer** *n.* opffer *θυσία* sacrificium, hostia жрътва *dalm. offer hren. zákol petr. habd. küzm. áldov guts. ofer, áldov b.* žrtva *s.* prilog *r.* žertva, darъ: dar 63, 82. — offrati: žrtvovati 8, 36.

ohcet *n.* hochzeit γάμος nuptiae бракъ *dalm.* ohcet *hren.* ženitovanje (ali ohcet) *petr. habd. b. s.* svádba *küzm.* svadba, gostüvanye *guts.* ženitva, ženitje, hoset *b. r.* svadba: ženitvanje, pir 7, 50, 57, 58 ohcit 47, 50. Beseda «ohcet» še živi dendenešnji na Kranjskem i ne samo po kmetih nego i po mestih (recimo v Ljubljani) za ženitvanje, pir. — ohcetni, a, o 58.

oštarija je *ital.* osteria. Ta beseda se je med Slovenci močno ukoreninila i še živi dendenešnji po vsem slovenskem svetu, rabijo pa jo i *dalm. hren. küzm. guts.* ima goštarija (od gost) *petr.* ima štala πανδοχείον stabulum gostinница *b. r.* gostinnica *s. g.* gostonica (*r.* traktirъ) č. hostinec *p.* gošciniec: gostilnica 43. Kakor oštarija tako je nastalo

ošter iz *ital.* oste, ostiere *küzm.* ima oštarjaš: gostilničar 43.

Pergliha *n.* gleichnuss παραβολή *dalm. hren.* prigliha *petr.* pelda *küzm.* prilika *guts.* perpoduba, napoduba, perpodobnost pergliha *b. r.* pritča *s. p.* pričā *r.* podobie, sravnenie č. podoba *p.* podobieństwo: prilika, prispodoba 10—13, 18, 29, 30, 33, 39, 41, 47, 50, 52, 55, 58 itd. — perglihanъ, a, o 52, 76. 111

perl (gen. plur. perelnov) *n.* perlen μαργαρίτης margarita бисѣръ *dalm.* perlin *petr.* gyungy *küzm.* džündž po magy. gyöngy *b. r.* biserъ *s. b. r.* biser *guts.* perla, perl, biser: biser 76.

petlati *n.* betteln: prositi, beračiti 39. 26

pild *n.* bild εἰκόων imajo *stsl. b. r.* образъ *dalm. hren.* podoba *petr.* kip *küzm.* kēp (magy. kēp) *guts.* poduba, obraz, obrazek *s. obraz* č. *p.* obraz: obraz 53.

pogerovati *n.* begehren αἰτεῖν petere *stsl. s. č. dalm. hren. küzm. habd. petr. guts.* prositi *b. r.* iskamъ *p.* prosić (kogo o co): prositi 67, 71.

potroštati *n.* erquicken pravo za pravo trösten, vertrösten ἀναπαύειν reficere покоити *dalm. hren.* k veku pripraviti *petr.* zlehkotiiti *guts.* odžaliti, troštati, tažiti, potroštati, potažiti *küzm.* počinek dati *b. r.* uspokoja *s. r.* odmoriti: tesiti, utešiti 64, 79.

pridigati *n.* predigen ηγίττειν prædicare проповѣдати *dalm.* predigovati *küzm. guts.* predigati *petr. habd.* prodekuvati *b. r.* propovēdamъ *s. r.* propovijedati *r.* propovēdati, propovēdyvatъ: propovedati 5.

pridigar *n.* prediger *stsl. b. s. r. i sl.* propovednik 5.

pubič hube *n.* knabe παιδάριον puer отрочиштъ *dalm. hren.* hlapčiček *petr.* détec *küzm.* pojbič *guts.* fant, hlapčič, pueb *b. r.* momčence *s. r.* momče: deček 18, 63.

pušlič *n.* bündlein, büschel: pušlič ali snop δέσμη fasciculus снопъ *dalm. hren.* snopik *petr. habd. küzm. b. s. r. č. p. sl.* snop 10.

Rajtinga (oli rojstvu) *n.* geschlecht γενεά generatio родъ *dalm. hren.* žlahta *hren. rod guts.* rod, spol, zarod *petr. küzm. narod b. s. r. č. p.* rod: rod 2. — rajtinga *n.* rechnung λόγος слово (дати) *dalm. rajtinga hren.* čislu (ali rajtinga) *petr. habd. küzm. guts.* račun iz *ital.* ragione *b. r.* sčet *s. r.* račun *r.* sčjotъ: račun 52. Rajtinga je *n.* beseda od reiten, raiten, o kateri pravi Adelung

(Gramm.-kritisches Wörterbuch der Hochdeutschen Mundart. Wien, 1807, III., str. 1072): «reiten, verb. reg. act., welches nur im oberdeutschen üblich ist, wo es für rechnen gebraucht wird. Daher ist daselbst die reite od. reitung die rechnung, die reitkammer die rechnungskammer, der reitbeamte der rechnungsbeamte u. s. f. . . . Im oberdeutschen wird es gemeinlich mit dem dieser mundart eigenen doppellaute raiten geschrieben u. gesprochen. Sofern dieses u. die folgenden zeitwörter insgesamt nachahmungen eines u. eben desselben schalles sind, sind sie auch eines ursprunges, ob sie gleich sehr verschiedene dinge bezeichnen. Reiten, rechnen, druckt zunächst den schall des redens, und in eigener bedeutung des zählens aus, u. ist mit rede u. reden ursprünglich ein wort. etc.» — Rajtati: račiniti 52. — Ta beseda: rajtinga, rajtati še živi dendenešnji po nekod med Slovenci.

rihtar *n.* richter *εκδικη* *b.* судник *s.* sudija, *suļ* *r.* судья, sudija *č.* sudi, soudce *p.* sędzia: sodec, sodnik 17 rihtati soditi 74.

ristan gerüstet *n.* ein gewaffneter *καθολικισμένος* armatus *вѣржъ* *dalm.* *hren.* orožnik *petr.* oborožen (junak) *küzm.* rožnati *b.* oboraženъ: oborožen 17.

romplajne *n.* ungestümmigkeit, das rumpeln; vsi ini prelagatelj i imajo za romplanje drug pomen i *ισλα* i sicer: *ἀνάδεια* improbitas *безочетство* *dalm.* nesramožljivost *hren.* nesramnost *petr.* zábava *küzm.* sramežljivost *b.* bezočljivostъ *s.* bezobrazno iskanje: nesramnost 26.

ropane *n.* raub *τὰ σπύλα* spolia *оржъѣ* *dalm.* roup *hren.* rup *petr.* plen *küzm.* poroba *guts.* rop, rub, plenj, rezboj, opip *b.* obirъ *r.* grabežъ, dobyča: plen 17.

ror *n.* rohr *κέλαμος* arundo *stsl. b.* тръеть *dalm. hren.* tērst *petr.* tērstina *küzm.* trst *s.* trska *č.* trest' *p.* trezina *r.* trostъ: trst 3.

Šac *n.* schatz *θησαυρός* съкровиште *dalm.* šac *petr.* *küzm.* (magy.) kinč *guts.* zaklad, kinč, šac *b.* imanije *s.* blago *r.* sokrovišče, kladъ: zaklad 76.

šaffar *n.* haushalter *οικονόμος* villicus *приставникъ* *dalm.* šaffar *hren.* hišnik *petr.* špan *küzm.* šafar *guts.* hišnik, gospodarovauc *b. r.* domostroitelj *s.* pristav: pristavnik, pristav 39. — šaffarija *οικονομία* строенье домоу *hren.* hišovajne *petr.* španija *küzm.* šafarstvo *b.* domostroitelstvo *s.* kućiti kuću (kako si kućio kuću): gospodarstvo 39.

šentovati *n.* lästern *βλασφημεῖν* blasphemare *власимсати* *hren.* preklinati *petr.* blazniti *küzm.* preklinyati *b.* bogohulstvuvamъ *s.* huliti: proklinjati 19. — Šent pomeni okolo Ljutomera, Ormoža, Radgone itd. še dendenešnji *διάβολος*, odtod šentovati *βλασφημεῖν* od *n.* schänden izgovori: schenten, često i v pomenu schelten; na zapadu pa pomeni šent sanctus: Šent Peter, st. Peter.

špeceria *n.* specerey *ἄρωμα* ароматъ *hren.* mazilo *petr.* draga mast *küzm.* začimba *b.* ароматъ *s.* miris: dišava 20.

- špendati** *ital.* spendere *n.* darüber ausslegen *προσδάλαιν* insuper impendere
 принждити *hren.* vùn dati *petr. küzm. s.* potrošiti *b.* издивимъ: potrošiti 43
 (op. 6).
- špiža** *n.* speise *βρωσις* cibus брaшьно *hren.* jejd *petr. küzm.* jéstvina *guts.*
 jedba, jed, špenda, jestvina *b.* hrana *s.* jelo *r.* pišća, kormъ, jastva: jed
 32, 45.
- šraj** (*frei*) *n.* geschrey *κραυγή* clamor вълпъ *dalm. šraj hren.* vpyj *petr.* krič
küzm. kričanje *guts.* vpitje, vpijenje, krič *b.* вукъ *s.* vika *r.* крикъ, вопль:
 hrup, krik 58. — šrajati *n.* schreien, rufen зъвати clamare vpiti 9, 44, 78
- štala** *n.* schafstall *αἰλή* ovile двoрь *dalm. hren.* hlev *petr.* овча, овčarnica
küzm. овčarnica *guts.* овѣји hliev, oučjak, oučjariše *b.* dvorъ *s.* tor *r.* овčarna
sl. овčarna 22 primeri še vuvučje hlev 39.
- štar:** stu štarjev pšenice *ital.* stajo *n.* malter, scheffel *κόρος* corus коpъ *dalm.*
hren. štar *petr.* kebel (sto keblov) *küzm.* korusъ *b.* kora *s.* oka: korec (sto
 korcev) 39.
- štima** *n.* stimm *φωνή* vox гласъ *dalm. štima hren. petr. küzm. b. s. r. sl.*
 glas 4, 5, 16, 17, 2, 29, 44, 69, 80.
- štrajfati** (*strai*fol) *n.* straffen *ἐλέγχειν* arguere обличити *dalm. hren.* svariti
petr. küzm. karati *b.* izobličiti *s.* pokarati: kaznovati, prepričati 24
- Tablica** *n.* schreibtäfflein *πινακίδιον* tabula дъшница *dalm. hren. küzm.*
 tablica *petr.* pismena tabla *guts.* pisarska tabla, deska *b.* дъсѣica *s.* daščica:
 deska, deščica 67.
- taužent** *n.* tausend *χίλιοι* mille тьсѣштъ, тьма *dalm. taužent hren.* millar
 (gen. millarja) *petr. küzm.* jezero *b.* tysjašta *s.* hiljada *r.* tysjača: tisoč 52.
 — taužendt 18, 37.
- trošt** *n.* trost *παράκλησις* consolatio оутѣха *conf. gen. dalm. trošt hren.* pota-
 žejne *petr.* veselje *küzm.* obeselye *guts.* odžalnost, trošt *b. r.* utěsenie
s. utjeha: tolažba 63. troštar параклитъ: tolažitelj 24, 27, 28.
- tugendt** *n.* krafft *δύναμις* virtus *stsl. b. s. r.* сила *dalm. hren.* moč *petr.* jákost
küzm. zmožnost: sila 2.
- Utta** *n.* hütte *σκηπή* tabernaculum tentorium кровъ *petr. küzm.* šator *guts.*
 koča, huta, hišica *b. r.* šalašъ, kolyba, štra *s.* sjenica: šator 16, 39.
- Vahta** *n.* wacht *φυλακή* vigilia стража *dalm. vahta hren. küzm. b. s.* straža
petr. skoznuvanje: straža 57. vahtati (no čuli) *n.* wachen *γρηγορεῖν*
 vigilare бдѣти *petr.* skoznuvati *küzm.* verustývati *b.* budenъ stojamъ
s. čuvati *r.* bděть: čuti 57.
- vandrati** *n.* wandeln *περιέρχασθαι* ambulare прѣходити *dalm. hren. küzm.*
 obhoditi *petr.* hoditi po . . *b.* obhoždamъ *s.* iti: hoditi po . . 17.
- viža:** v teisti viži *n.* dessgleichen *ὁμοίως* similiter такожде *dalm. raunu taku*
hren. ravnu taku petr. takayše küzm. prispodobno *b.* taka *s.* tako: ravno
 tako 18, 67. v glihi viži 57, 78.

- vožanca** *ital.* usanza (*vo* za *u*, kakor vočenik, vočiti) *fr.* usance, usage *n.* gewohnheit *consuetudo stsl. b. s. r. petr.* обычай *dalm. hren.* navada *küzm.* šega *guts.* navada, šega: običaj, šega 63. — Ta izraz se še rabi po nekod, n. pr. v Velikih Laščah (po ustmenem izvestji Levstikovem).
- Zacerati** cf. špendati; pomen je pri obeh besedah jeden in isti 43.
- zašafati** *n.* schaffen: zašafajte, de se ta volkh doli sede *ποιεῖν* *facere* сътворити *dalm. hren.* sturiti *petr. küzm.* včiniti *b.* storëte: dajte (posadite) 18.
- zašpotovati** *n.* verspotten *ἐπιτιθεῖν* *illudere* поржгати *dalm.* zašpotovati *hren.* zasramovati *petr.* pošpotati *küzm.* ošpotati *guts.* zasramovati, zašpotovati *b.* porugavamъ *s.* narugati *r.* ob-, porugatiъ: zasmehovati 14, 50.
- žalba** *n.* salben *μύρον* unguentum *μυρο* *dalm. žalba hren.* mazilo *petr.* mast *küzm.* mazalo *guts.* mazilo, maz, pomaz, žauba *b. s.* miro *r.* maz.: mazilo, mira 70 žauba 70 (ta) žalbani 63 žalbati 20.
- žegnati** *n.* segnen preisen *εὐλογεῖν* *benedicere* благословити *dalm. hren.* hvaliti *petr. küzm.* blagosloviti *guts.* žegnati, posvetiti, blogeruvati, blogerreči *b.* blagoslovimъ *s.* hvaliti *r.* blagoslovljatiъ: zahvaliti 63, 65, 67, 69, 76.
- ženofov**, a, o *n.* senff- *σινάπεως* *sinapis* горюшьнъ *dalm. hren.* ženfov *petr.* (*magy.*) mustárov *küzm.* horčičen *guts.* ženf, ženof, mustarda, gorusica, musterd *b.* sipanovъ *s.* gorušičan *r.* gorčičnyj: gorušičen 13.
- žlahta** *n.* geschlecht *γενή, γενεά* *generatio, gens* родъ *dalm. žlahta küzm.* národ: rod 55 bis, 60, 62, 74 *γένος* *genus*: vse žlaht ribe *n.* allerhand gattung der fische 76 *συγγενεία* *cognatio*: obeden v tvoy žlahti *n.* in deiner verwandtschaftt рожденк: rodbina, sorodniki 67.
- žlak**: od božyga žlaka vdaryen vom schlage gerürt *n.* ima gichtbrüchtig *παράλυτός* ослабленъ *dalm. hren.* žlak, kajkavci: guta (lat.), kaplja *b.* razslablentъ *s.* uzet: božjasten; za schlag ima *slov.* kaplja 8, 49.
- žleht**: žlehtniši vino *n.* schlecht, gering *тачае вино τὸν ἐλάσσω* *petr.* gorše *küzm.* lagojêše za lagodnejše (poleg: lagoše) od: lagoden (n. pr. lagoden človek ein schlechter mensch, lagodna letina missjahr; ta beseda še živi po iztočnem Štajarskem) 7.
- žolner** (tako i *dalm. & hren.*) je *n.* söldner, kriegsknecht *στρατιώτης* *miles* воинъ *petr.* junak *küzm.* vitez *b.* voinъ *s.* vojnîk *r.* ratnikъ, *p.* żołnierz: vojak 8. — Beseda žoud (sold) še živi v Slov. Goricah i pomeni vojsko: v žoud iti *n.* in den krieg ziehen.

Naveli smo nekoliko tujih, zvečine nemških besed, koje je rabil naš anonymus i ki več ali menj še žive dendenešnji med prostim narodom, zanesene med njega po duhovnikih, činovnikih i dosluženih vojakih (gl. Jos. Apih, Slovenci in 1848. leto, pag. 5 i sl.). Tujim izrazom smo pridejali domače kakor je pišemo dendenešnji i kako so je pisali naši predniki, osobito kajkavci, ki nas vežo z južnimi brati.

Konečno naj še sledi malo izrazov menj navadnih v tej obliki, v kateri nam je je podal naš prelagatelj:

Častnega storiti: tisti bode mene častniga sturil *clarificare* прославити *kūzm.* dičiti: oslaviti 24.

dečelstvo *stsl. r.* дѣвъство *παρθενεία* *virginitas dalm. hren.* dečelstvo *petr.* devičtvo *kūzm.* devojstvo *guts.* divištvo: devištvo 6 — dečla дѣла, дѣвица *παρθένος dalm.* dečla *hren.* divica *petr. kūzm. b.* devica s. djevojka: devica 65. Na Gorenjskem še živi beseda: dečva; beseda dekla pa po vsem Slovenskem.

dolžan: ta je peklenskiga ognja dolžan *n.* schuldig *ἔνοχος* reus *повинный dalm.* dolžan *petr. kūzm.* vreden *b.* povinenъ s. kriv *r.* vinnuj, vinonvuj, vinovatyj *p.* winien: kriv 36.

Krstnik *dalm. hren.* kārstnik; druga slovanska narečja imajo крѣститель, tako i *sl.* pisateljji: *bel. habd. jambr. petr. kūzm. stulli.* zatore i dendenešnji pravilno: krstitelj, a ne krstnik, kakor še pišo: *guts. jarn.* i ini. *Suff.-ik* ima pasivni pomen, tedaj krstnik *n.* derjenige, der getauft wird, krstitelj *n.* derjenige, der tauft, der täufer.

Lesem: povi (povej) le sem *n.* sage her *рыци* povej 70.

Maloverni: o vi maloverni, pričakovali bi dodatek: možje, ljudje *δολυόπιστοι* *modicæ fidei n.* o ihr kleinglaubigen *stsl. b.* маловѣри *dalm. hren.* = *stapl., petr.* male vere ljudi *kūzm.* maloverci s. malovjerni: maloverniki 45.

mladica: kadar negova (figoviga drevesa) mladica frišna postane *ὁ κλάδος (γένηται ἀλαός)* ramus (tener fuerit) вѣѣ (бждетъ млада), лѣторасъ *dalm.* kadar njegova mladica uže mužena postane *kūzm.* gda je vêka negova mehka i listje spuščava *b.* kogato . . . vějky omeknať i razvivať listove-té s. kad se njezine grane pomlade *n.* zweig *guts.* klica, kliša, brst, mladica č. letorosl, letorost *p.* latorośl *stvn.* sumarlota dendenešnji obično: mladika 55.

munu: zakaj munu koker blisk gre *ἀστραπή* fulgur *млѣни dalm. hren. kūzm.* blisk *petr.* oblesk *b.* mlѣnija s. munja *r.* molnija: blisk 55.

Neporoden: kateri se neporoden bo imenovol *στειρός* sterilis *неплодъ n.* unfruchtbar *dalm. neporoden hren.* nerodovit *petr. b.* neploden *kūzm.* neroden s. nerodkinja *r.* bezplodnyj, neplodovityj *guts.* nerodoviten, nesadoviten: nerodoviten 65.

norčast: pet je bilo mej nimi norčastih *μωρός* *amens* боуй *dalm. hren.* norr *petr.* nespametēn *kūzm.* nor *b.* glupavъ, bezumenъ s. tup, glup *r.* glupyj č. hloupy *p.* głupi: trapast, bedast 58.

Opušajne: kadar bodete vidili gnusobo tiga opušaina *ἐρημωσις* *desolatio* запоустѣннѣ *n.* verwüstung *dalm.* opušenje *hren.* opuščejne *petr.* pustoš *kūzm.* opuščenje *b.* zapustěníe s. opuščenje *guts.* popušavanje, poginobitje *r.* opustošenje: opustošenje, razdevanje 55.

Pišec: videl je pišce inu šum teh ludy *ἀλλήτης* tibicen *сопыць* *n.* schalmayer *trub.* pišcec *dalm.* hren. pišec *petr.* pišcalec *kūzm.* žveglar *b. s.* sviračъ *r.* svirelnikъ: piskač, svirač 54. — Beseda pišcec, pišec ne živi več med narodom.

polovnik: ena žena je vzela kvas inu ga je omesila mej tri polovnike moke *n.* sester *σάτων* *cata* *dalm.* polovnik *petr.* drevenka *kūzm.* merica *b.* mēra *s.* kopanja: merica 11. — Na Malem Štajarju je polovnik, polovnjak, mera obično za tekočine, *n.* pr. vino; polovnjak ein halben, ein halber startin.

posesti: taisti bo ta večni leben posedel *n.* der wird das ewige leben besitzen vitam æternam possidebit *ζωὴν αἰώνιον* *κληρονομήσει* *животъ вѣчныйнъ* *наслѣдитъ* *dalm.* bode večni leben erbal *hren.* bode tú večnu živlejne poffedil *petr.* žitkom vekivečnim ladal búde *kūzm.* žitek vekivečni öroküvao bude *b.* životъ věčenъ šte naslědi *s.* dobiće život vječni: zadobi večno življenje 62.

postavljen: jest vem, kaj hočem sturiti, kader bom uže od šaffarie postavljen, de me v svoje hiše vzamejo: odstavljen 39.

præprost: ti govoriš očitu, no na praviš obene præprosti *n.* sprichwort *παῖδες* *proverbium* *притѣча* *dalm.* hren. pripuvist *petr.* prilika *kūzm.* prilika, prispodoba *b. r.* pritča *s.* priča: prilika 25 *perprost:* skozi *perprosti* 25 bis. cf. *pergliha.*

preraminu: zakaj on (kamen) je bil pre raminu velik *n.* sehr *σφόδρα* valde *зѣло* *dalm.* hren. silnu *petr.* kruto *kūzm.* jako *b.* tvrde *s.* vrlo *p.* bardzo: zelo 20. Odkod je ta beseda? kaj je jeni pravi pomen?

Ravenhlapec: nešel je eniga ravenhlapca, ta je bil nemu dolžan stu denarjov *σύνδουλος* *conservus* *n.* mitknecht *клеврѣтъ* *adj.* равнорабънъ *dalm.* hren. ravenhlapec *petr.* službeni tovaruš *kūzm.* z seboj služeci *b.* so-sluziteljъ *s.* drugar *r.* sosluznikъ: tovariš, sohlapec 52 *quater.*

rezvoliti: jest sem vas od tega sveta rezvolil *n.* ich habe euch ausserwehlet *ἐγὼ ἐξέλεξάμεν ὑμᾶς* *elegi vos* *stsl. b.* избѣрахъ вы *dalm.* hren. izvoliti *petr.* zebati *kūzm.* odebrati *s.* izbrati *p.* vybrati: odbrati 78.

roditi: gospud, ti ništer ne rodiš, de mene moja sestra pusti samo služit *n.* fragest du nicht darnach, dass . . . *οὐ μέλει σοι ὅτι* . . . non est tibi curæ quod . . . ne rodiš li še . . . *dalm.* ništer nemaraš, de . . . *hren.* ali je tu tebi en nemar, de . . . *petr.* ne măriš-li, kaj . . . *kūzm.* ne máraš, ka . . . *b.* ne brěžiš li, če . . . *s.* zar ti ne măriš što . . . : kaj ti ni mar, da . . . 73. — Prim. *guts.* rodim frage darnach, kehre mich darnach. lex. ne roditi *trub.* za ta evangeli ne rodijo *matth.* 22 *sum.* oni za to vero neso rodili 22 a, za nikogar ne rodiš 22 a. *stsl.* ima poleg *родити* še *радити* curam gerere.

Smilesnost: ta gospud je veliko smilesnost nad no sturil *n.* barmhertzigkeit *ἔλεος* *misericordia* *stsl. b.* милость *dalm.* hren. *s.* milost *petr.* milošča *habd.* milošča, milost *kūzm.* smilenost *r.* miloserdie, sostradanje: milost, usmiljenje 67. i *vsmilesnost:* usmiljenje 79.

šterna *n.* brunnen *φρέαρ* puteus *КЛАДАЪ* *dalm. hren.* šterna *petr.* zdénča jama *küz.* stüdenec *guts.* studenc, zdenc *b.* jama s. bunar *r.* kolodezъ, kolodeць, studeneць *p.* studnia: vodnjak, studenec 47.

Zaupan, a, o: katera je bila zaupana inu poročena enimu možu *n.* vermählet *μνηστεύειν* desponsare *обрѣчити* *dalm. hren. küzm.* zaročen *petr.* zaručen *b.* děvica sgodena za mažъ s. isprošen *p.* poslubion: zaročen 65.

zibel: de jest v negovih rokah vidim ta cahen teh ziblov (siblou) . . . že nečo verjeti *n.* nagel *ἄλος* clavus *stsl. r.* ГВОЗДЪ *dalm.* šarnogel (fharnoglou) *hren.* žebel *petr.* čável (cfávlov) *küz.* cvek *guts.* žrebel, žebel *b.* gvozdej, klineць s. klin: žrebel 21.

Vsak čitatelj je pri čitanji evangelij naletel na obilo napak, ki so brez dvojbe pisarske pomote, kojih posebe omenjati i navajati pa se nam nê videlo potrebno, ker je vsakternik lahko sam spozna. — Omeniti hočemo samo dve napaki: v evangeliji 33. je pisano (i po rokopisu i tiskano) Luc. 16, a moralo bi biti Luc. 14., v 74. evang. pa najdeš Joan. 15, a biti mora Luc. 22. V 77. evang. pa nê moči čitati: zhe pakh tuoya roka oli naga (za noga) je — —. Najlože še čitaš: je fhulu, kar pa se mora brščas čitati: te fhali (žali *dalm. hren.* imata: aku tebe . . . pohujša). — Tiskarske pomote, osobito v citovanji brojev, na koje nêsmo utegnoli paziti pri popravljanji, pa rači prizanesljivi čitatelj sam popraviti. Tukaj omenimo samo jedno: v 66. evang. je kratica za Philippus krivo tiskana — Philipp na mestu Philipq: — I v *stsl.* je več tiskarskih pomot, kojih pa se nesmo mogli izognoti, ker nêma tiskarna *stsl.* cirilice.

Konečno je omeniti, da se je urinola v paginaciji pri tiskanji pomota, ker je preskočenih 10 stranih ter pride za 77. str. 88. na mestu 78; potem je do konca vsa paginacija napčna za 10 stranih.

226.05 = 863 + 486.3 - 43

15. VII. 1946

